

Keszthely Város

Vendéglátó, Idegenforgalmi, Kereskedelmi Szakképző Iskolája és Kollégiuma

Keszthely

Mártírok u. 1.

MUNKAVÉDELMI SZABÁLYZAT

Hatályba lép: 2007. február 15.

Készítette: Szalai Attila
munkavédelmi üzemmérnök
okl. sz.: 87/ 1984. üm.

Hatályba léptette:

Muszatics László
igazgató

Tartalomjegyzék

	Oldalszám
I. fejezet <i>A Munkavédelmi Szabályzat hatálya</i>	3
II. fejezet <i>A munkavédelmi feladatok ügyrendje</i>	4
III. fejezet <i>Az alkalmazás személyi feltételei</i>	9
IV. fejezet <i>A munkavédelmi oktatás rendje</i>	12
V. fejezet <i>Az egyéni védőeszközök és a védőitalok juttatásának rendje</i>	14
VI. fejezet <i>A munkavégzésre vonatkozó rendelkezések</i>	19
6.1. <i>általános követelmények</i>	19
6.2. <i>a létesítés követelményei</i>	19
6.3. <i>a munkavégzés tárgyi feltételeinek munkáltatói követelményei</i>	20
6.4. <i>a munkafolyamatra, a technológiára és anyagra vonatkozó főbb követelmények</i>	23
6.5. <i>a munkavállaló kötelességei és jogai</i>	25
VII. fejezet <i>A munkavédelmi eljárások rendje</i>	27
7.1. <i>a balesetveszélyes és egészségkárosító kockázatok értékelése</i>	27
7.2. <i>a munkavédelmi üzembe helyezés és újraindítás veszélyes munkaeszközknél</i>	28
7.3. <i>a munkavédelmi üzembe helyezés, újraindítás nem veszélyes munkaeszközknél</i>	29
7.4. <i>létesítmény, munkahely használatbavétele</i>	29
7.5. <i>az időszakos biztonsági felülvizsgálatok és ellenőrzések rendje</i>	30
7.6. <i>a soron kívüli biztonsági felülvizsgálatok és ellenőrzések rendje</i>	32
7.7. <i>a munkavédelmi ellenőrzés rendje</i>	32
7.8. <i>a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések bejelentése, kivizsgálása</i>	33
7.9. <i>az egészség és testi épség sérelméből eredő károk megtérítése</i>	35
7.10. <i>a munkavállalókkal folytatott tanácskozás, a munkavédelmi képviselő</i>	35
VIII. fejezet <i>A munkavédelmi hatóság tevékenysége, a munkavédelmi bírságolás</i>	40
IX. fejezet <i>Értelmező rendelkezések</i>	44
X. fejezet <i>Hatályban lévő jogszabályok</i>	48

Mellékletek:

1. melléklet A munkabaleseti jegyzőkönyv és kitöltési előírásai
2. melléklet a 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendelet; a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről
3. melléklet a 14/2004. (IV. 19.) FMM rendelet a munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről
4. melléklet A közoktatásról szóló 1996. évi LXII. törvénnyel módosított 1993. évi LXXIX. tv.
3. melléklet A 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet; a nevelési-oktatási intézmények működéséről
4. melléklet A 30/1995. (VII. 25.) IKM r.; a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Biztonsági Szabályzat
5. melléklet A 143/2004. (XII. 22.) GKM rendelet; a Hegesztési Biztonsági Szabályzat kiadásáról

I. fejezet

A Munkavédelmi Szabályzat hatálya

A munkavédelemről szóló – legutóbb a 2006. évi CXXIX számú törvénnyel módosított – 1993. évi XCIII. törvény 2. § (3) bekezdésében foglalt munkáltatói kötelezettségemnek megfelelően az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek – a Keszthely Mártírok u.1. szám alatt lévő **Keszthely Város Vendéglátó, Idegenforgalmi, Kereskedelmi Szakképző Iskolája és Kollégiuma** (továbbiakban: *VSZK*) szervezeti és működési körében – megvalósítása végett jelen Munkavédelmi Szabályzatot (továbbiakban: *MVSZ*) hatályba léptetem, és kötelező alkalmazását elrendelem.

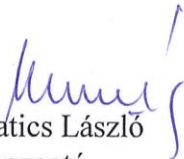
Jelen *MVSZ* vonatkozik a *VSZK* működési körébe eső minden szervezett munkavégzésre az alábbi hatállyal;

- 1.1. Területi hatálya kiterjed a *VSZK* létesítményeire, azok munkahelyeire, valamint mindazon külső munkahelyre, ahol annak megbízásából és alkalmazásában lévő munkavállalók munkát végeznek.
- 1.2. Tárgyi hatálya vonatkozik minden munkafolyamatra, munkaeszközre és anyagra, valamint védőeszközre, amellyel a *VSZK* munkavállalói - a szervezett munkavégzés során - kapcsolatba kerülnek.
- 1.3. Személyi hatálya kiterjed a *VSZK*-nál munkaviszonyban álló munkavállalókra, valamint az általuk folytatott munkavégzés hatókörében tartózkodó – elsősorban a *VSZK* tanulóira, látogatókra, ellenőrzést végző stb. – személyekre, továbbá annál – szerződéses jogviszony alapján – tevékenységet végző önálló jogi személyekre, vállalkozások munkavállalóira, akik a *VSZK* létesítményi területén bármilyen tevékenységet folytatnak.
- 1.4. Jelen *MVSZ* 2007. február 15-én lép hatályba, rendelkezéseit ettől az időponttól annak visszavonásáig alkalmazni kell.
- 1.5. Jelen Szabályzatban előírtak betartása minden – a *VSZK*-nál munkaviszonyban álló - munkavállalóra (vezető és beosztott) nézve kötelező érvényű.
- 1.6. Jelen Szabályzat előírásainak megsértése – annak súlya, mértéke, ill. következménye szerint a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak alapján – fegyelmi, szabálysértési ill. büntetőjogi felelősségre vonást (pl. munkavédelmi bírság) vonhat maga után.

A *VSZK* igazgatója szükség szerint (pl. a körülmények vagy követelmények megváltozása esetén) jelen *MVSZ*-t felülvizsgálja, módosítja, kiegészíti vagy helyette újat léptet hatályba.

Keszthely, 2007. február 6.

Muszatics László
igazgató

II. fejezet

A munkavédelmi feladatok ügyrendje

Alapelvek:

(1) A munkáltató felelős az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításáért. A munkavállalók munkavédelmi kötelezettségei nem érintik a munkáltató felelősségét. A munkáltatói feladatok teljesítésével összefüggésben keletkező költségeket és egyéb terheket nem szabad a munkavállalóra hárítani.

(2) A munkáltató felelős azért, hogy minden munkavállaló az általa értett nyelven ismerhesse meg az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés reá vonatkozó szabályait.

(3) Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályokat úgy kell meghatározni, hogy végrehajtásuk megfelelő védelmet nyújtson a munkavállalókon túlmenően a munkavégzés hatókörében tartózkodónak és a szolgáltatást igénybe vevőnek is.

(4) Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek teljesítése helyett a munkáltató pénzbeli vagy egyéb megváltást a munkavállalónak nem adhat.

2.1. Igazgató

A VSZK működési körében minden szervezett munkavégzésre kiterjedően felelős, hogy az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés munkáltatói követelményei biztosítottak legyenek, elsődlegesen az alábbiak szerint:

- 2.1.1. Hatályba lépteti az MVSZ-t, valamint annak módosításait, indokolt esetben engedélyezi annak előírásaitól való eltérést.
- 2.1.2. Meghatározza a VSZK-nál alkalmazásban álló munkavállalók munkavédelmi feladatait, valamint jog és hatáskörét adott tevékenységükhöz kapcsolódóan.
- 2.1.3. A munkavégzés személyi feltételeinek jelen MVSZ III. fejezetében meghatározott követelményei teljesítése végett meghatározza a munkaköri alkalmassági és a személyi higiénés orvosi vizsgálatok rendjét (a munkavédelmi megbízott és a foglalkozás-egészségügyi szolgálat igénybevételével), gondoskodik a követelmények teljesüléséről.

Ugyancsak az MVSZ III. fejezete 3.5. pontja szerint gondoskodik a különös védelmet igénylő (sérülékeny) személyek (fiatalkorúak, nők, idősödők) egészsége és testi épsége érdekében a foglalkoztatási korlátok meghatározásáról és betartásáról.

- 2.1.4. Az Mvt. 58. §-ában előírt munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősített feladatok ellátására munka-egészségügyi szakképesítéssel rendelkező személyt vagy vállalkozást (foglalkozás-egészségügyi szolgálat) vesz igénybe, és szükség szerint gondoskodik annak működési (személyi, tárgyi, pénzügyi) feltételei biztosításáról.

- 2.1.5. Gondoskodik arról, hogy a *VSZK* alkalmazásában álló munkavállalók - és ha van, munkavédelmi képviselőjük is - a munkakörülményeikkel kapcsolatban a szükséges felvilágosítást a foglalkozás-egészségügyi szolgálatától megkapják.
- 2.1.6. Az MVSZ IV. fejezetében előírtak szerint gondoskodik a *VSZK* munkavállalóinak munkavédelmi oktatásáról. E kötelezettségét a munkavédelmi előadó útján teljesíti.
- 2.1.7. A munkavédelmi feladatok teljesítése végett - a vonatkozó jogszabály szerint a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás veszélyességi osztályához (II) és a munkavállalói létszámhoz (50-500 fő között) előírt időtartamban foglalkoztatással - megfelelő munkavédelmi szakképesítéssel bíró személyt megbíz a munkavédelmi feladatok ellátására. Gondoskodik arról, hogy e személy minden munkavédelemmel összefüggő információt megkapjon, továbbá tevékenységéhez szükséges tárgyi, szervezési feltételek biztosítottak legyenek.
Tájékoztatja a *VSZK*-nál alkalmazásban állókat és azok munkavédelmi képviselőit arról, hogy munkavédelmi feladatait az előző személy látja el.
- 2.1.8. Az MVSZ VII. fejezet 7.1. pontja szerint gondoskodik hogy a *VSZK* alkalmazásában lévő munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatok feltárásáról, azok mennyiségi és minőségi értékeléséről, különös tekintettel az alkalmazott munkaeszközökre, veszélyes anyagokra, és készítményekre, a munkavállalókat érő terhelésekre, valamint a munkahelyek kialakítására.
A kockázatértékelések alapján olyan megelőző intézkedéseket hoz, amelyek biztosítják a munkakörülmények javulását, beépülnek valamennyi intézkedésbe.
- 2.1.9. Gondoskodik jelen MVSZ V. fejezetében előírtak szerint az egyéni védőeszközök és a védőitalok juttatása belső rendjének írásbeli meghatározásáról, illetve annak folyamatos felülvizsgálatáról, szükség szerinti módosításáról, a megváltozott munkakörülmények, veszélyforrások figyelembevételével.
- 2.1.10. Írásban elrendeli – jelen MVSZ VII. fejezetében előírtak szerint – a létesítmények, munkahelyek, technológiák, és munkaeszközök üzemeltetését. Gondoskodik az ahhoz szükséges előfeltételek biztosításáról.
- 2.1.11. Gondoskodik arról, hogy az MVSZ VII. fejezetében előírtak szerint a biztonsági és ellenőrző felülvizsgálatok az esedékes időben és módon, megfelelő dokumentálással megtörténjenek, a feltárt hiányosságok megszüntetésre kerüljenek.
- 2.1.12. Intézkedik a tudomására jutott munkavédelmi hiányosságok megszüntetésére, a munkavédelmi szabályok megsértésében, a közvetlen és súlyos veszélyeztetésben (kvázi baleset), a munkabalesetekben, foglalkozási megbetegedésekben felelős munkavállalók soron kívüli munkavédelmi oktatására (rendkívüli oktatás elrendelése), szükséges esetben felelősségre vonására, munkavégzéstől eltiltására.
- 2.1.13. Évente legalább egy alkalommal - jelen MVSZ VII. fejezete 7.7. pontja szerint - munkavédelmi szemlét tart a *VSZK* területén.
- 2.1.14. Az MVSZ VII. fejezete 7.8. pontja szerint gondoskodik a tudomására jutott munkabalesetek és a közvetlen és súlyos veszélyeztetési esetek, továbbá foglalkozási megbetegedések bejelentéséről, kivizsgálásáról és nyilvántartásba vételéről.

2.1.15. Jelen MVSZ VII. fejezete 7.9. pontja szerint gondoskodik munkavállalók egészségének és testi épségének sérelméből eredő kártérítési igények elbírálásáról és rendezéséről.

2.1.16. Jelen MVSZ VII. fejezete 7.10. pontja szerint gondoskodik a VSZK munkavállalói munkavédelmi érdekképviselője működési feltételeinek biztosításáról.

2.2. Igazgató helyettesek

2.3.1. Az igazgató közvetlen alárendeltségében gondoskodnak arról, hogy a VSZK területén a biztonságos és egészséget nem veszélyeztető munkavégzés tárgyi és műszaki feltételei általánosan biztosítva legyenek jelen Szabályzatban leírtak szerint.

2.3.1. Az igazgató távollétében – tőle kapott jog- és hatáskörrel, és annak vezetői felelőssége változatlanul hagyása mellett – a VSZK irányítását ellátják.

2.3.2. Ügyeleti idejük alatt felelősek jelen MVSZ-ben meghatározott munkavédelmi követelmények érvényre juttatásáért. Közvetlen baleset- és tűzveszély észlelése esetén – mint a VSZK legmagasabb szintű vezetői – jogosultak és kötelesek haladéktalanul megtenni a szükséges elhárító intézkedéseket. Észrevételeikről és tett intézkedéseikről mielőbb tájékoztatniuk kell az igazgatót.

2.3. Gondnok, műszaki vezető

Az igazgató közvetlen alárendeltségében gondoskodik arról, hogy a VSZK működési körében a biztonságos és egészséget nem veszélyeztető munkavégzés tárgyi és műszaki feltételei általánosan biztosítva legyenek, elsődlegesen az alábbiak szerint:

2.4.1. Felelős a VSZK működtetésének tárgyi és műszaki feltételei biztosításáért, beleértve ebbe a biztonságos és egészséget nem veszélyeztető környezet megteremtését, mind a VSZK alkalmazásában állók, mind az ott szakmai oktatásban résztvevő személyek (tanulók) vonatkozásában.

E feltételek meglétét a munkavédelmi megbízottal rendszeresen ellenőrzi, és a tudomására jutott munkavédelmi hiányosságok megszüntetésére – hatáskörében – haladéktalanul intézkedik, illetve intézkedést kér az igazgatótól.

2.4.2. Új munkahely létesítése vagy már meglévő megváltoztatása előtt, illetve valamely gép, berendezés telepítése során - mind kivitelezésért felelős vezető - köteles gondoskodni a vonatkozó munkavédelmi követelmények érvényre juttatásáról.

2.4.3. Munkahely használatbavétele, munkaeszköz üzembe helyezése előtt, valamint az eljárás lefolytatása során felelős az MVSZ VII. fejezete 1-2. pontjaiban előírtak érvényre juttatásáért.

2.4.4. Közvetlenül felel azért, hogy ezen MvSz VII. fejezetében előírt berendezések, munkaeszközök biztonsági felülvizsgálatai az ott előírtak szerint az esedékes időben és megfelelő dokumentálással megtörténjenek.

Gondoskodik az ilyen felülvizsgálatok során feltárt hiányosságok súlya szerint a szükséges intézkedések megtételéről.

- 2.4.5. Közvetlen veszélyeztetés esetén haladéktalanul intézkedik – vagy intézkedést kér az igazgatótól – a veszélyt előidéző tevékenység felfüggesztésére, illetve munkaeszköz működtetésének azonnali megtiltására a veszélyeztetés megszüntetéséig.
Hatáskörében eljár a veszélyt előidéző körülmények mielőbbi felszámolására.
A közvetlen veszélyeztetésről, annak körülményeiről mielőbb tájékoztatja az igazgatót, továbbá a munkavédelmi megbízottat is.
- 2.4.6. Részt vesz az igazgató által tartott munkavédelmi szemléken.
- 2.4.7. Az igazgatónak rendszeresen beszámol a VSZK létesítményeinek, valamint az ott üzemeltetett berendezések és eszközök műszaki állapotáról. Az általa tapasztalt, illetve tudomására jutott munkavédelmi hiányosságok megszüntetésére egy részben hatáskörében intézkedik, másrészt intézkedést kezdeményez az igazgatónál.
- 2.4.8. Részt vesz a VSZK területén bekövetkezett munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések, expozíciós esetek kivizsgálásában.

2.5. Tevékenységirányító és munkahelyi vezetők

Feladatuk, hogy az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés munkáltatói követelményei az irányításuk alá tartozó munkahelyeken a vonatkozó jogszabályi előírások, Biztonsági Szabályzatok, Szabványok, továbbá belső utasítások alapján biztosítottak legyenek, többek között az alábbiak szerint:

2.5.1. Kötelesek:

- a/ a szükséges utasításokat kellő időben a beosztottaiknak megadni,
- b/ rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, beosztottaik ismerik-e, illetve betartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket,
- c/ a munkakörülményekhez igazodó, illetve azzal összefüggő veszélyek figyelembe vételével megfelelő munkaeszközöket biztosítani az irányítása alá tartozó munkahelyen,
- d/ új technológia bevezetése előtt, a munkakörülmények jelentős megváltozása esetén kellő időben megtárgyalni a beosztott munkavállalókkal és azok munkavédelmi képviselőivel annak várható egészségre és biztonságra kiható következményeit,
- e/ a tudomásukra jutott rendellenességeket, ill. a munka egészséget nem veszélyeztető és biztonságos végzésével kapcsolatos bejelentést haladéktalanul kivizsgálni, a szükséges intézkedéseket megtenni, az érintetteket arról értesíteni, és közvetlen veszély esetén a munkavégzést leállítani,
- f/ beosztott munkavállalóik részére ezen Szabályzat V. fejezetében előírt egyéni védőeszközöket, azok kielégítő higiénias állapotát, rendeltetésszerű használatosságát, védőképességét, a szükséges tisztítását, karbantartását (javítását), pótlását biztosítani,
- g/ teljes felelősséggel megtenni minden szükséges intézkedést a munkavállalók biztonsága és egészségvédelme érdekében, figyelembe véve a változó körülményeket, valamint törekedve a munkakörülmények folyamatos javítására,
- i/ a biztonságos és egészséget nem veszélyeztető munkavégzés előírásait megsértő beosztott munkavállalót a munkavégzéstől eltiltani,
- h/ munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések esetén jelen Szabályzat VII. fejezete 7.8. pontja szerint eljárni.

- 2.3.2. Kötelesek munkavédelmi oktatás keretében gondoskodni arról, hogy beosztott munkavállalóik – jelen Szabályzat IV. fejezetében leírtak szerint – elsajátítsák, és a foglalkoztatásuk teljes időtartama alatt az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel rendelkezzenek, megismerjék a szükséges szabályokat, utasításokat és információkat megkapják.
- 2.5.2. Kötelesek gondoskodni a munkahelyi rendről, a tisztaságról, a keletkezett szennyező-anyagok, hulladék kezeléséről olyan módon, hogy azok veszélyt vagy egészségi ártalmat ne okozzanak, és a környezetet ne károsítsák.

2.6. Munkavédelmi megbízott

- 2.6.1. A munkavédelmi feladatok teljesítése végett a vonatkozó jogszabály szerint – a ... szakmai középfokú oktatás (II) és a munkavállalói létszámhoz (c; 50-500 fő között) előírt időtartamban (napi két órára) foglalkoztatással - legalább középfokú - munkavédelmi szakképesítéssel bíró személyt kell megbízni a munkavédelmi feladatok ellátására.
- 2.6.2. Az előző pont szerinti követelménynek megfelelő munkavédelmi szakképesítéssel bíró személy feladata – az Mvt. vonatkozó előírása szerint - különösen;
- a) a munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat elvégzése;
 - b) időszakos biztonsági felülvizsgálat elvégzése, ill. közreműködés elvégeztetésében;
 - c) közreműködés a munkahely, egyéni védőeszköz, munkaeszköz, technológia soron kívüli ellenőrzésében;
 - d) közreműködés mentési terv készítésében;
 - e) a megelőzési stratégia munkabiztonsági tartalmának kidolgozása;
 - f) közreműködés a kockázatértékelés elvégzésében, a munkavédelmi oktatásban
 - g) az egyéni védőeszköz juttatása belső rendjének meghatározása;
 - h) a munkabalesetek kivizsgálása;
 - i) munkabiztonsági szaktevékenységnek minősülő feladatok ellátásában részvétel, továbbá a munkaegészségügyi feladatok teljesítésében szükség szerinti közreműködés.
- 2.6.3. A munkavédelmi megbízott folyamatosan ellenőrzi a munkavédelmi követelmények teljesülését, és haladéktalanul intézkedést kezdeményez a tapasztalt hiányosságok, szabálytalanság megszüntetésére.
- 2.6.4. A munkavédelmi megbízott jelenleg nem tartozik a VSZK alkalmazotti állományába, ő ehelyütt és a vonatkozó előírásokban meghatározott feladatait a VSZK-val kötött Megbízási szerződésben foglaltak alapulvételével látja el.

2.5. Foglalkozás-egészségügyi szolgálat

- 2.5.1. A foglalkozás-egészségügyi szolgálat – külön jogszabályban meghatározottak szerint – ellátja a munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősített feladatokat.
- 2.5.2. A foglalkozás-egészségügyi szolgálat munkavédelmi feladatokra kiterjedő szakmai irányítását a munkavédelmi hatóság látja el, ebben a körben a munkáltató a foglalkozás-egészségügyi szolgálatnál foglalkoztatottaknak utasítást nem adhat.

III. fejezet

Az alkalmazás személyi feltételei

A hatályos 27/2000. (IX. 30.) EÜM rendelettel módosított 33/1998. (VI. 24.) NM rend. szerint:

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi feltételeinek teljesítése végett a munkavállaló csak olyan munkára és csak akkor alkalmazható, ha:

- annak ellátásához megfelelő élettani adottságokkal rendelkezik, foglalkoztatása egészségét, testi épségét, illetve fiatalkorú egészséges fejlődését károsan nem befolyásolja,
- foglalkoztatása utódaira veszélyt nem jelent,
- mások egészségét, testi épségét nem veszélyezteti és munkára alkalmasnak bizonyult.

Az egészségi megfelelőségről előzetes és időszakos, esetenként soron kívüli munkaköri, illetve személyi higiénés alkalmassági vizsgálat alapján kell dönten.

A munkaköri és a személyi higiénés alkalmasság vizsgálatát első fokon a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatást nyújtó orvos végzi.

3.1. Előzetes munkaköri és személyi higiénés alkalmassági vizsgálat

3.1.1. A VSZK -nál minden munkavállalót a munkaviszony létesítése előtt, továbbá fiatalkorút és fizikai munkát végzőt, munkakör, munkahely megváltoztatása előtt előzetes munkaköri alkalmassági vizsgálatra kell küldeni.

3.1.2. Előzetes személyi higiénés alkalmassági vizsgálatot is kell végeztetni közétkeztetéssel érintett (konyhaiüzemi, éttermi és az élelmiszerértékesítő), valamint az ivóvíz-ellátáshoz (vízvezeték szerelő) munkakörben foglalkoztatni kívánt dolgozók, továbbá a szakmai képzésben résztvevő tanulók esetében.

A higiénés alkalmassági vizsgálaton megjelenő munkavállalóknak és tanulóknak "Egészségügyi Nyilatkozat"-ot kell tenni, valamint őket "Egészségügyi nyilatkozat és vizsgálati adatok" című könyvvel kell ellátni.

Az "Egészségügyi Nyilatkozatot a foglalkozás-egészségügyi orvos, az "Egészségügyi nyilatkozat és vizsgálati adatok" című könyvet a VSZK arra kijelölt részlege (jelenleg a Titkárság) köteles az ellenőrző hatóságok (ÁNTSZ, Munkavédelmi Felügyelőség) részére hozzáférhetően tartani.

3.2. Időszakos munkaköri alkalmassági vizsgálat

3.2.1. A VSZK-nál a 3.2.2. pontban leírt munkakörben foglalkoztatott munkavállalók munkaköri alkalmasságuk újbóli véleményezése végett kötelesek időszakosan alkalmassági vizsgálaton részt venni.

3.2.2. Az időszakos munkaköri alkalmassági vizsgálatra kötelezettek és a vizsgálatok gyakorisága:

- a/ a fiatalok és idősödő (nyugdíjkorhatár feletti korú) munkavállalóknak évente,
- b/ valamennyi fizikai munkakörben foglalkoztatott munkavállaló esetében a számottevő baleseti veszéllyel járó tevékenység miatt:
 - 40 éves korig háromévenként,
 - 40-50 életév között két évenként,
 - 50 életév felett évenként.
- c/ a képernyős munkaeszközt (számítógépet) rendszeresen (naponta legalább 4 órában) használó munkavállalóknak két évente, a fokozott pszichés terhelés miatt.

3.2.3. Az időszakos személyi higiénés alkalmassági vizsgálatok gyakoriságát a 3.1.2. pontban megjelölt munkavállalók részére - a hatályos jogszabályi előírás alapján - a foglalkozás-egészségügyi orvos határozza meg. (Jelenleg azt évente elvégzik.)

3.2.4. A Titkárság - egyeztetve a vizsgálatokat végző foglalkozás-egészségügyi szolgáltatást nyújtó orvossal – az esedékes időben megszervezi az időszakos munkaköri alkalmassági vizsgálatok lebonyolítását.

3.2.5. A munkahelyi vezetők kötelesek gondoskodni arról, hogy az irányításuk alatt lévő munkaterületen - az előző pontokban leírtak szerint - az érintett munkavállalók az időszakos alkalmassági vizsgálatokon az esedékes időben megjelenjenek.

3.3. Soron kívüli munkaköri és személyi higiénés alkalmassági vizsgálat

3.3.1. Soron kívüli munkaköri és személyi higiénés alkalmassági vizsgálatot kell végeztetni:

- a/ ha a munkavállaló egészségi állapotában olyan változás következett be, amely feltehetően alkalmatlanná teszi az adott munkakör egészséget nem veszélyeztető és biztonságos ellátására,
- b/ ha az "Egészségügyi Nyilatkozat" tételére kötelezett munkavállaló az abban felsorolt tüneteket észleli magán, vagy a vele közös háztartásban élőkön,
- c/ heveny foglalkozási megbetegedés, fokozott expozíció, eszméletvesztéssel járó vagy ismétlődő munkabaleset követően,
- d/ a munkavállaló olyan rosszulléte, betegsége esetén, amely feltehetően munkahelyi okokra vezethető vissza, ill. 30 napos keresőképtelenséget követően,
- e/ ha a munkavállaló előre nem várt esemény során expozíciót szenved,
- f/ ha a munkavállaló munkavégzése - nem egészségi ok miatt - 6 hónapot meghaladóan szünetel.

3.3.2. Soron kívüli alkalmassági vizsgálatot kezdeményezhet:

- a/ a foglalkozás-egészségügyi orvos,
- b/ házi orvos, ill. kezelő orvos,
- c/ az ÁNTSZ tisztiorvosa,
- d/ a munkáltató (igazgató),
- e/ a munkavállaló.

3.4. Ha a munkavállaló vagy a munkáltató a munkaköri alkalmasság - a foglalkozás-egészségügyi orvosnál - első fokon véleményezésével nem ért egyet, az orvosi vélemény kézhezvételétől számított 15 napon belül kérheti az alkalmasság másodfokon történő orvosi elbírálását az első fokon eljáró szervnél.

3.5. A sérülékeny csoportba tartozók munkaköri alkalmassági vizsgálata és foglalkoztatása

A jelenleg hatályos 27/2000. (IX. 30.) EÜM rendelettel módosított 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet szerint a munkaköri alkalmasságot úgy kell elbírálni, hogy a sérülékenynek meghatározott csoportba soroltak (fiatalkorúak, a nők - kiemelten a terhes, nemrégén szült, anyatejet adók és szoptatós anyák - valamint idősödő személyek) alkalmatlanok vagy csak bizonyos feltételekkel alkalmasak a fenti rendelet mellékletében felsorolt egészségkárosító kockázatot jelentő, vagy veszélyes megterhelésekkel járó munkakörülmények közötti munkavégzésre.

3.5.1. Azon tevékenységek, amelyekkel fiatalkorú nem foglalkoztatható

- közepesen nehéz és nehéz fizikai munka lányoknak, nehéz fizikai munka fiúknak,
- veszélyes anyagokkal és készítményekkel (tisztító- és fertőtlenítő folyadékokkal) kapcsolatos munkavégzés,
- "A", "B", "C", tűzveszélyességi osztályba sorolt helyiségben történő munkavégzés, illetve tűzveszélyes tevékenység,
- kazánkezelés, hegesztés, villamos szerelés,
- konyhagépek (egyetemes konyhagép, keverő-, dagasztó-, habverő gép) és főző-sütőberendezések (üstök, kemencék, tűzhelyek, olajsütők stb.) kezelése.

3.5.2. Terhes, nem régen szült nők, szoptatós anyák számára tiltott

- a fiatalkorúak számára tiltott tevékenység,
- az anyagmozgási munka,
- a 10 kg-nál nagyobb tömeg emelése.

3.5.3. Az idősödő (nyugdíjkorhatár feletti) nők számára tiltott

- az anyagmozgatási munka,
- a 10 kg-nál nagyobb tömeg emelése.

3.5.4. A 3.5.2. pontban megnevezett személyek kötelesek a felettesüket állapotukról tájékoztatni a védelmüket szolgáló intézkedések megtétele érdekében.

3.5.5. A VSZK-nál munkavállalóként fiatalkorú személyt önálló munkavégzéssel és nagyobb időtartamban nem foglalkoztatnak. Ilyen személyek a nappali szakmunkás- és szakközépiskolai képzésben résztvevők, akik a VSZK meghatározott területén szakmai gyakorlati képzésben vesznek részt.

3.5.6. A VSZK-nál jelen MVSZ hatályba léptetésének időpontjában idősödő személyt nem foglalkoztattak, nem is terveznek foglalkoztatni.

IV. fejezet

A munkavédelmi oktatások és vizsgáztatások rendje

4.1. Általános rendelkezések

- 4.1.1. A munkáltatónak oktatás keretében gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállaló:
- munkába álláskor,
 - munkahely vagy munkakör megváltozásakor, valamint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megváltozásakor,
 - munkaeszköz átalakításakor, vagy új munkaeszköz üzembe helyezésakor,
 - új technológia bevezetésekor
- elsajátítsa és a foglalkoztatása teljes időtartama alatt rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel, megismerje a szükséges szabályokat, utasításokat és információkat.
- A fentiekben előírt ismeretek megszerzéséig a munkavállaló önállóan nem foglalkoztatható.
- 4.1.2. Az oktatást rendes munkaidőben kell megtartani, és szükség esetén időszakonként - a megváltozott vagy új kockázatokat, megelőzési intézkedéseket is figyelembe véve - meg kell ismételni. Az oktatás elvégzését a tematika megjelölésével és a résztvevők aláírásával ellátva írásban kell rögzíteni.
- 4.1.3. A veszélyes munkafolyamatoknál, technológiáknál a veszélyek megelőzésére ill. károsító hatásuk csökkentése érdekében a veszélyforrásokat és az ellenük való védekezés módját, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit az érintett munkavállalókkal meg kell ismertetni.
- 4.1.4. Olyan munkahelyen, ahol különböző munkáltatók alkalmazásában álló munkavállalókat egyidejűleg foglalkoztatnak, a munkavégzést össze kell hangolni úgy, hogy az ott dolgozókra és a munkavégzés hatókörében tartózkodókra veszélyt nem jelentsen. Ennek keretében fenti személyeket az egyedi munkavégzés vonatkozó munkavédelmi ismereteiből külön ki kell oktatni.
- 4.1.5. A munkavállaló csak olyan munkával bízható meg, amely ellátására az egészségi (orvosi) alkalmasság mellett rendelkezik az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés szükséges ismereteivel, készséggel és jártassággal.
- 4.1.6. A munkáltató a biztonságos munkaeszköz megválasztása során a munkavállalókat a munkaeszközök használatával összefüggésben tájékoztatja legalább:
- a munkaeszköz egészséget nem veszélyeztető és biztonságos használatának körülményeiről, feltételeiről;
 - rendeltetésszerű használata során az előrelátható veszélyes, illetve veszélytelen meghibásodási lehetőségeiről és a meghibásodás esetén szükséges tennivalókról;
 - az előfordulható téves kezeléssel és annak következményeiről;
 - a körülmények megváltozásáról, még abban az esetben is, ha a változás olyan munkavállaló közvetlen környezetében történik, aki az érintett munkaeszközt nem használja.

- további előírások a 14/2004. FMM rendelet 10 §-a szerint)

4.1.7. A munkavédelmi oktatást, tájékoztatást az érintett munkavállaló részére az általa értett nyelven, érthetően, ahol szükséges írásban kell megadni.

4.2. A munkavédelmi oktatásokra vonatkozó további rendelkezések:

A munkavédelmi oktatás előzetes, ismétlődő és rendkívüli lehet.

4.2.1. Előzetes munkavédelmi oktatásban kell részesíteni a munkavállalót a 4.1.1. pontban leírt esetekben. Az oktatás ezen Szabályzat mellékletét képező Oktatási Tematika alapján történjen, minden esetben elméleti és gyakorlati részekből is álljon. Az oktatásnak olyan alaposnak kell lennie, hogy a munkavállaló az önálló biztonságos és egészséges munkavégzéshez szükséges ismereteket, készséget és jártasságot megszerezze.

4.2.2. Ismétlődő oktatás a korábban már elsajátított ismeretanyag felelevenítése céljából szükségeszerű. Evégett minden beosztott munkavállalót legalább éves gyakorisággal oktatásban kell részesíteni.

4.2.3. Rendkívüli oktatást kell elrendelni olyan munkabaleset, foglalkozási megbetegedés vagy sérüléssel nem járó, de a munkavállalók életét vagy testi épségét, egészségét veszélyeztető esemény történik, amely a munkavállalók meghatározott köre számára tanulsággal szolgálhat.

Az ilyen oktatás tartását indokolt esetben a Munkavédelmi hatóság (OMMF területi felügyelősége) is kötelezően előírhatja.

Tekintettel az oktatás fontosságára, annak megtartására a szakterületet jól ismerő munkavédelmi szakember igénybevétele indokolt.

4.2.4. Valamennyi oktatási forma esetében az oktatást végzőknek meg kell győződnie arról, hogy a munkavállalók az oktatott anyagot kellően elsajátították (visszakérdezéssel, beszámoltatással, stb.).

4.2.5. A munkavédelmi oktatásokat az e célra kiadott oktatási naplóban, az abban előírtak szerint, megfelelő formai és tartalmi követelményekkel dokumentálni kell.

4.2.6. A munkavédelmi oktatások fentiekben leírtak szerinti lebonyolítása – a VSZK alkalmazásában lévő munkavállalók esetében – a munkavédelmi megbízott feladata, a tanulók esetében az adott szakmai képzési gyakorlatot vezető tanár vagy szakoktató felelős.

V. fejezet

Az egyéni védőeszközök, védőitalok juttatásának rendje:

5.1. Az egyéni védőeszközök juttatásának rendje:

- 5.1.1. Az Mvt. 42.§ (b) pontja előírja, hogy a veszélyforrások ellen védelmet nyújtó egyéni védőeszközöket meg kell határozni, azokkal a munkavállalókat el kell látni, használatukra ki kell oktatni és használatukat meg kell követelni.
E kötelezettség fennáll a munkavégzés hatókörében tartózkodó (tanuló, más munkát végző, ellenőrző, látogató stb.) személyek védelmében is.
- 5.1.2. A munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz-használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeit a hatályos 65/1999. (XII. 22.) EÜM rendelet határozza meg. E rendelet alapulvételével:
- 5.1.2.1. Amennyiben megelőző műszaki, illetve szervezési intézkedésekkel az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés nem valósítható meg, a kockázatok egészséget nem veszélyeztető mértékűre csökkentése érdekében a munkáltató a munkavállalókat a kockázatokkal szemben védelmet nyújtó védőeszközzel köteles ellátni és ellenőrizni azok rendeltetésszerű használatát.
- 5.1.2.2. A kockázatbecslésre, a védőeszköz kiválasztására vonatkozó adatokat, a mérési eredményeket, a szakértői véleményeket és ajánlásokat, továbbá a védőeszköz juttatásával kapcsolatos egyéb dokumentumokat a munkáltató naprakészen köteles nyilvántartani, és azokat az ellenőrzést végző hatóság kérelmére bemutatni.
- 5.1.2.3. A VSZK-nál az egyéni védőeszközök meghatározásához szükséges munkavédelmi szaktevékenység a munkavédelmi megbízott feladatkörébe tartozik.
- 5.1.2.4. A munkáltató köteles arról gondoskodni, hogy a védőeszköz
a/ úgy nyújtson védelmet a munkakörnyezeti kockázatokkal szemben, hogy önmaga ne idézzon elő további veszélyt,
b/ feleljen meg a munkavégzés körülményeinek,
c/ az ergonómiai követelményeknek és a munkavállalók egészségi állapotának megfelelően,
d/ igazítás elvégzése után illeszkedjen viselőjére.
- 5.1.2.5. A védőeszközt a munkáltató ingyenesen biztosítja, továbbá karbantartás, tisztítás, javítás vagy csere útján gondoskodik arról, hogy a védőeszköz használható, valamint megfelelő higiénés állapotban legyen.
- 5.1.2.6. A védőeszköz személyes használatra szolgál, kihordási ideje nincsen. Amennyiben a munkavégzés körülményei megkívánják, hogy valamely védőeszközt ne csak egy személy, hanem többen is használjanak, megfelelő intézkedést kell tenni arra, hogy az ne jelentsen egészségügyi vagy higiénés kockázatot a használók számára.

- 5.1.2.7. A munkáltató előzetesen tájékoztatja a munkavállalót azoknak a kockázatoknak a jellegéről és mértékéről, amelyekkel szemben a védőeszköz használata őt megvédi, továbbá gondoskodik arról - szükség esetén gyakorlati képzéssel -, hogy a munkavállaló megtanulja a védőeszköz használatának módját. A munkáltató a védőeszköz rendelkezésre bocsátásával egyidejűleg magyar nyelvű tájékoztatót és használati utasítást a munkavállaló rendelkezésére bocsát. A tájékoztatás és a gyakorlati képzés megtörténtét a munkáltató írásban dokumentálja (munkavédelmi oktatási naplóban), továbbá - kérelemre - az ellenőrzést végző hatóság részére e dokumentumot bemutatja.
Az oktatási kötelezettség az adott munkahelyi vezetőt terheli, de ő ahhoz a munkavédelmi megbízott segítségét igényelheti, aki köteles ilyen felkérésnek eleget tenni.
- 5.1.2.8. A védőeszköz biztosítása magában foglalja, hogy az – figyelemmel annak elhasználódására – a munkavállaló munkavégzéséhez folyamatosan rendelkezésre álljon.
- 5.1.3. Az Mvt. 18 §-a szerint egyéni védőeszközt használatba venni akkor szabad, ha az rendelkezik EK-megfelelőségi nyilatkozattal, illetve EK-típusbizonyítvánnyal.
- 5.1.4. A VSZK-nál jelen MVSZ hatálybaléptetésének időpontjában – a munkavállalók biztonságát és egészségét veszélyeztető kockázatok alapján – az 5.1.13. pontban határoztuk meg a szükséges egyéni védőeszközöket.
- 5.1.5. Az 5.1.13. pontban előírt egyéni védőeszközök igénylése az érintett munkahelyi vezetők, beszerzésük pedig a gondnok feladatkörébe tartozik.
- 5.1.6. Az egyéni védőeszközök munkavállalók részére – e fejezetben előírtak szerinti – biztosítása a közvetlen munkahelyi vezető (művezető, műhelyvezető) kötelessége, továbbiakban a kiadott védőeszközök megfelelően használható és higiénés állapotban tartatásáért az azt viselő munkavállaló tartozik felelősséggel.
- 5.1.7. A közvetlen munkahelyi vezető köteles a munkavállalók munkavégzésének megkezdése előtt, majd – szükség szerint többször is – a napi munkavégzés során ellenőrizni, hogy a hozzá beosztott munkavállalók a kiadott egyéni védőeszközöket rendeltetésszerűen, a használati utasításuk szerint használják, és azok tisztításáról, karbantartásáról a részükre meghatározott ill. tőlük elvárt módon gondoskodnak-e.
A közvetlen munkahelyi vezetőnek meg kell követelnie, hogy a hozzá beosztott munkavállalók a számukra biztosított egyéni védőeszközöket előírás szerint viseljék, és igyekezzenek azok védőképességét megőrizni.
- 5.1.8. A munkavállaló köteles a részére kiadott egyéni védőeszközt rendeltetésének megfelelően használni, és a tőle elvárhatóan annak tisztításáról gondoskodni.
- 5.1.9. A munkavállaló köteles haladéktalanul felettesét tájékoztatni, ha megítélése szerint a védőeszköz elvesztette védőképességét. A munkavállaló jogosult és köteles is a munkavégzést mindaddig megtagadni, amíg az előírt védőeszközt nem biztosítják.

- 5.1.10. A munkavállaló a védőeszközt nem viheti el a munkahelyéről, kivéve, ha a munkáltató engedélyezte annak elvitelét, amennyiben
- a/ a munkavégzés helye változó és a munkáltató más módon nem tudja biztosítani a védőeszközt a munkavállaló számára,
 - b/ a védőeszköz elvitele közegészségügyi akadályokba nem ütközik.
- 5.1.11. A munkavállaló a védőeszköz használatáról érvényesen nem mondhat le. Azt a munkavállalót, aki a részére biztosított védőeszközt nem – felszólítás ellenére sem – használja, a munkavégzéstől felettes vezetője köteles eltiltani.
- 5.1.12. Ha valamely egyéni védőeszköz a rendeltetésszerű használat során közvetlenül veszélyeztette a munkavállaló egészségét vagy biztonságát, vagy ezzel összefüggésben munkabalesetet szenvedett, védőképességét soron kívül vizsgálni kell. Annak használatát a vizsgálat elvégzéséig a munkahelyi vezető köteles megtiltani, és az esetről haladéktalanul értesítenie kell a munkavédelmi megbízottat.

5.2. A védőitalok juttatásának rendje

5.2.1. A munkáltató köteles védőitalt juttatni munkavállalóinak, ha;

- a/ a 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendeletben előírt munkahelyi klímát – műszaki intézkedések hiányában – biztosítani nem képes,
- b/ a munkavállalókat ért hőterhelés (meleg vagy hideg) ellensúlyozására műszaki-szervezési intézkedésekkel megfelelő pihenő (melegedő) helyiséget és ott az előző rendeletben előírt gyakorisággal és időtartamban pihenőidőt biztosítani nem képes.

5.2.2. Konkrét intézkedések a 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendelet 7.§-a szerint:

- Ha a munkahelyi klíma zárttéri munkahelyen a 24 °C (K) EH értéket meghaladja, a munkavállalók részére igény szerint, de legalább félóránként védőitalt kell biztosítani. A folyadékvesztéséget általában 14-16 °C hőmérsékletű ivóvízzel kell pótolni. E célra alkalmas azonos hőmérsékletű ízesített alkoholmentes ital is, amelynek cukortartalma az ital 4 súlyszázalékát nem haladja meg, vagy amely mesterséges édesítőszerrel ízesített.
- A hidegnek minősülő munkahelyen a munkavállalók részére + 50 °C hőmérsékletű teát kell kiszolgáltatni, ízesítésére – az előző bekezdésben írtak szerint – cukrot, illetve édesítőszerrel kell biztosítani.
Hidegnek minősül a munkahely, ha a várható napi középhőmérséklet a szabadtéri munkahelyeken a + 4 °C -ot, illetve zárttéri munkahelyen a + 10 °C -ot a munkaidő felénél hosszabb időtartamban nem éri el.
- A védőital és a tea elfogyasztásához legalább a dolgozók létszámát elérő mennyiségben, személyenként és egyéni használatra kiadott ivópoharakról kell gondoskodni. A védőital, valamint a tea készítése, tárolása, kiszolgálása a közegészségügyi követelmények betartása mellett történhet.

5.1.13. Egyéni védőeszköz juttatás a készthelyi VSZK működési körében

S.sz.	Munkakör, tevékenység	Veszély, ártalom	Kockázat	Egyéni védőeszköz
1.	<u>Konyhaiüzemi munkahelyek</u>			
1.1.	- általánosan	- elcsúszás	- ficam, csonttörés	- csúszásgátló talpkiképzésű lábbeli (OMMF 9.19.18.16.2)
1.2.	- főző-, sütőberendezések használata	- forró anyagok és munkaeszközök	- a kezek égési sérülése	- vágás- és hőálló védőkesztyű (kevlárból) (250 °C -ra) (OMMF 8.39.56.16.3)
2.	<u>Takarítás, fertőtlenítés</u> (tisztító- és fertőtlenítő folyadékok kezelése)	- maró- irritáló, egészségkárosító hatás (az anyagok veszélyjelzése szerint)	- a szemek sérülése vagy gyulladása - a kéz égési sérülése vagy irritációja	- sav elleni védőszemüveg, (OMMF 3.12.12.24.2) - NITRIL vegyszerálló védőkesztyű (OMMF 8.39.24.16.3)
3.	<u>Faipari gépteremben</u>			
3.1.	- az asztalos körfűrésznél	- növényi (fa) por belégzése	- a légutak irritációja, egészségkárosodás	- FFP1 pormaszk (durva inert porokhoz) (OMMF 4.23.36.00.5)
3.2.	- a terem zajtérképe szerint (a körfűrész és a gyalugép munkahelyénél)	- zaj (80 dB(A) felett)	- halláskárosodás	- hallásvédő fültek vagy dugó (OMMF 5.21.61.00.2 ill. 33.61.00.2)
3.3.	- asztalos faipari körfűrésznél és a kombinált gyalugépnél	- repülő anyagszemcsék	- szemsérülés	- oldalvédős mechanikai védőszemüveg (OMMF 3.11.12.44.2)
4.	<u>Erőáramú villamos szerelés</u> (feszültség közelében végzett munkák)	- villamos áram	- áramütés a kézen keresztül - áramütés a lábak közvetítésével	- elektromos gumi védőkesztyű (500V-ra) (OMMF 8.35.82.00.2) fém-szeg-mentes gumitalpú villanyszerelő védőlábbeli /cipő/ (OMMF 9.29.13.18.2)

S.sz.	Munkakör, tevékenység	Veszély, ártalom	Kockázat	Egyéni védőeszköz
5.	<u>Villamos ívhegesztés</u>	- ívfény és fröccsenő, izzó anyagszemcsék - magas hőmérsékletű (izzó) munkadarabok	- szemsérülés - arcsérülés - kezek égési sérülése	- ívhegesztő pajzs megfelelő védőüveggel, (OMMF 2.14.43.12.2) - bőr hegesztő védőkesztyű (OMMF 8.33.50.56.2)
6.	<u>Fémforgácsoló gépek</u> (flex, köszörűgép stb.) kezelése, ill. használata	- repülő anyagszemcsék - éles, magas hőmérsékletű tárgyak	- szemsérülés - kézsérülés (vágás, horzsolás)	- oldalvédős mechanikai védőszemüveg, (OMMF 3.11.12.44.2) - 5 ujjas mechanikai védőkesztyű (OMMF 8.39.16.00.2)
7.	<u>Veszélyes anyagok és veszélyes készítmények kezelése (használata)</u>	- maró- irritáló, egészségkárosító hatás (az anyagok (a veszélyjelzése szerint)	- szemsérülés - kézsérülés	- sav elleni védőszemüveg (OMMF 3.12.12.24.2) - sav- lúg és vegyszerálló kesztyű (OMMF 8.39.24.16.3)
8.	<u>Durva, éles felületű tárgyak és anyagok fogása, mozgatása</u>	- éles kontúrú anyagok és tárgyak	- kézsérülés	- 5 ujjas mechanikai védőkesztyű (OMMF 8.39.16.00.2)
9.	<u>Szabadban (udvaron) történő munkák</u>			
9.1.	esős munkakörnyezet	- eső	- megfázás	- kapucnis esőkabát (3/4 –es v. 4/4 –es) - vízálló PVC- vagy gumi kalucsni
9.2.	hideg és csapadékos munkakörnyezet	- hideg + eső vagy hó	- fokozottabb megfázás	- vízlepergetős bélelt sapka, - kapucnis vízlepergetős bélelt kabát
10.	<u>Képernyő előtti munkavégzés</u>	- fokozott látásigény - fokozott pszichés igénybevétel	- szemkárosodás - gyorsabb fáradás	- éleslátást biztosító védőszemüveg

VI. fejezet

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés tárgyi, műszaki és szervezési követelményei

6.1. Általános követelmények (az Mvt. 18 §-a szerint)

- 6.1.1. A munkahely, létesítmény tervezése, kivitelezése, használatbavétele és üzemeltetése, továbbá munkaeszköz, anyag, energia, egyéni védőeszköz előállítása, gyártása, tárolása, mozgatása, szállítása, felhasználása, forgalmazása, importálása, üzemeltetése a munka-védelemre vonatkozó szabályokban meghatározott, ezek hiányában a tudományos, technikai színvonal mellett elvárható követelmények megtartásával történhet.
- 6.1.2. Munkaeszközt üzembe helyezni, valamint használatba venni csak akkor szabad, ha az kielégíti az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit és az rendelkezik az adott munkaeszközhöz mint termékre, külön jogszabályban meghatározott gyártói megfelelőségi nyilatkozattal, illetve megfelelőségét tanúsító egyéb dokumentummal (pl. tanúsítvánnyal).
- 6.1.3. Amennyiben külön jogszabály egyes munkaeszközök gyártását vagy üzembe helyezését hatósági engedélyhez köti, ez a hatósági engedély egyenértékű az előző pontban említett megfelelőségi tanúsítvánnyal.
- 6.1.4. Munkaeszközt csak a rendeltetésének megfelelő célra és körülmények között szabad használni. (Lásd a 14/2004. FMM rendelet 3 §-át.)
- 6.1.5. A munkáltatónak biztosítani kell, hogy a veszélyes munkaeszközt kizárólag annak kezelője használja. Javítást, átalakítást, karbantartást csak a munkáltató által e feladat elvégzésére megbízott, külön oktatásban részesített személy végezhet (Lásd a 14/2004. FMM rendelet 8 §-át.)

6.2. A létesítés követelményei

- 6.2.1. A létesítés során a munkavédelmi követelmények érvényre juttatása a létesítésben közreműködők feladata, amelynek teljesítésében együtt kell működniük.
- 6.2.2. A létesítésben közreműködő (tervező, kivitelező) köteles írásban nyilatkozni, hogy a 6.1.1. pontban foglaltakat megtartotta.
- 6.2.3. A munkahelyek, munkaeszközök kialakítása, telepítése, továbbá a munka megszervezése során az ergonómiai szempontokat is figyelembe kell venni.
- 6.2.4. Olyan munkahelyek létesítésénél, ahol mozgáskorlátozott vagy egyéb testi fogyatékos munkavállalókat foglalkoztatnak, a fizikai környezetnek illeszkednie kell az emberi test megváltozott tulajdonságaihoz.

6.3. A munkavégzés tárgyi feltételeinek munkáltatói követelményei

- 6.3.1. Minden munkavállaló részére biztosítani kell;
- a) megfelelő mennyiségű, az egészségügyi előírásoknak megfelelő minőségű ivóvizet;
 - b) a munkahely és a munka jellegének megfelelően az öltözködési, tisztálkodási, egészségügyi, étkezési, pihenési és melegedési lehetőséget
- 6.3.2. A munkahely és a munka jellegének megfelelően gondoskodni kell a rendről, tisztaságról, a keletkező szennyező anyagok, szennyvíz, hulladék kezeléséről oly módon, hogy veszélyt vagy egészségi ártalmat ne okozzanak és a környezetet ne károsítsák.
- 6.3.3. A munkahelyen a dolgozók létszámának és a veszély jellegének megfelelő jelző- és riasztóberendezést kell biztosítani.
- 6.3.4. Az olyan munkahelyen, ahol a veszély jellege indokolja, a munkavállalók és a munka-végzés hatókörében tartózkodók védelme érdekében biztonsági és egészségvédelmi jelzéseket kell alkalmazni. Ennek részletes szabályait a foglalkoztatás-politikáért felelős miniszter állapítja meg.
- 6.3.5. A munkahelyen gondoskodni kell az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges mozgástérrel.
- 6.3.6. Az olyan munkahelyen, ahol be- vagy leesési veszély van, vagy a munkavállalót és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat leeső tárgyak veszélyeztetik, elkerítéssel, lefedéssel, vagy más alkalmas módon kell a védelemről gondoskodni.
- 6.3.7. A munkahelyen alkalmazott munkaállás (állvány, pódium, kezelőjárda) kialakítása, elhelyezése, rögzítése feleljen meg a munkavégzés jellegének, a várható igénybevételnek, tegye lehetővé a biztonságos munkavégzést, a szükséges anyagok és eszközök tárolását, a biztonságos közlekedést, fel- és lejutást.
- 6.3.8. A tárolóhelyeket a tárolt anyagok fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságainak, egymásra hatásának, továbbá a környezetből eredő hatásoknak, illetőleg az anyag emberi egészségre, környezetre gyakorolt hatásának, a rakodás, szállítás és tárolás módjának figyelembevételével kell kialakítani.
- 6.3.9. Az energia-, cső- és közműhálózatnak biztonságosan üzemeltethetőnek, kezelhetőnek, karbantarthatónak és azonosíthatónak kell lennie, a villamos szerelvényeknek meg kell felelniük a biztonsági (érintésvédelmi, robbanásbiztonsági stb.) követelményeknek.
- 6.3.10. A munkahely természetes és mesterséges megvilágítása elégítse ki a munkavégzés jellegének megfelelő világításra vonatkozó követelményeket.
- 6.3.11. A munkahelyen a zajhatások és a rezgések, a por és vegyi anyagok, valamint a sugárzások, az alacsonyabb vagy magasabb légköri nyomás nem károsíthatják a munkavállalókat és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat, és nem veszélyeztethetik a munkavégzés biztonságát.

- 6.3.12. A munkahelyiségben a munkavállalók létszámát, a tevékenység jellegét és a veszélyforrásokat figyelembe véve elegendő mennyiségű és minőségű, egészséget nem károsító levegőt és klímát kell biztosítani.
- 6.3.13. Ha az előző pontban előírt levegő vagy klíma biztosítása műszakilag megoldhatatlan, a munkavállalók egészségének megóvása érdekében szervezési intézkedéseket kell tenni, egyéni védőeszközt alkalmazni, illetőleg védőitalt juttatni.
- 6.3.14. A szabadtéri munkahelyen - a munkavégzés jellegének és a munkakörülményeknek megfelelő műszaki megoldásokkal, munkaszervezéssel, egyéni védelemmel, melegedési lehetőséggel, védőitallal - gondoskodni kell a munkavállalók időjárás elleni védelméről.
- 6.3.15. a) A munkahely céljára csak olyan építmény alkalmazható, amely megfelelő szerkezetű és szilárdságú. Ilyen építményben az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek és jellegének, az abból fakadó tisztítási feltételeknek megfelelő határoló felületeket, belmagasságot, légtérfogatot, mozgásteret, közlekedési útvonalakat kell kialakítani.
- b) Az ablakoknak, tetővilágításoknak és szellőző-berendezéseknek biztonságos módon nyithatónak, zárhatóak, beállíthatóak és rögzíthetőnek kell lenniük, nyitott állapotban nem lehetnek olyan helyzetben, ami veszélyt jelent a munkavállalókra
- c) Az átlátszó felületű ajtók, kapuk, falak kitörés elleni védelméről, a veszély felismerésére alkalmas megkülönböztető jelzéséről gondoskodni kell.
- d) A lengőajtókat és lengőkapukat átlátszó anyagból kell készíteni, vagy szemmagasságban átlátszó betéttel ellátni
- 6.3.16. a) A munkahely padlózata és közlekedési útjai feleljenek meg a munkavégzés jellegének és az ebből fakadó tisztítási követelményeknek, a várható legnagyobb igénybevételnek, felületük csúszásmentes, egyenletes, botlás- és billenésmentes legyen. A közlekedési utak szélessége és a szabad magasság tegye lehetővé a gyalogosok és járművek biztonságos közlekedését, a közlekedési utak és pályák melletti biztonságos munkavégzést.
- b) Az olyan munka- és tárolóhelyiségekben, ahol gyalogos- és járműforgalom van, illetőleg rendszeresen anyagot szállítanak, a közlekedési, illetőleg az anyagmozgatási útvonalakat meg kell jelölni, vagy el kell választani egymástól.
- c) Az elsődlegesen gépjárműforgalom számára szolgáló kapu közvetlen közelében a gyalogosok számára külön ajtót kell biztosítani, ha a gyalogosok számára nem biztonságos az áthaladás.
- 6.3.17. A kijáratokat és vészkijáratokat, a kijelölt menekülési utakat szabadon kell tartani. Számuk, méretük, elhelyezésük és megvilágításuk tegye lehetővé a munkahely, a veszélyes terület gyors és biztonságos elhagyását. Vészkijáráshoz toló- vagy forgóajtók használata tilos. Vészkijáratot lezárni csak úgy szabad, hogy vészhelyzetben bárki által nyitható legyen.

6.3.18. a) Azokon a munkahelyeken, ahol az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés dohányzási tilalom elrendelését teszi szükségessé, külön dohányzóhelyet kell kijelölni.

b) A nemdohányzók védelme érdekében - az a) pontban foglaltakat nem érintve - gondoskodni kell dohányzóhelyek, dohányzóhelyiségek kijelöléséről, illetőleg a zárt légtérű dohányzóhelyeken a folyamatos légcserét biztosító megfelelő műszaki megoldásról. Zárt légtérű, több munkavállaló egyidejű tartózkodására szolgáló munkahelyeken - a dohányzás számára kijelölt hely kivételével - nem szabad dohányozni.

c) A 16. életévét be nem töltött munkavállaló a munkavégzésre irányuló jogviszonyából származó kötelezettség teljesítése, illetve a munkavégzéssel összefüggő bármely tevékenység során a munkahelyén még a dohányzásra kijelölt helyen sem dohányozhat. Ez a rendelkezés nem érinti a közoktatási intézmény tanulója esetében külön törvény szerint előírt dohányzási korlátozást.

6.3.19. A gép állandó tartozéka a biztonságos használatához szükséges magyar nyelvű üzemeltetési dokumentáció, amelyet a gyártó, import esetén az importáló, annak hiányában az üzemeltető köteles biztosítani.

Amennyiben az adott munkahelyen magyarul nem tudó munkavállaló dolgozik, a munkáltató a munkavállaló által értett nyelven is köteles biztosítani az üzemeltetési dokumentációt, a veszélyt jelző, tiltó és tájékoztató feliratokat

6.3.20. A munkáltató megfelelő intézkedésekkel biztosítja, hogy szükség esetén az elsősegély, az orvosi sürgősségi ellátás, a mentési és a tűzvédelmi feladatok ellátása érdekében haladéktalanul fel lehessen venni a kapcsolatot a külső szolgálatokkal, szervekkel.

6.3.21. A munkáltató a külön jogszabályok figyelembevételével köteles megtenni minden indokolt intézkedést veszély esetére a munkahely kiürítésének, továbbá a tűzvédelmi, katasztrófavédelmi feladatok végrehajtásához szükséges, arra alkalmas munkavállalók kijelölése, létszámuk meghatározása, felkészítésük és megfelelő egyéni védőeszközzel való ellátásuk érdekében.

6.3.22. A munkahelyet, egyéni védőeszközt, munkaeszközt, technológiát az üzemeltető munkáltatónak soron kívül vizsgáztatnia kell, ha az a rendeltetésszerű alkalmazás során közvetlenül veszélyeztetette a munkavállaló egészségét és biztonságát, vagy ezzel összefüggésben munkabaleset következett be. Az ellenőrzés elvégzéséig annak üzemeltetését illetve használatát meg kell tiltani.

Az ellenőrzés elvégzése - a veszélyeztetés jellegétől függően - munkabiztonsági, illetve munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősül.

6.3.23. A munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről további előírásokat a hatályos 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendelet tartalmaz. (Lásd jelen MVSZ mellékletében.)

6.4. A munkafolyamatra, a technológiára, az anyagra vonatkozó főbb követelmények

- 6.4.1. A munkafolyamatot, a technológiát, a munkaeszközt úgy kell megválasztani, hogy az sem a munkavállalók, sem a munkavégzés hatókörében tartózkodók egészségét és biztonságát ne veszélyeztesse.
- 6.4.2. A munkáltató köteles a munkavállalók munkavégzéséhez olyan munkaeszközt rendelkezésükre bocsátani, amely kialakításában, felépítésében és az alkalmazott védelmi megoldások tekintetében megfelel a munkavédelemre vonatkozó szabályoknak, és alkalmas az adott munkahelyi körülmények közötti – a biztonságot és egészséget nem veszélyeztető – használatra.
(Lásd jelen MVSZ mellékletét képező 14/2004. FMM rendelet 12 §-át.)
- 6.4.3. A munkáltató a munkaeszközök munkavállalók részére történő kiválasztásánál köteles figyelembe venni a munkavégzés jellemzőit, lehetséges veszélyeit, a munkakörülményeket és a munkaeszköz használatának kockázatait.
(Lásd jelen MVSZ mellékletét képező 14/2004. FMM rendelet 13 §-át.)
- 6.4.4. Ha az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés körülményeit a munkaeszközök használata során nem lehet a munkavállalók számára teljes mértékben biztosítani, a biztonsági berendezések, egyéni védőeszközök és szervezési intézkedések szükség szerinti alkalmazásával kell a kockázatokat minimálisra csökkenteni.
- 6.4.5. A munkaeszközök kiválasztásánál, üzemeltetésénél, karbantartásánál és javításánál – jelen MVSZ mellékletét képező, hatályos – 14/2004. (IV. 19.) FMM rendeletben foglalt előírásokat kell alapul venni.
- 6.4.6. Olyan munkahelyen, ahol különböző munkáltatók alkalmazásában álló munkavállalókat egyidejűleg alkalmaznak, a munkavégzést úgy kell összehangolni, hogy az, az ott dolgozókra és a munkavégzés hatókörében tartózkodókra veszélyt ne jelentsen.
Az összehangolás keretében különösen az egészséget és biztonságot veszélyeztető kockázatokról és a megelőzési intézkedésekről az érintett munkavállalókat és munkavédelmi képviselőiket, illetőleg a munkavégzés hatókörében tartózkodókat tájékoztatni kell.
Az összehangolás megvalósításáért a felek által szerződésben megjelölt munkáltató, ilyen kikötés hiányában a fővállalkozó, illetve bármely más olyan személy vagy szervezet, aki, illetve amely a tényleges irányítást gyakorolja, vagy a munkahelyért a fő felelősséget viseli, ha ilyen nincs, akkor az a felelős, akinek a területén a munkavégzés folyik.
- 6.4.7. Anyagot, terméket mozgatni csak az anyag, termék tulajdonságainak megfelelő, arra alkalmas eszközzel, a kijelölt helyen és módon, a súly- és mérethatárok megtartásával szabad.
Vonatkozó Biztonsági szabályzat eltérő rendelkezése hiányában;
- a munkahelyen belüli közlekedés rendjét a közúti közlekedés szabályainak megfelelő alkalmazásával kell kialakítani, továbbá
- olyan járművekre, amelyek a közforgalomban nem vesznek részt, a járművek üzemben tartásának műszaki feltételeiről rendelkező előírásokat megfelelően kell alkalmazni.

6.4.8. A veszélyes munkafolyamatoknál, technológiáknál a veszélyek megelőzése, illetve károsító hatásuk csökkentése érdekében:

- a veszélyforrásokat és az ellenük való védekezés módját, az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeit az érintett munkavállalókkal meg kell ismertetni,
- a veszélyforrások ellen védelmet nyújtó egyéni védőeszközöket meg kell határozni, azokkal a munkavállalókat el kell látni, használatukra ki kell oktatni és használatukat meg kell követelni,
- a munkahely jellemzőitől, a munkaeszközöktől, az anyagok fizikai és kémiai tulajdonságaitól, a munkavállalók létszámától függően a munkahelyeket megfelelő eszközökkel kell felszerelni a tüzek leküzdésére, és szükség esetén tűzjelzőkkel és riasztó rendszerekkel is el kell látni ezeket; a veszélyforrások elleni biztonsági berendezéseket és eszközöket, jelző-, tűzoltó-, mentőkészülékeket, vészkapcsolókat, biztonsági megvilágítást (továbbiakban biztonsági berendezéseket) működképes, a rendeltetésre alkalmas állapotban kell tartani,
- gondoskodni kell arról, hogy a munkavállalók egészségét vagy biztonságát fenyegető súlyos és közvetlen veszély esetén a munkavállalók a munkát beszüntessék, és a munkahelyet elhagyják, biztonságos helyre távozzanak
- külön Szabályzatban meghatározott vagy a veszélyeztetés által megkívánt időszakonként a mentést és a menekülést gyakorolni kell.

6.4.9. Azoknál a munkafolyamatoknál, ahol a munkavállaló veszélyforrás hatásának lehet kitéve, a hatásos védelmet - amennyiben külön jogszabály eltérően nem rendelkezik - zárt technológia alkalmazásával, ha ez nem oldható meg, akkor biztonsági berendezések, egyéni védőeszközök és szervezési intézkedések - szükség szerinti együttes - alkalmazásával kell megvalósítani.

Az előzőekben leírtakat megfelelően alkalmazni kell a munkavégzés hatókörében tartózkodókra is.

6.4.10. Rendellenes körülmények kialakulása esetére - amikor a szabályos üzemvitelre vonatkozó biztonsági előírások nem tarthatók be - a munkahely jellegére, helyzetére, kiterjedésére, valamint a veszélyforrások hatására, továbbá a munkavégzés hatókörében tartózkodókra is tekintettel mentési tervet kell készíteni, és a mentéshez szükséges személyeket ki kell jelölni. Jogszabály ezzel kapcsolatban kötelező előírásokat állapíthat meg. A mentési terv munkahelyre vonatkozó részét minden érintett munkavállalóval ismertetni kell.

6.4.11. A munkahelyen - jellegének, elhelyezkedésének, a veszélyforrásoknak, a munkavállalók számának, a munka szervezésének megfelelően - biztosítani kell a munkahelyi elsősegélynyújtás tárgyi, személyi és szervezési feltételeit. (A munkahelyi elsősegélynyújtás követelményeit jelenleg a 17/2002. (IV. 12.) EÜM rendelet tartalmazza.)

6.4.12. A munkavégzésre, a munkafolyamatokra, a munkahelyre, a technológiára, a munkaeszközre, az egyéni védőeszközre és a védőitalra vonatkozó részletes előírásokat jogszabályok, valamint Biztonsági Szabályzatok tartalmazzák.

6.4.13. Az igazgató a VSZK területén köteles:

- az iskolai oktatási időben folyamatosan legalább kettő – az elsősegélynyújtásra kiképzett és kijelölt – munkavállaló jelenlétét biztosítani,

- a dolgozói létszámnak megfelelő elsősegélynyújtó felszerelést a kijelölt elsősegélyhelyen - a 17/2002. (IV. 12.) EüM rendelet 4. számú melléklete szerinti készlettel - folyamatosan feltöltve, jól látható, könnyen és gyorsan elérhető, szennyeződéstől védett helyen kell készenlétben tartani feltöltötten biztosítani,
- a kijelölt elsősegélyhelyet "Elsősegélyhely" feliratú táblával megjelölni és annak akadálytalan hozzáférését folyamatosan biztosítani.

6.4.14. A veszélyforrások elleni védekezés módját a vonatkozó Biztonsági Szabályzatokban és Szabványokban előírt rendelkezések figyelembevételével szükséges megállapítani.

6.4.15. A munkahelyen az adott munkavégzéshez megfelelő számú és szakképesített munkavállalót kell biztosítani.

6.4.16. Ahol veszély fenyeget, egyedül munkát végezni nem szabad, valamint ilyen helyre csak erre is kiterjedő oktatásban részesült munkavállalók léphetnek be.
A VSZK-nál jelenleg ilyen hely az asztalos faipari gépek munkahelye, a villamos kapcsolóhelyiségek, valamint a feszültség közelében végzett villamos szerelési munkák helye.

6.4.17. Ha valamely munkát egyidejűleg két vagy több munkavállaló végez, a biztonságos munkavégzés érdekében az egyiket meg kell bízni a munka irányításával, és azt a többiek tudomására kell hozni

6.5. A munkavállaló kötelezettségei és jogai: (az Mvt. 60-63 §-ában előírtak szerint)

6.5.1. A munkavállaló csak a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban, a munkavédelemre vonatkozó szabályok, utasítások megtartásával, a munkavédelmi oktatásnak megfelelően végezhet munkát. A munkavállaló köteles munkatársaival együttműködni, és munkáját úgy végezni, hogy ez saját vagy más egészségét és testi épségét ne veszélyeztesse.

Így különösen köteles:

- a/ a rendelkezésre bocsátott munkaeszköz biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződni, azt rendeltetésének megfelelően és a munkáltatója utasítása szerint használni, a számára meghatározott karbantartási feladatokat elvégezni,
- b/ az egyéni védőeszközt rendeltetésének megfelelően használni, és a tőle elvárható tisztításáról gondoskodni,
- c/ munkavégzéshez az egészséget és a testi épséget nem veszélyeztető ruházatot viselni,
- d/ a munkaterületén a fegyelmet, a rendet és tisztaságot megtartani,
- e/ a munkája biztonságos elvégzéséhez szükséges ismereteket elsajátítani, és azokat a munkavégzés során alkalmazni,
- f/ a részére előírt orvosi - előírt körben pályaalakmassági - vizsgálaton részt venni,
- g/ a veszélyt jelentő rendellenességről, üzemzavarról a felettesét azonnal tájékoztatni, rendellenességet, üzemzavart tőle elvárhatóan megszüntetni, vagy erre intézkedést kérni felettesétől,
- h/ a balesetet, sérülést, rosszulletet azonnal jelenteni.

- 6.5.2. A munkavállaló önkényesen nem kapcsolhatja ki, nem távolíthatja el, és nem alakíthatja át a biztonsági berendezéseket.
- 6.5.3. A munkavállaló köteles együttműködni a munkáltatóval, valamint a munkabiztonsági és a munkaegészségügyi szaktevékenységet végző személyekkel, a foglalkozás-egészségügyi szolgálattal, továbbá a munkavédelmi képviselővel az egészséges és biztonságos munkakörnyezet megőrzése érdekében hozott hatósági intézkedések teljesítése, illetőleg a munkáltató veszélyt megszüntető intézkedéseinek végrehajtása során is.
- 6.5.4. A munkavállaló jogosult megkövetelni munkáltatójától:
- a/ az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit, a veszélyes tevékenységhez a munkavédelemre vonatkozó szabályokban előírt védőintézkedések megvalósítását,
 - b/ az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretek rendelkezésére bocsátását, a betanuláshoz való lehetőség biztosítását,
 - c/ a munkavégzéshez munkavédelmi szempontból szükséges felszerelések, munka- és védőeszközök, az előírt védőítal, valamint tisztálkodó szerek és a tisztálkodási lehetőség biztosítását.
- 6.5.5. A munkavállalót nem érheti hátrány az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása érdekében történő fellépéséért, illetve a munkáltató vélt mulasztása miatt jóhiszeműen tett bejelentéséért.
E védelem megilleti a munkabiztonsági, illetve munka-egészségügyi szaktevékenységet, továbbá a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatást nyújtó munkavállalókat is.
- 6.5.6. Az Mvt. 63. §-a szerint a munkavállaló jogosult megtagadni a munkavégzést, ha azzal életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné.
Ha a munkáltató utasításának teljesítésével másokat veszélyeztetne közvetlenül és súlyosan, a teljesítését meg kell tagadnia.
Az előzőekben meghatározott veszélyeztetésnek minősül különösen a szükséges biztonsági berendezések, az egyéni védőeszközök működőképzetlensége, illetve hiánya.
- 6.5.7. A munkavállaló akkor tekinthető a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban lévőnek, ha;
- a/ jelen Szabályzat III. fejezetében előírtak szerint érvényes orvosi alkalmassággal rendelkezik,
 - b/ a vonatkozó előírások szerint megfelelő képzéssel rendelkezik az adott munkafolyamat elvégzésére, továbbá – ha követelmény – megfelelő kezelői jogosultsággal bír a rábízott munkaeszköz üzemeltetésére, illetve kezelésére,
 - c/ jelen Szabályzat IV. fejezetében előírtak szerint az egészséges és biztonságos munkavégzéshez rendelkezik a szükséges munkavédelmi ismeretekkel, készséggel és jártassággal,
 - d/ jó egészségi és közérzeti állapotban van,
 - e/ megfelelően kipihent,
 - f/ alkoholmentes, ill. nem másnapos,
 - g/ nem áll figyelmet tompító, bágyadtságot okozó gyógyszer hatása alatti állapotban.

VII. fejezet

A munkavédelmi eljárások rendje

7.1. A balesetveszélyes és egészségkárosító kockázatok meghatározása, értékelése

7.1.1. Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles figyelembe venni a következő általános követelményeket:

- a) a veszélyek elkerülése;
- b) a nem elkerülhető veszélyek értékelése;
- c) a veszélyek keletkezési helyükön történő leküzdése;
- d) az emberi tényező figyelembevétele a munkahely kialakításánál, a munkaeszközök és munkafolyamat megválasztásánál, különös tekintettel az egyhangú vagy kötött ütemű munkavégzés időtartamának mérséklésére, illetve káros hatásának csökkentésére, a munkaidő beosztására;
- e) a műszaki fejlődés eredményeinek alkalmazása;
- f) a veszélyes helyettesítése veszélytelenül vagy kevésbé veszélyessel;
- g) egységes és átfogó megelőzési stratégia kialakítása, amely kiterjed a munkafolyamatra, a technológiára, a munkaszervezésre, a munkafeltételekre, a szociális kapcsolatokra és a munkakörnyezeti tényezők hatására;
- h) a kollektív műszaki védelem elsőbbsége az egyéni védelemhez képest;
- i) a munkavállalók megfelelő utasításokkal történő ellátása.

7.1.2. A munkáltató köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat, különös tekintettel az alkalmazott munkaeszközökre, veszélyes anyagokra és készítményekre, a munkavállalókat érő terhelésekre, valamint a munkahelyek kialakítására.

Az értékelés alapján olyan megelőző intézkedéseket szükséges hozni, amelyek biztosítják a munkakörülmények javulását, beépülnek a munkáltató valamennyi irányítási szintjén végzett tevékenységbe. A kockázatértékelést a kémiai biztonság területén külön jogszabályban foglaltak szerint kell elvégezni. A kockázatértékelés elvégzése munkabiztonsági és munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősül.

7.1.3. A munkáltató a kockázatértékelést és megelőző intézkedéseket első alkalommal a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter rendeletében meghatározott I. veszélyességi osztályba sorolt munkáltatónál legkésőbb a munkáltató tevékenységének megkezdésétől számított hat hónapon belül, egyébként egy éven belül, azt követően indokolt esetben köteles elvégezni és azt évenként felülvizsgálni. Indokolt esetben kell tekinteni különösen a kockázatok (munkakörülmények, az alkalmazott technológia, veszélyes anyag, készítmény, munkaeszköz, munkavégzés) lényeges megváltozását, illetőleg új technológia, veszélyes anyag, munkaeszköz, munkaszervezés bevezetését, alkalmazását. Soron kívül kell elvégezni, illetve felülvizsgálni a kockázatértékelést, ha a kockázatok lényeges megváltozásával munkabaleset, fokozott expozíció, illetve foglalkozási megbetegedés hozható összefüggésbe.

A munkavédelmi hatósági ellenőrzés során a munkáltatónak kell bizonyítania a tevékenység megkezdésének tényét, időpontját.

- 7.1.4. A kockázatértékelés eredményeként a munkáltató felelőssége legalább a következők dokumentálása:
- a) a kockázatértékelés időpontja, helye és tárgya, az értékelést végző azonosító adatai;
 - b) a veszélyek azonosítása;
 - c) a veszélyeztetettek azonosítása, az érintettek száma;
 - d) a kockázatot súlyosbító tényezők;
 - e) a kockázatok minőségi, illetőleg mennyiségi értékelése, a fennálló helyzettel való összevetés alapján annak megállapítása, hogy a körülmények megfelelnek-e a munkavédelemre vonatkozó szabályoknak, illetve biztosított-e a kockázatok megfelelően alacsony szinten tartása;
 - f) a szükséges megelőző intézkedések, a határidő és a felelősök megjelölése;
 - g) a tervezett felülvizsgálat időpontja;
 - h) az előző kockázatértékelés időpontja.
- 7.1.5. A kockázatértékelés dokumentumát a munkáltató köteles a külön jogszabályban foglaltak szerint, de legalább 5 évig megőrizni.
- 7.1.6. A 7.1.1. pont g) alpontjában meghatározott megelőzési stratégia munkabiztonsági és munka-egészségügyi tartalmának kialakítása munkabiztonsági, illetve munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősül.

7.2. A munkavédelmi üzembe helyezés és újraindítás veszélyes létesítmény, munkahely, munkaeszköz, technológia esetén (az Mvt. 21 §-a szerint)

- 7.2.1. Az üzemeltető munkáltató - az Mvt. 21 § (2) bekezdése szerint - veszélyesnek minősített létesítmény, munkahely, munkaeszköz, technológia üzemeltetését írásban köteles elrendelni. Ez a munkavédelmi üzembe helyezés.
- 7.2.2. A munkavédelmi üzembe helyezés feltétele a munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat. E vizsgálat célja annak megállapítása, hogy a létesítmény, a munkahely, a munkaeszköz, a technológia megfelel az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges tárgyi, személyi, szervezési, munkakörnyezeti feltételeknek, illetőleg teljesíti jelen MVSZ 6.1. pontjában leírt követelményeket. A vizsgálat elvégzése munkabiztonsági és munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősül.
- 7.2.3. Az előzetes vizsgálat során különösen vizsgálni kell, hogy rendelkezésre állnak-e a létesítést végzők (tervező, kivitelező) nyilatkozatai, a munkavédelmi követelmények kielégítését bizonyító mérési eredmények, a munkaeszközre vonatkozó megfelelőségi nyilatkozatok, tanúsítványok, a szükséges hatósági engedélyek, az üzemeltetéshez szükséges utasítások.
- 7.2.4. Az előző két pontban leírt rendelkezéseket kell alkalmazni a veszélyes munkaeszköz és technológia újraindítása, áttelepítése esetén is.
Veszélyes munkaeszközt, technológiát, annak munkavédelmi üzembe helyezéséig az üzemeltető munkáltató próba- vagy kísérleti jelleggel - kizáró jogszabályi rendelkezés hiányában - legfeljebb 180 nap időtartamra üzemeltetheti.

7.2.5. A foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter rendeletében meghatározott egyes – jelenleg az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 1/b. számú melléklete szerint – veszélyes munkaeszközök üzembe helyezésének feltétele, továbbá az adott munkaeszköz megfelelőség-vizsgálatán alapuló, a vizsgálat eredményét is tartalmazó, akkreditált szervezet által kiadott vizsgálati jegyzőkönyv.

7.2.6. A VSZK-nál az alábbi munkaeszközöket határoztuk meg veszélyesnek:

- a KP 321 típusú kombinált körfűrész-, gyalu- és marógép;
- a HS 315 típusú körfűrész gép;

7.2.7. A veszélyes munkaeszközök üzembe helyezését – az előírt munkavédelmi eljárás megfelelő eredménnyel zárása után – az igazgató írásban rendeli el.

7.3. Munkavédelmi üzembe helyezés és újraindítás veszélyesnek nem minősülő munkaeszköz esetében (a 14/2004. (IV. 19.) FMM rendelet 4., 6. §-a szerint)

7.3.1. Az Mvt. 21§. (2) bekezdése szerint veszélyesnek nem minősülő munkaeszköz esetében – ha annak biztonsága függhet a szerelés körülményeitől – a szerelést követően és az üzemeltetés megkezdését megelőzően, valamint – ha a munkaeszközön az új munkahelyen történő felállítását megelőzően végeztek szerelési munkát – a használatbavétel előtt a biztonságos szerelésről, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos működés feltételeiről és körülményeiről az – adott vizsgálat elvégzésére - írásban megbízott személy ellenőrző felülvizsgálat keretében köteles meggyőződni.

A vizsgálat megállapításait, a megtett intézkedéseket - jelen Szabályzat mellékletét képező minta alapján - jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

Az ellenőrző felülvizsgálattal csak olyan személy bízható meg, aki az adott feladat elvégzéséhez előírt szakmai képzéssel, tapasztalattal és gyakorlattal bír.

7.4. Létesítmény, munkahely használatbavétele (az Mvt. 19. § (1)-(4) bekezdése szerint)

7.4.1. A létesítés során a munkavédelmi követelmények érvényre juttatása a létesítésben közreműködők feladata, amelynek teljesítésében együtt kell működniük.

7.4.2. A létesítésben közreműködők (tervező, kivitelező) kötelesek írásban nyilatkozni, hogy az Mvt. 18. § (1) bekezdésében foglaltakat betartották.

7.4.3. A munkahelyek, munkaeszközök kialakítása, telepítése, továbbá a munka megszervezése során az ergonómiai szempontokat is figyelembe kell venni.

7.4.4. A használatbavételi engedély megadásához:

- meg kell győződni arról, hogy a létesítmény, munkahely a tervnek megfelelően, az egészséges és biztonságos munkavégzés követelményeit kielégítve valósult meg,
- rendelkezni kell a 7.4.2. pontban írt nyilatkozatokkal, szakhatósági (Tűzoltóság, ÁNTSZ, stb.) hozzájárulásával, szabványossági és mérési jegyzőkönyvekkel, stb.,
- nyilatkoztatni kell munkavállalók munkavédelmi képviselőjét,
- az előzőekben leírtakat használatbavételi jegyzőkönyvben kell rögzíteni, a résztvevők és a használatbavételt engedélyező aláírásával kell érvényesíteni.

- 7.4.5. A használatbavételi engedélyt - a helyszínen lefolytatott eljárás megfelelő eredménnyel zárása után – az igazgató adja meg.
- 7.4.6. Amennyiben az eljáráson - munkavédelmi követelményeket nem sértő - hiányosság merül fel, azt és annak megszüntetésére szükséges intézkedéseket jegyzőkönyvbe kell foglalni.
A hiányosság megszüntetéséig - legfeljebb 180 nap időtartamig - a használat próba- vagy ideiglenes jelleggel engedélyezhető, majd azt követően adható végleges használatbavételi engedély.

7.5. Az időszakos biztonsági és ellenőrző felülvizsgálatok rendje
(az Mvt. és a 14/2004. FMM rendelet vonatkozó előírásai szerint)

- 7.5.1. A biztonságos műszaki állapot megőrzése érdekében időszakos biztonsági felülvizsgálat alá kell vonni a veszélyes technológiát és a 21. § (2) bekezdésében meghatározott veszélyes munkaeszközt, továbbá azt a munkaeszközt, amelynek időszakos biztonsági felülvizsgálatát jogszabály, szabvány, vagy a rendeltetésszerű és biztonságos üzemeltetésre, használatra vonatkozó dokumentáció előírja.
- 7.5.2. Időszakos ellenőrző felülvizsgálat alá kell vonni az Mvt. 21. § (2) bekezdése hatálya alá nem tartozó (veszélyesnek nem minősülő) olyan munkaeszközt, amely a használat során bekövetkező elhasználódás vagy egyéb ok miatt a munkavállalók munkahelyi biztonságát és egészségét veszélyeztető helyzetet idézhetnek elő.
- 7.5.3. Az időszakos biztonsági felülvizsgálatot az üzemeltetőnek legalább öt évenként el kell végeztetnie, ha jogszabály, szabvány vagy az üzemeltetési dokumentáció ennél gyakoribb felülvizsgálati időszakot nem ír elő.
- 7.5.4. Az időszakos ellenőrző vizsgálat gyakoriságát – figyelemmel az üzemeltetés körülményeire, a munkaeszközt érintő szabványokban foglaltakra és a gyártó által összeállított használati utasítás, üzemeltetési, karbantartási dokumentáció vonatkozó előírásaira – a munkáltató köteles meghatározni. (az MVSZ-ben).
A leghosszabb felülvizsgálati időszak nem haladhatja meg az öt évet.
- 7.5.5. Az időszakos biztonsági felülvizsgálatot - kivéve a veszélyes technológia esetét - szakirányú képzettséggel és munkavédelmi szakképzettséggel rendelkező személy (munkabiztonsági szaktevékenység) vagy külön jogszabályban erre feljogosított személy, illetve erre akkreditált intézmény végezheti.

A veszélyes technológia vizsgálatát szakirányú munkabiztonsági szakértői engedéllyel rendelkező személy végezheti.

Az időszakos ellenőrző felülvizsgálattal csak olyan személy bízható meg, aki az adott feladat elvégzéséhez szükséges szakmai képesítés, valamint tapasztalat birtokában van.

7.5.6. Az előzőek alapján a VSZK-nál biztonsági és ellenőrző felülvizsgálatra kötelezett munkaeszközök, a vizsgálatok gyakorisága, végzésére jogosultak:

Megnevezés	követelménye	a vizsgálat gyakorisága	végzésére jogosult
gázfogyasztó berendezések - kivétel a gázkazánok	14/2004.(IV.19.) FMM rendelet	5 évente évente	KÖGÁZ vagy arra feljogosított vállalkozás
asztalos faipari gépek	az 5/1993. MüM r. 3. § (1). bekezdése	5 évente	az Mvt. 23. § (1). bekezdésében előírt személy vagy vállalk.
ívhegesztő áramforrás - transzformátor	a 143/2004. (XII. 22.) GKM rendelet	évente	a 143/2004. GKM r. 8.3. p. írt személy
kisfeszültségű villamos berendezések érintésvédelme	MSZ 172-1:1986 MSZ 172-1M:1989	3 évente	az MSZ 4851/1 szerinti képesítésű személy (cég)
villamos kéziszerszámok érintésvédelme	MSZ 172-1:1986 MSZ 172-1M:1989 MSZ 4852:1977	évente	erősáramú villamos szerelő képesítéssel bíró személy
erősáramú villamos berendezések szabványossága	2/2002. (I. 23.) BM rendelet 3. melléklete I. fej.	tűzveszélyességi osztály szerint: A-B o.: 3 évente C oszt.: 6 évente D oszt.: 9 évente	az MSZ 10900 szerinti képesítésű személy
villámvédelmi berendezések	2/2002. (I. 23.) BM rend. 3.mell. III. fej.	mint az előzőben	mint az előzőben írt személy
kézi tűzoltó készülékek, tűzcsapok	2/2002. (I. 23.) BM rendelet	évente (MSZ EN 3), félévente (MSZ 1040) évente	BM OKF engedéllyel bíró szakvállalkozás

7.5.7. A felülvizsgálat eredményét a felülvizsgálatot végzőnek – vonatkozó előírásoknak megfelelő formában és tartalommal, nyilatkozattal a munkaeszköz megfelelőségére – vizsgálati jegyzőkönyvbe kell foglalnia, és azt a gondnok rendelkezésére kell bocsátania, aki köteles – a munkaeszköz következő felülvizsgálatáig – e dokumentáció megőrzéséről gondoskodni.

7.5.8. Az Mvt. 23. § (2) bekezdése szerint, a munkahelyet, az egyéni védőeszközt, a munkaeszközt, a technológiát az üzemeltető munkáltatónak oron kívül ellenőriznie kell, ha az a rendeltetésszerű alkalmazás során közvetlenül veszélyeztette a munkavállaló egészségét és biztonságát, vagy ezzel összefüggésben munkabaleset következett be. Az ellenőrzés elvégzéséig annak üzemeltetését, illetve használatát meg kell tiltani. Az ellenőrzés elvégzése - a veszélyeztetés jellegétől függően - munkabiztonsági, illetve munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősül.

7.5.9. Az Mvt. 21.§-ában újraindítási feltételek alá nem tartozó munkaeszközt, ha azzal műszaki okból 30 napot meghaladó ideig munkát nem végeztek, vagy azzal sérülést okozó esemény bekövetkezett illetve következhetett volna be, továbbá ha azon átalakítást végeztek, csak akkor szabad ismételten használatba venni, ha azt – az Mvt. 23 §-ának (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel – megbízott személy megvizsgálta és írásban nyilatkozott annak alkalmasságáról

7.5.10. A munkaeszközt a telephelyen kívül csak akkor szabad üzemeltetni illetve használni, ha az azon elhelyezett jelzésről nyilvánvalóan megállapítható, hogy annak legutóbbi felülvizsgálatát megfelelően elvégezték (pl. jól látható jelzéssel).

7.5.11. A 7.5.6. pontban megnevezett munkaeszközökről naprakész nyilvántartást kell vezetni. A nyilvántartásban a munkaeszközt azonosíthatóan kell feltüntetni, be kell jegyezni az első üzembe helyezés és a biztonsági felülvizsgálatok időpontját, a vizsgálatok eredményét, a hiányosságokat, megszüntetésükre tett intézkedéseket, felelősöket.

A munkaeszköz nyilvántartásába be kell jegyezni azokat az eseteket, amikor kvázi vagy munkabalesetet okoztak, az ok megnevezésével, azt követő soron kívüli biztonsági felülvizsgálat eredményét, hiányosságait, a tett intézkedéseket, és a vizsgálatot végző személyét.

7.6. A soron kívüli biztonsági és ellenőrző felülvizsgálatok rendje (az Mvt. és a 14/2004. FMM rendelet vonatkozó előírásai szerint)

7.6.1. Az Mvt. 23. § (2) bekezdése szerint, a munkahelyet, az egyéni védőeszközt, a munkaeszközt, a technológiát az üzemeltető munkáltatónak soron kívül ellenőriznie kell, ha az a rendeltetésszerű alkalmazás során közvetlenül veszélyeztette a munkavállaló egészségét és biztonságát (kvázi baleset), vagy ezzel összefüggésben munkabaleset következett be. Az ellenőrzés elvégzéséig annak üzemeltetését, illetve használatát meg kell tiltani. Az ellenőrzés elvégzése - a veszélyeztetés jellegétől függően - munkabiztonsági, ill. munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősül.

7.6.2. Az Mvt. 21.§-ában újraindítási feltételek alá nem tartozó munkaeszközt, ha azzal műszaki okból 30 napot meghaladó ideig munkát nem végeztek, vagy azzal sérülést okozó esemény bekövetkezett illetve következhetett volna be, továbbá ha azon átalakítást végeztek, csak akkor szabad ismételten használatba venni, ha azt – az Mvt. 23 §-ának (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel – megbízott személy megvizsgálta és írásban nyilatkozott annak alkalmasságáról.

7.7. A munkavédelmi ellenőrzés rendje

7.7.1. Az Mvt. 54.§ (b) pontja előírja, hogy a munkáltató az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében köteles rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket.

7.7.2. Munkavédelmi szemlét évente – a II. fejezet 2.1.12. pontja szerint – az igazgató tart, a VSZK egész területére kiterjedően.

- 7.7.3. A szemlebizottság tagjai: - igazgató,
- gondnok,
- munkabiztonsági megbízott,
- a munkaegészségügyi megbízott (foglalkozás-éü. orvos),
- munkavédelmi képviselő.

7.7.4. A munkavédelmi szemle tartalmi követelményei:

- a/ az előző szemle hiányosságai megszüntetésének visszaellenőrzése,
- b/ az előző szemle óta feltárt hiányosságok megszüntetésének ellenőrzése,
- c/ adott területen történt munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések előidéző okai megszüntetésének ellenőrzése,
- d/ az MVSZ III. fejezete szerint, az alkalmazás személyi feltételei meglétének ellenőrzése,
- e/ a munkavédelmi oktatások meglétének és dokumentálásának ellenőrzése,
- f/ a munkahelyi kockázatértékelés meglétének, és annak a szemle időpontjában található aktuális állapotnak megfelelőségének, valamint a kockázatértékeléshez kapcsolódóan előírt feladatok végrehajtásának vizsgálata,
- g/ a létesítmény, a munkahelyek, a munkaeszközök egészséget nem veszélyeztető és biztonságos állapotának és - az adott munkahelyeken - a vonatkozó munkavédelmi előírások betartásának ellenőrzése
- h/ az egyéni védőeszköz-ellátottság, valamint a védőeszközök rendeltetésszerű használatának ellenőrzése,
- i/ az MVSZ 7.5. pontjában előírt időszakos biztonsági és ellenőrző felülvizsgálatok meglétének, eredményének és megfelelő dokumentálásának ellenőrzése, továbbá annak vizsgálata, hogy azokhoz kapcsolódóan előírt intézkedések hogyan valósultak meg,
- j/ az elsősegélynyújtás személyi és tárgyi feltételeinek ellenőrzése.

7.7.5. A munkavédelmi szemléről szemlejegyzőkönyvet kell felvenni az alábbi formai követelménnyel:

- a/ a szemle pontos helye, időpontja,
- b/ a szemlebizottság tagjai neve, beosztása és aláírása,
- c/ a szemle megállapításai, a hiányosságok megszüntetésére tett intézkedések meghatározása a felelősök és határidők megjelölésével.

7.8. A munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések bejelentése, kivizsgálása és nyilvántartása

7.8.1. A bejelentéssel, kivizsgálással és nyilvántartással kapcsolatos előírásokat a munkabalesetek tekintetében az Mvt. és a jelenleg hatályos 5/1993. MÜM rendelet (a 11/2002. (XII. 28.) FMM rendelettel módosítva), a foglalkozási megbetegedések tekintetében pedig a 27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet határozza meg.

7.8.2. A munkabalesetet és a foglalkozási megbetegedést - ideértve a fokozott expozíciós eseteket be kell jelenteni, ki kell vizsgálni, és nyilvántartásba kell venni.

7.8.3. Az előző pontban foglaltakat a vonatkozó jogszabályi előírások szerint kell teljesíteni.

7.8.4. Az 5/1993. MÜM rendelet szerint a munkabalesetek bejelentése, kivizsgálása és nyilvántartása vonatkozásában:

- a) balesetek és foglalkozási megbetegedések bejelentés, kivizsgálása és nyilvántartása során a kivizsgálást végző (ehelyütt a szállodaigazgató és a munkavédelmi megbízott) a sérült (megbetegedett) következő személyes adatait köteles rögzíteni:
 - a sérült nevét (születési nevét), továbbá anyja nevét
 - a sérült társadalombiztosítási azonosító jelét (TAJ számát),
 - a sérült születési helyét és időpontját,
 - a sérült nemét, állampolgárságát és lakóhelyét (lakcímét),
 - a sérült munkakörét.
- b) a munkabaleseti nyilvántartás - az előzőben megjelölteken túlmenően - az alábbi adatokat tartalmazza:
 - a munkabaleset - minden évben 1-es sorszámmal kezdődő - számát;
 - a sérült munkakörét;
 - a sérülés időpontját, helyszínét, jellegét;
 - a sérült ellátására tett intézkedést;
 - annak tényét, hogy a sérült folytatta-e a munkáját.
- c) A munkabaleseti nyilvántartást a munkáltató székhelyén vagy a munkáltató nyilvántartását vezető szervezeténél (irodánál) összesítve, és minden területileg elkülönült szervezeti egységénél külön-külön vezetni kell.
- d) a munkaképtelenséget okozó munkabalesetet haladéktalanul ki kell vizsgálni. A vizsgálat megállapításait jelen MVSZ 3. számú mellékletben foglaltak szerint olyan részletesen kell rögzíteni (pl. tanúk meghallgatásáról készült jegyzőkönyvvel, helyszínrajzzal, fényképpel), hogy az alkalmas legyen a baleset okainak felderítésére és vita esetén a tényállás tisztázására.

A vizsgálati dokumentációt a munkabaleseti nyilvántartásban szereplő sorszámmal kell ellátni. Ezt a sorszámot a munkabaleseti jegyzőkönyvön is fel kell tüntetni.
- e/ súlyos munkabalesetet a munkáltatónak - telefonon, telefaxon vagy személyesen - azonnal be kell jelentenie a rendelkezésre álló adatok közlésével a munkavédelmi hatóságnak.
- f/ a kivizsgálás során nyert adatokat, tényeket a rendelet 4. sz. melléklete szerinti "Munkabaleseti Jegyzőkönyv"-ben kell rögzíteni. Ha a sérült állapota vagy a baleset jellege miatt a vizsgálatot az adatszolgáltatás időpontjáig nem lehet befejezni, akkor azt a jegyzőkönyvben meg kell indokolni.

A jegyzőkönyvet minden sérültről külön-külön a rendelet 5. sz. mellékletében foglaltak alapján kell kiállítani.
- g/ a munkáltató köteles a kivizsgálás befejezésekor, de legkésőbb a tárgyhót követő hó 8-ig megküldeni az új jegyzőkönyvet, továbbá módosítását a táppénzes állomány befejezését követően:
 - a sérültnek, halála esetén közvetlen hozzátartozójának,
 - a halált, illetve a 3 napot meghaladó keresőképtelenséget okozó munkabalesetről a munkavédelmi hatóságnak.
 - a TB kifizetőhelynek, ennek hiányában a megyei Egészségbiztosítási Pénztárnak.
- h/ az a munkáltató köteles a munkabaleset kivizsgálására, nyilvántartására vonatkozó előírásokat teljesíteni, amely a sérültet szervezett munkavégzés keretében foglalkoztatja.
- i/ kiküldetéskor a munkabaleset kivizsgálásával, bejelentésével és nyilvántartásával kapcsolatos kötelezettségek teljesítéséért – a kirendelő (kiküldő) munkáltató értesítése mellett – a sérült munkáját közvetlenül irányító munkáltató felelős.

- 7.8.5. a/ A munkabaleset és foglalkozási megbetegedés kivizsgálása során fel kell tárni a kiváltó és közreható tárgyi, szervezési és személyi okokat, azok alapján intézkedéseket kell tenni a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések megelőzésére,
- b/ munkabiztonsági szaktevékenységnek minősül a súlyos baleset, valamint az olyan - munkaeszköz, ill. technológia által okozott - munkabaleset kivizsgálása, amely kettőnél több személy egyszerre (ugyanabban az időben) azonos helyen történő sérülését okozta.
- 7.8.6. a/ A sérült, ill. a balesetet észlelő személy köteles a balesetet a munkát közvetlenül irányító személynek haladéktalanul jelenteni,
- b/ A munkáltatónak minden bejelentett, ill. tudomására jutott balesetről meg kell állapítania, hogy munkabalesetnek tekinti-e. Ha nem tekinti munkabalesetnek, akkor erről és a jogorvoslat lehetőségéről (Mvt. 68. §) a sérültet, halálos baleset esetén a hozzátartozót értesíteni kell.
- c/ A munkáltatónak lehetővé kell tennie a munkavédelmi képviselő részvételét a munkabaleset kivizsgálásában (ha van ilyen).
- d/ A munkabaleset bekövetkezésétől számított 3 év után a munkáltató a törvényben foglaltak alapján nem köteles a munkabalesetet bejelenteni, kivizsgálni és nyilvántartásba venni.
- 7.8.7. Ha a vállalkozás magyar állampolgárságú munkavállalóját külföldi kiküldetés során éri munkabaleset, köteles munkáltató a munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott rendben a bejelentési és nyilvántartási kötelezettséget teljesíteni.
- 7.8.8. A foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós eseteket a 27/1996. (VIII. 28.) NM rendeletében előírtak szerint kell jelenteni, és nyilvántartásba kell venni.
A rendelet 4. §-a előírja, hogy a munkáltató - az észlelő orvostól függetlenül - köteles azonnal értesíteni az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ) munkáltató székhelye szerint illetékes megyei intézetét, az Országos Tisztifőorvosi Hivatal Igazgatóját és az OMŰI-t, ha a munkahelyen halálos kimenetelű vagy tömeges foglalkozási megbetegedés fordult elő.
- 7.9. A munkavállalók egészségének és testi épségének sérelméből eredő károk megtérítése**
- 7.9.1. A munkáltató a tudomására jutott baleset időpontjától számított 15 napon belül köteles a sérültet felhívni kárigénye előterjesztésére.
- 7.9.2. A károsult bejelentett kárigényét 15 napon belül a munkáltató köteles elbírálni, és írásban értesíteni a károsultat a kártérítési igénye elfogadásáról vagy elutasításáról a jogorvoslat megjelölésével.
- 7.10. A munkavállalókkal folytatott tanácskozás, a munkavédelmi képviselő, a munkahelyi munkavédelmi bizottság, a paritásos munkavédelmi testület (Mvt. 70-77.§.)**
- 7.10.1. A munkáltató az egészséges és biztonságos munkavégzés érdekében köteles a munkavállalókkal, illetve munkavédelmi képviselőikkel tanácskozni, valamint

biztosítani részükre a lehetőséget, hogy részt vehessenek az egészségre és biztonságra vonatkozó munkáltatói intézkedés kellő időben történő előzetes megvitatásában.

7.10.2. A munkavállalók közvetlenül vagy munkavédelmi képviselőik útján - az előző pontban meghatározottak mellett - különösen a következő munkáltatói kötelezettségek tekintetében jogosultak tanácskozást folytatni:

- a) a munkavédelmi feladatok elvégzésében érintett személyek kijelölése, foglalkoztatása, tevékenysége,
- b) a munkavédelmi tartalmú információk biztosítása,
- c) a munkavédelmi oktatás megtervezése és megszervezése.

7.10.3. A tanácskozás során biztosítani kell a kiegyensúlyozott részvételt, a munkavállalók, illetve munkavédelmi képviselőik javaslattevési jogát.

A kiegyensúlyozott részvétel érdekében a munkáltató köteles a munkavédelmi kérdésben intézkedési jogkörrel bíró személlyel képviseltetni magát a tanácskozáson.

7.10.4. A munkavállalók az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő jogaik és érdekeik képviseletére jogosultak maguk közül - a következők szerint - képviselőt vagy képviselőket (munkavédelmi képviselő) választani:

- a) munkavédelmi képviselő választást kell tartani minden olyan munkáltatónál, ahol az Mt. hatálya alá tartozó munkavállalók létszáma legalább ötven fő. A választás megtartásának lebonyolítása, a feltételek biztosítása a munkáltató kötelezettsége;

7.10.5. Munkavédelmi képviselővé az a cselekvőképes munkavállaló választható, aki legalább 6 hónapja a munkáltatóval szervezett munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll. Az újonnan alakult munkáltatónál a munkavédelmi képviselő ilyen jogviszonya időtartamát feltételként nem kell figyelembe venni.

7.10.6. A munkavédelmi képviselőt egyenlő, titkos és közvetlen szavazással négy évre választják. A munkavédelmi képviselők megválasztásának, megbízatása megszűnésének, visszahívásának rendjére, működési területére a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvénynek (Mt.) az üzemi tanács tagjaira, illetve az üzemi megbízottra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni, ideértve a központi munkavédelmi bizottság megalakításának lehetőségét is.

7.10.7. Amennyiben a munkavédelmi képviselők száma eléri a hármat, úgy munkahelyi munkavédelmi bizottságot (a továbbiakban: bizottság) hozhatnak létre. Bizottság létrehozása esetén a munkavédelmi képviselőt megillető jogokat - ha azok a munkavállalók összességét érintik - a bizottság gyakorolja.

7.10.8. A bizottság tárgyalásán - a bizottság kezdeményezésére - a munkáltató vagy hatáskörrel rendelkező megbízottja köteles részt venni.

7.10.9. Annál a munkáltatónál, ahol a foglalkoztatottak száma legalább ötven fő, és munkavédelmi képviselők működnek, összmunkáltatói szinten paritásos munkavédelmi testület (a továbbiakban: testület) működik, amelyben egyenlő számban vesznek részt a munkavállalók és a munkáltató képviselői.

- 7.10.10. A testületnek a munkavállalói és munkáltatói oldalán azonos számú rendes, valamint póttagjai vannak. A póttag meghatalmazás alapján helyettesíti a rendes tagot, illetve a rendes tag megbízatásának valamilyen ok miatti megszűnése esetén helyére lép.
- 7.10.11. A testületbe a munkavállalók képviselőit (rendes és póttagot) a 7.10.4. bekezdés a) pontja szerint megválasztott munkavédelmi képviselők maguk közül titkos szavazás útján jelölik. A munkáltató kezdeményezi a testület létrehozását, biztosítja a szavazás lebonyolításának feltételeit.
- 7.10.12. A munkáltató köteles a testületbe döntésre jogosult vezető állású - a Munka Törvénykönyve 188. §-ának megfelelő - munkavállalót, továbbá munkáltatói munka-védelmi feladatokat részben vagy egészben ellátó személyt (intézkedésre jogosult munkairányítót, illetve a munkáltatóval szervezett munkavégzésre irányuló jogviszonyban lévő munkavédelmi szakembert) kijelölni.
A munkáltató számára rendszeres munkavédelmi szolgáltatást nyújtó szakemberek meghívottként vesznek részt a testület munkájában.
- 7.10.13. A testület rendes és póttagjainak megbízatása négy évre szól.
- 7.10.14. A testület elnöki tisztét a munkavállalók, illetve a munkáltatók képviselői felváltva gyakorolják. A testület rendes és póttagjainak számában, a tagok megbízatásának megszűnése, valamint a visszahívás feltételeiben, elnöklési és működési rendjében, ügyrendjében, egyéb, a testület tevékenységével összefüggő eljárási kérdésekben a munkavállalók képviselői és a munkáltató állapodnak meg. A testület működésének feltételeit a munkáltató biztosítja.
- 7.10.15. A testület az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó érdekegyeztető tevékenysége keretében:
- a) rendszeresen, de évente legalább egy alkalommal értékeli a munkahelyi munkavédelmi helyzet és tevékenység alakulását, és az ezzel összefüggő lehetséges intézkedéseket;
 - b) megvitatja a munkahelyi munkavédelmi programot, figyelemmel kíséri annak megvalósítását;
 - c) állást foglal a munkavédelmet érintő belső szabályok tervezetéről.
- 7.10.16. A testület működése nem érinti a munkavédelmi képviselő, a munkahelyi munkavédelmi bizottság jogállását, valamint a munkáltatónak a munkavédelmi követelmények megvalósításáért e törvényben meghatározott felelősségét.
- 7.10.17. A munkavállalónak, a munkavédelmi képviselőnek (bizottságnak) és a munkáltatónak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében együtt kell működniük, jogaikat és kötelezettségeiket rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolniuk, illetve teljesíteniük, így különösen a szükséges információt (tájékoztatást) a kellő időben egymás részére megadniuk.
- 7.10.18. A munkavédelmi képviselő - a 7.10.1-7.10.3. bekezdésekben leírtakat is figyelembe véve - jogosult meggyőződni a munkahelyeken az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek érvényesüléséről, így különösen

- a munkahelyek, a munkaeszközök és egyéni védőeszközök biztonságos állapotáról;
- az egészség megóvására, illetőleg és a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések megelőzésére tett intézkedések végrehajtásáról;
- a munkavállalóknak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre történő felkészítéséről és felkészültségéről.

- 7.10.19. A munkavédelmi képviselő az előző pontban leírt jogának gyakorlása keretében
- a) működési területén a munkahelyekre munkaidőben beléphet, tájékozódhat az ott dolgozó munkavállalóktól;
 - b) részt vehet a munkáltató azon döntései előkészítésében, amelyek hatással lehetnek a munkavállalók egészségére és biztonságára, ideértve a szakemberek előírt foglalkoztatására, a munkavédelmi oktatás megtervezésére és megszervezésére, az új munkahelyek létesítésére vonatkozó döntéseket is;
 - c) tájékoztatást kérhet a munkáltatótól minden kérdésben, amely érinti az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzést;
 - d) véleményt nyilváníthat, kezdeményezheti a szükséges intézkedés megtételét;
 - e) részt vehet a munkabalesetek kivizsgálásában, az arra jogosult kezdeményezésére közreműködhet a foglalkozási megbetegedés körülményeinek feltárásában;
 - f) indokolt esetben a hatáskörrel rendelkező munkavédelmi hatósághoz fordulhat;
 - g) a hatósági ellenőrzés során az ellenőrzést végző személlyel közölheti észrevételeit.
- 7.10.20. A munkavédelmi képviselő (bizottság) jogosult az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő kérdésekben a munkáltatóval történő előzetes megállapodás alapján szakértőt igénybe venni, továbbá ilyen kérdésekben megbeszélést folytatni a munkavédelmi hatósággal.
- 7.10.21. Amennyiben a munkáltató a keretében Munkavédelmi szabályzatban határozza meg a követelmények megvalósításának módját, úgy e szabályzat kiadásához a munkavédelmi képviselő (bizottság) egyetértése szükséges.
- 7.10.22. A munkavédelmi képviselőnek (bizottságnak) a 7.10.19. bek. c)-e) pontjaiban leírt kezdeményezésére a munkáltatónak intézkednie vagy 8 napon belül válaszolnia kell.
- 7.10.23. Amennyiben a kezdeményezéssel a munkáltató nem ért egyet, álláspontjának indokait - kivéve az azonnali intézkedést követő esetben - írásban köteles közölni.
- 7.10.24. A munkavédelmi képviselő (bizottság) munkahelyi munkavédelmi program elkészítésére tehet javaslatot a munkáltató részére. Amennyiben a munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott munkáltató ezzel nem ért egyet, a munkavédelmi képviselő (bizottság) a Munka Törvénykönyvében szabályozott kollektív munkaügyi vitát kezdeményezhet.
- 7.10.25. A munkáltatónak biztosítania kell a feltételeket annak érdekében, hogy a munkavédelmi képviselő a jogait gyakorolhassa, így különösen:

- a) a feladatai elvégzéséhez szükséges, átlagkeresettel fizetett munkaidő-kedvezményt, amely a munkavédelmi képviselő, a testület tagja esetében a havi munkaideje legalább tíz százaléka;
- b) a szükséges eszközöket, így különösen a működési, technikai, anyagi feltételeket, továbbá a vonatkozó szakmai előírásokat;
- c) egy választási ciklusban, a képviselő megválasztását követő egy éven belül legalább 16 órás képzésben, ezt követően évente legalább 8 órás továbbképzésben való részvétel lehetőségét.

7.10.26. A 7.10.25. foglaltak költségei a munkáltatót terhelik, illetve a c) pont szerinti képzés csak rendes munkaidőben történhet, szükség szerint külső helyszínen is megtartható.

7.10.27. A munkavédelmi képviselőt (bizottságot) jogai gyakorlása miatt hátrány nem érheti.

A munkavédelmi képviselő munkajogi védelmére a választott szakszervezeti tisztségviselőre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a közvetlen felsőbb szakszervezeti szervén a bizottságot, annak hiányában a munkavédelmi képviselőt megválasztó munkavállalókat kell érteni.

7.10.28. A munkavédelmi képviselő (bizottság) a működése során tudomására jutott adatok, tények nyilvánosságra hozatala tekintetében az üzemi tanács tagjára (üzemi megbízottra) megállapított munkajogi szabályoknak megfelelően köteles eljárni.

VIII. fejezet

A Munkavédelmi hatóság tevékenysége, a munkavédelmi bírságolás

- 8.1. Az Mvt. 81. § (1) bek. előírása szerint a munkavédelemre vonatkozó szabályok megtartásának elősegítését, valamint ellenőrzését a munkavédelmi hatóság látja el.
- 8.2. A munkavédelmi hatóság tájékoztatást ad a közbeszerzési jogszabályban meghatározott ajánlattevő részére a munkavállalók egészségére és biztonságára vonatkozó kötelezettségekről.
- 8.3. A munkavédelmi hatóság tájékoztatással és tanácsadással segíti a munkáltatókat és munkavállalókat, a munkavédelmi képviselőket, továbbá az érdekképviselőket, hogy azok a munkavédelemmel kapcsolatos jogaikat gyakorolhassák, és kötelezettségeiket teljesíthessék.
- 8.4. A munkavédelmi hatóság ellenőrzése kiterjed
 - a) a munkáltatók és munkavállalók egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos feladatainak és kötelezettségeinek teljesítésére;
 - b) a munkahelyek létesítésére, a munkaeszközök üzemeltetésére, az alkalmazott technológiákra és anyagokra, valamint az egyéni védőeszközökre vonatkozó követelmények érvényesítésére;
 - c) a munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések és fokozott expozíciós esetek kivizsgálására, bejelentésére, nyilvántartására, valamint megelőzésére tett intézkedésekre.
- 8.5. A munkavédelmi hatóság jogosult az ellenőrzése során feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében e törvényben és külön jogszabályban meghatározott intézkedés és felelősségre vonás alkalmazására.
- 8.6. Az Mvt. 82. § (1) bek. előírása szerint a munkavédelmi hatóság munkavédelmi bírságot alkalmaz az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó követelmények teljesítését elmulasztó, és ezzel a munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyeztető munkáltatóval szemben.
- 8.7. Az Mvt. 82. § (2) bek. előírása szerint a munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyeztető különösen
 - a) az Mvt. 21. §-ban meghatározott feltételek szerinti munkavédelmi üzembe helyezés elmulasztása;
 - b) az Mvt. 23. § (1) bekezdésében meghatározott időszakos biztonsági felülvizsgálat elmulasztása;
 - c) az Mvt. 23. § (2) bekezdésében meghatározott soron kívüli ellenőrzés elmulasztása;
 - d) az Mvt. 54. § (2) bekezdésében meghatározott kockázatértékelés elmulasztása a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter rendelete szerinti legmagasabb veszélyességi osztályba tartozó munkáltató esetében;
 - e) a szükséges védőberendezések, egyéni védőeszközök működésképtelensége, illetve hiánya;

- f) a veszélyes munkahelyen, veszélyes munkaeszközzel vagy veszélyes technológiai folyamatban végzett munka esetén a munkaköri alkalmasság esedékes orvosi vizsgálatának vagy az alkalmasságot megállapító orvosi véleménynek a hiánya is.
- g) a munkavégzés Mvt. 40. § (2) bekezdése szerinti összehangolási kötelezettségének elmulasztása.

8.8. *A munkavédelmi bírság összege 50 000 Ft-tól 10 000 000 Ft-ig terjedhet.*

8.9. A munkavédelmi hatóság a munkavédelmi bírságot telephelyenként szabja ki, amennyiben az azonos időben lefolytatott eljárás során megállapítást nyer, hogy a 10.1. bekezdésben leírt veszélyeztetést ugyanazon jogszabályi rendelkezést megsértve a munkáltató több telephelyén valósítja meg.

8.10. A munkavédelmi bírságot – a súlyos veszélyeztetést feltáró felügyelő javaslata alapján – a munkavédelmi hatóság a veszélyeztetés mértéke alapján, valamint a mulasztás személyi és tárgyi körülményeinek mérlegelésével szabja ki.

8.11. Az Mvt. 80. § (1) szerint az Mvt. 82. § (1) bekezdése alapján kiszabott pénzbírságot a munkavédelmi hatóság kincstári előirányzat-felhasználási keretszámlájára kell befizetni. A számla javára ilyen címen fennálló tartozás adók módjára behajtható köztartozásnak minősül.

8.12. Az Mvt. 82/A. § szerint a Munka Törvénykönyve 106/A. §-ában meghatározott, a munkavédelemre vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzése céljából tartott vizsgálatok tapasztalatairól a felügyelet beszámolót készítenek az ellenőrzés eredményeire vonatkozó tájékoztatás megadásáért felelős Gazdasági Minisztérium illetékes hivatala számára. A tájékoztatásban foglalt megállapításokra az e törvény 14. §-ának (1) bekezdése e) pontjában meghatározott jelentésnek ki kell terjednie.

8.13. Az Mvt. 83/B. § (1) bek. előírása szerint a munkavédelmi hatóság a munkavédelmi szabályok munkáltatók általi megtartásának más szerv előtti, külön jogszabály szerinti eljárásban (pl. megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának támogatása) történő igazolása céljából hatósági nyilvántartást vezet.

8.14. A hatósági nyilvántartás tartalmazza azoknak a munkáltatóknak az adatait, amelyekre vonatkozóan a munkavédelmi ellenőrzés során az eljáró hatóság jogerős és végrehajtható határozata jogsértést állapított meg és munkavédelmi bírságot szabott ki.

A nyilvántartás tartalmazza

- a) a munkáltató nevét, székhelyét, adószámát, adószámmal nem rendelkező természetes személy munkáltató nevét, lakcímét, adóazonosító jelét;
- b) a jogsértést megállapító határozat keltét és számát;
- c) a jogsértés megjelölését, valamint megállapítása jogerőre emelkedésének és végrehajthatóvá válásának időpontját;
- d) a munkavédelmi bírság tényét és mértékét.

8.15. A hatósági nyilvántartás adatait a munkavédelmi hatóság informatikai rendszerében kezeli. Az előző bekezdésben meghatározott adatoknak az informatikai bázisban rögzítése a munkavédelmi hatóság által történik a jogsértést megállapító határozat jogerősítésének napján, a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság határozatának jogerőre emelkedésének napján.

- 8.16. A munkavédelmi hatóság a nyilvántartásban szereplő adatokat a bejegyzés alapjául szolgáló határozat meghozatalától számított két év elteltével törli.
- 8.17. A munkavédelmi hatóság az általa vezetett nyilvántartás adatai alapján a munkavédelmi jogsértést elkövető munkáltatók nevét, székhelyét, adószámát, a munkavédelmi bírsággal sújtott jogsértés megnevezését és a bírság mértékét, valamint a jogsértést megállapító határozat keltének és végrehajthatóvá válásának napját a honlapján történő közzététel útján nyilvánosságra hozza.
- 8.18. Az Mvt. 84. § (1) A munkavédelmi hatóság felügyelője jogosult
- a) a munkahelyek tekintetében a munkáltatót határozatban kötelezni, hogy írásban nyújtson tájékoztatást a megjelölt munkavédelmi követelmények teljesítéséről;
 - b) valamennyi munkahelyen – külön engedély nélkül, ellenőrzési jogosultságát az erre jogosító igazolványával (amely a sorszámot, az eljáró felügyelő nevét és a munkavédelmi hatóság megnevezését tartalmazza) igazolva – ellenőrzést tartani;
 - c) a munkabaleseteket, kivéve a közúti és légi közlekedéssel kapcsolatosakat - a munkáltató ez irányú felelősségét nem érintve - kivizsgálni;
 - d) a munkáltatót felhívni az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek teljesítésére;
 - e) a munkáltatót a feltárt hiányosságok meghatározott határidőn belül történő megszüntetésére kötelezni;
 - f) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó előírások súlyos megszegésével foglalkoztatott munkavállalót a kifogásolt munkavégzéstől eltiltani;
 - g) a munkavállaló egészségét, testi épségét közvetlenül fenyegető veszély esetén - annak elhárításáig - a veszélyes tevékenység, illetőleg üzem, üzemrész, munkaeszköz működésének, használatának felfüggesztését elrendelni;
 - h) elrendelni a 23. § (2) bekezdése szerinti ellenőrzést;
 - i) a munkabaleset bejelentését vagy kivizsgálását elrendelni, ha a bejelentést vagy a kivizsgálást elmulasztották, vagy nem a jogszabályban foglaltaknak megfelelően végezték;
 - j) a munkaeszköz és egyéni védőeszköz működését, használatát felfüggeszteni, ha az nem rendelkezik a 18. § (3)-(4) bekezdéseiben meghatározott okirattal;
 - k) a munkáltatót arra kötelezni, hogy az éjszakai munkavégzés keretében foglalkoztatott munkavállalói átlagos statisztikai létszámát, munkarendjét, az éjszakai munkavégzés körülményeire vonatkozó - a határozatban megjelölt egyéb - információkat, valamint a közölt adatokban, tényekben bekövetkező változást időszakonként bejelentse;
 - l) a szabálysértésre vonatkozó külön jogszabályok szerint eljárni.
- 8.19. A felügyelő köteles a bejelentett súlyos munkabalesetet, valamint foglalkozási megbetegedést, a fokozott expozíciós esetet - a munkáltató ez irányú felelősségét nem érintve - kivizsgálni.
- 8.20. A felügyelő az előző bekezdés f), g) és j) pontjaiban foglalt határozatának azonnali végrehajtását rendelheti el.
- 8.21. A felügyelő a tényállás alapján jogosult a munkáltató és a munkahelyen munkát végző személy közötti munkavégzésre irányuló – az ellenőrzés megkezdésekor, illetőleg súlyos baleset bekövetkezése esetén a baleset időpontjában fennálló – jogviszonyt

szervezett munkavégzésnek minősíteni. A minősítéshez a munkáltató eljárás alá vontnak rendelkezésre kell bocsátania mindazokat a bizonyítékokat, amelyek alapján megállapítható, hogy a részére végzett munka nem tartozik a szervezett munkavégzés (Mvt. 87. § 9. pont) körébe.

8.22. Az Mvt. végrehajtása tárgyában kiadott 295/2006. (XII. 23.) Kormány rendelet előírásai szerint:

8.22.1. A kormány munkavédelemmel és munkaügyi hatósági tevékenységgel kapcsolatos közigazgatási feladatainak ellátására munkaügyi és munkavédelmi hatósággént az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőséget (továbbiakban: OMMF) jelöli ki.

Az OMMF központi hivatal, amelynek irányítását a foglalkoztatás-politikáért felelős miniszter látja el.

8.22.2. Az OMMF központi szervből és területi szervekből áll. Az OMMF elnöke a központi szervet közvetlenül vezeti.

Az OMMF területi szervei regionális munkavédelmi és munkaügyi felügyelőségek, amelyek keretében munkavédelmi, munkaügyi felügyelők működnek.

8.22.3. Az OMMF szervezetén belül, az elnök irányítása alatt Országos Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Intézet (a továbbiakban: OMFI) működik.

Az OMFI ellátja – az alapító okiratában és külön jogszabályban meghatározott – munkahigiénés és foglalkozás-egészségügyi feladatokat.

8.22.4. Az OMMF területi munkavédelmi felügyelőségei megnevezése, székhelye és illetékessége:

- OMMF Nyugat-dunántúli Munkavédelmi Felügyelősége:
illetékességi területe: Győr-Moson-Sopron, Vas és Zala megye
székhelye: 9701 Szombathely, Pf. 243.,
- OMMF Dél-dunántúli Munkavédelmi Felügyelősége:
illetékességi területe: Baranya, Somogy és Tolna megye
székhelye: 7601 Pécs, Pf. 390.

IX. fejezet

Értelmező rendelkezések

9.1. Az Mvt. és végrehajtására kiadott 5/1193. MüM r. alkalmazásában: (Mvt. 87. §. szerint)

1. *Áttelepítés:* munkavédelmi szempontból korábban üzembe helyezésre kötelezett munkaeszköz olyan áthelyezése, amely üzembe helyezési, üzemeltetési körülményei tekintetében lényeges változást okoz.
- 1/A. *Baleset:* az emberi szervezetet ért olyan egyszeri külső hatás, amely a sérült akaratától függetlenül, hirtelen vagy aránylag rövid idő alatt következik be és sérülést, mérgezést vagy más (testi, lelki) egészségkárosodást, illetőleg halált okoz.
- 1/B. *EK-megfelelőségi nyilatkozat:* a gyártó írásbeli nyilatkozata, hogy a védőeszköz a mintának és az egyéni védőeszközök követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról szóló külön jogszabály előírásainak megfelel;
- 1/C. *EK-típusbizonyítvány:* a tanúsítást végző bejelentett (notifikált) szerv által kiadott dokumentum annak igazolására, hogy a védőeszköz a mintán elvégzett EK típusvizsgálat alapján megfelel az egyéni védőeszközök követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról szóló külön jogszabály előírásainak.
- 1/D. *Foglalkozási megbetegedés:* a munkavégzés, a foglalkozás gyakorlása közben bekövetkezett olyan heveny és idült, valamint a foglalkozás gyakorlását követően megjelenő vagy kialakuló idült egészségkárosodás, amely
 - a) a munkavégzéssel, a foglalkozással kapcsolatos, a munkavégzés, a munkafolyamat során előforduló fizikai, kémiai, biológiai, pszichoszociális, és ergonómiai kóroki tényezőkre vezethető vissza, illetve
 - b) a munkavállalónak az optimálisnál nagyobb vagy kisebb igénybevételének következménye.
- 1/E. *Fokozott expozíció:* a munkavállaló szervezetében a munkavégzés során, a foglalkozás gyakorlása közben vagy azzal összefüggésben a külön jogszabályban meghatározott biológiai határértéket meghaladó koncentrációja vagy mértéke, illetve zaj esetében 4000 Hz-en a 30 dB halláscsökkenés bármely fülön.
- 1/F. *Kockázat:* veszélyhelyzetben a sérülés vagy az egészségkárosodás valószínűségének és súlyosságának együttes hatása.
2. *Létesítés:* az a folyamat, melynek eredményeként új üzem, munkahely jön létre, vagy meglévő felújítása, bővítése, átalakítása, illetve gép telepítése történik, függetlenül attól, hogy létrejötté után termelő vagy nem termelő célra használják.
- 2/A. *Megelőzés:* a munkáltató által megtett vagy tervezett intézkedések a munkáltatói tevékenység bármely fázisában, amelyeknek célja a munkával összefüggő kockázatok megelőzése vagy csökkentése.
3. *Munkabaleset:* az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől és időpontjától és a munkavállaló (sérült) közrehatásának mértékétől függetlenül.

A munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót a foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó közlekedés, anyagvételezés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés, foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás igénybevétele során éri. Nem tekinthető munkavégzéssel összefüggésben bekövetkező balesetnek (munkabalesetnek) az a baleset, amely a sérültet a lakásáról (szállásáról) a

munkahelyére, illetve a munkahelyéről a lakására (szállására) menet közben éri, kivéve, ha a baleset a munkáltató saját vagy bérelt járművével történt.

Súlyos az a munkabaleset, amely

- a) a sérült halálát (halálos munkabaleset az a baleset is, amelynek bekövetkezésétől számított egy éven belül a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét veszítette), magzata vagy újszülöttje halálát, önálló életvezetését gátló maradandó károsodását;
 - b) valamely érzékszerv (vagy érzékelő képesség) és a reprodukciós képesség elvesztését, illetve jelentős mértékű károsodását okozta;
 - c) orvosi vélemény szerint életveszélyes sérülést, egészségkárosodást;
 - d) súlyos csonkulást, hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujjja nagyobb részének elvesztését (továbbá ennél súlyosabb esetek);
 - e) beszélőképesség elvesztését vagy feltűnő eltorzulást, bénulást, illetőleg elmezavart okozott.
4. *Munkaeszköz*: minden gép, készülék, szerszám vagy berendezés, amelyet a munkavégzés során alkalmaznak vagy azzal összefüggésben használnak (kivéve: az egyéni védőeszköz).
5. *Munkahely*: minden olyan szabad vagy zárt tér (ideértve a föld alatti létesítményt, a járművet is), ahol munkavégzés céljából vagy azzal összefüggésben munkavállalók tartózkodnak. Munkahelynek kell tekinteni a mást nem foglalkoztató, a munkáját kizárólag személyesen végző egyéni vállalkozó munkavégzési helyét a Munkavédelmi törvény 9. § (2) bekezdésében meghatározott rendelkezései tekintetében.
- 5/A. *Munkaképtelen*: az a munkavállaló, aki a balesettel vagy egészségkárosodással összefüggő és gyógykezelést igénylő állapota miatt munkát nem tud végezni, függetlenül attól, hogy erre az időtartamra táppénzben részesül vagy sem.
- Megjegyzés: az 5/1993 MüM rendelet alkalmazásában munkaképtelen az, aki a baleseti eredetű sérülés vagy egészségkárosodással összefüggő és gyógykezelést vagy rehabilitációt igénylő állapota miatt munkát nem tud végezni, függetlenül attól, hogy erre az időtartamra táppénzben részesül vagy sem.*
6. *Munkavállaló*: a szervezett munkavégzés keretében munkát végző személy.
- 6/A. *Munkavédelmi képviselő*: olyan, a munkavállalók által választott személy, aki a munkáltatóval való együttműködés során képviseli az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő munkavállalói jogokat és érdekeket.
7. *Munkavédelmi üzembe helyezés*: az a munkavédelmi eljárás, amelynek során az üzemeltető meggyőződik arról, hogy az adott létesítmény, munkahely, technológia, munkaeszköz a munkavédelmi követelményeket kielégíti, és üzemeltetését elrendeli.
8. *Munkáltató*: a munkavállalót szervezett munkavégzés keretében foglalkoztató. Munkáltatónak kell tekinteni a munkaerő-kölcsönzés keretében átengedett munkavállalót kölcsönvevőként foglalkoztatót, a kirendelt munkavállalót foglalkoztatót, a szakképzés keretében gyakorlati oktatást folytatót, valamint a mást nem foglalkoztató, a munkáját kizárólag személyesen végző egyéni vállalkozót a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelmére vonatkozó rendelkezések [Mvt. 9. § (2) bekezdés] tekintetében. A társadalmi munka esetén munkáltató a társadalmi munka szervezője.
- 8/A. *Sérülékeny csoport*: az a munkavállalói kategória, amelybe tartozó munkavállalókat testi, lelki adottságaik, állapotuk következtében a munkavégzéssel összefüggő kockázatok fokozottan fenyegetnek, illetve akik maguk is fokozott kockázatot jelenthetnek munkavégzésük során (pl. fiatalok, terhes, nemrég szült, anyatejet adó nők és szoptató anyák, idősödők, megváltozott munkaképességűek).

9. *Szervezett munkavégzés:* a munkaviszonyban, a közszolgálati, a közalkalmazotti jogviszonyban, a bírói szolgálati viszonyában, az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyában, az ügyészségi szolgálati viszonyban, szövetkezeti tagság esetén a munkaviszony jellegű jogviszonyban, a szakképző iskolákban a tanulói jogviszony keretében a szakmai képzési követelmények teljesülése során, továbbá a tanuló szerződés alapján, a hallgatói jogviszonyban a gyakorlati képzés során, a büntetés-végrehajtási jogviszonyban (előzetes letartóztatásban, elítéltként), a közigazgatási határozat alapján, a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok, a katasztrófavédelem szerveinek tagjai által szolgálati viszonyukban, az önkéntes jogviszonyban végzett munka, valamint a munkáltató által szervezett (kezdeményezett, irányított vagy jóváhagyott) társadalmi munka.
Szervezett munkavégzésnek kell tekinteni továbbá az Mvt. 40. § (2) -ben foglaltak alkalmazása szempontjából a munkavállalót nem foglalkoztató gazdasági társaság természetes személy tagjának személyes közreműködésével végzett munkát is.
- 9/A. *Telephely:* a tevékenység (munkavégzés) gyakorlásának - a munkáltató székhelyétől különböző - helye, ideértve a munkáltató fióktelepét is.
10. *Újraindítás:* az olyan - munkavédelmi szempontból korábban üzembe helyezett - munkaeszköz, technológia újbóli üzembe helyezése, amelyet műszaki okból egybefüggően 30 napot meghaladóan nem használtak, vagy amelyen teljes szétszereléssel együtt járó javítási munkafolyamatot végeztek.
11. *Veszélyes:* az a létesítmény, munkaeszköz, munkafolyamat, technológia, amelynél a munkavállalók egészsége, testi épsége megfelelő védelem hiányában súlyos károsító hatásnak lehet kitéve.
12. *Veszélyes anyag:* minden anyag vagy készítmény, amely fizikai, kémiai vagy biológiai hatása révén veszélyforrást képviselhet, így különösen az alábbi anyagok:
- robbanó,
 - oxidáló,
 - gyúlékony,
 - sugárzó,
 - mérgező,
 - maró,
 - ingerlő,
 - szenzibilizáló,
 - fertőző,
 - rákkeltő,
 - mutagén,
 - teratogén,
 - utódkárosító (beleértve a spontán vetélést, a koraszülést, és a magzat retardált fejlődését is),
 - egyéb egészségkárosító
13. *Veszélyforrás:* a munkavégzés során vagy azzal összefüggésben jelentkező minden olyan tényező, amely a munkát végző vagy a munkavégzés hatókörében tartózkodó személyre veszélyt vagy ártalmat jelenthet.
Veszélyforrás lehet különösen:
- a fizikai veszélyforrás, ezen belül a
 - = munkaeszközök, járművek, szállító-, anyagmozgató eszközök, ezek részei, illetve mozgásuk, termékek és anyagok mozgása,
 - = szerkezetek egyensúlyának megbomlása,
 - = csúszós felületek,
 - = éles, sorjás, egyenetlen felületek, szélek és sarkok,

- = tárgyak hőmérséklete,
- = a munkahelynek a föld (padló) szintjéhez viszonyított elhelyezése,
- = szintkülönbség,
- = súlytalanság,
- = a levegő nyomása, hőmérséklete, nedvességtartalma, ionizációja és áramlása,
- = zaj, rezgés, infra- és ultrahang,
- = világítás,
- = elektromágneses sugárzás vagy tér,
- = részecskesugárzás,
- = elektromos áramköri vagy sztatikus feszültség,
- = aeroszolok és porok a levegőben;
- a veszélyes anyag (lásd 12. pont);
- a biológiai veszélyforrás, ezen belül a
 - = mikroorganizmus és anyagcsereterméke,
 - = makroorganizmus (növény, állat);
- a fiziológiai, idegrendszeri és pszichés igénybevétel.

9.2. A munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről szóló 14/2004. (IV. 19.) FMM rendelet alkalmazásában:

- a) *ellenőrző felülvizsgálat*: az Mvt. 21. § (2) bekezdésének hatálya alá nem tartozó munkaeszköznek a szerelését követő, illetve az üzemeltetés megkezdését, valamint az új munkahelyen történő felállítást megelőző - az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos körülmények meglétét ellenőrző - vizsgálata;
- b) *időszakos ellenőrző felülvizsgálat*: az Mvt. 21. §(2) bekezdésének hatálya alá nem tartozó olyan munkaeszköznek - a munkáltató által meghatározott gyakoriságú - felülvizsgálata, amely munkaeszköz a használata során bekövetkező elhasználódás vagy egyéb ok miatt a munka-vállalók munkahelyi biztonságát és egészségét veszélyeztető helyzetet idézhet elő;
- c) *kezelő*: az a munkavállaló vagy polgári jogi szerződés alapján munkát végző külső szakember, akinek feladata a munkaeszköz használata;
- d) *kockázatnak kitett munkavállaló*: bármely munkavállaló, aki egészben vagy részben a veszélyes térben tartózkodik;
- e) *munkaeszköz használata*: a munkaeszközzel végzett bármely tevékenység, ideértve az elindítást, leállítást, alkalmazást, szállítást, javítást, karbantartást és tisztítást is;
- f) *megbízott személy*: az a munkavállaló vagy polgári jogi szerződés alapján munkát végző külső szakember, akit a munkáltató meghatározott feladatok (pl. munkaeszköz karbantartása, meg-vizsgálása, ellenőrző felülvizsgálat, időszakos ellenőrző felülvizsgálat) elvégzésére írásban bíz meg, és rendelkezik a feladat elvégzéséhez szükséges szakmai képesítéssel, tapasztalattal és gyakorlattal;
- g) *magasban levő munkahelyen ideiglenesen végzett munka*: a talaj szintjénél - kivéve, ha a rendelet eltérően nem rendelkezik - 1 méternél nagyobb magasságban végzett, nem állandó jellegű, rövid ideig tartó munka, ahol a biztonsági és ergonómiai követelményeknek megfelelő munkahelyi körülmények nem biztosítottak, ezért egyedi kockázatmegelőző intézkedések megtétele szükséges;
- h) *veszélyes tér*: bármely tér a munkaeszközön belül vagy annak környezetében, ahol a munkavállaló és a munkavégzés hatókörében tartózkodó egészsége vagy biztonsága veszélynek lehet kitéve.

X. fejezet

Jelen MVSZ hatálybaléptetésének időpontjában érvényben lévő fontosabb jogszabályok

10.1. Törvények:

- ✦ a 2006. évi CXXIX törvénnyel módosított 1993. évi XCIII. tv. a munkavédelemről (Mvt.)
- ✦ a 2003. évi CXVIII. törvénnyel módosított 1992. évi XXII. törvény a Munka törvénykönyvéről (Mt.), kiegészítve a munkaügyi kapcsolatok részében az alábbi új 15/A. §-sal:
15/A. § A munkavállalók munkavédelmi érdekeinek védelmére vonatkozó érdekképviselő, illetve a munkavédelmi érdekegyeztetés részletes szabályait az Mvt. tartalmazza.

10.2. Rendeletek:

- az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet az Mvt. végrehajtása tárgyában
- a 295/2006. (XII.23.) Kormány rendelet az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség (OMMF) és annak Felügyelőségei működési rendjéről
- a 14/2004. (IV. 19.) FMM rendelet a munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről
- a 80/2003. (XII. 23.) ESzCsM rendelettel módosított 33/1998. (VI. 24.) NM rend. a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről
- a 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendelet a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről
- a 77/2003. (XII. 23.) ESzCsM rendelettel módosított 65/1999. (XII. 22.) EüM rend. a munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről
- a 76/2003. (XII. 23.) ESzCsM rendelettel módosított 18/2001. (IV. 28.) EüM rendelet a munkavállalóknak a munka közbeni zajexpozíció okozta kockázatok elleni védelméről
- a 78/2003. (XII. 23.) ESzCsM rendelet az elsősorban hátsérülések kockázatával járó kézi tehermozgatás minimális egészségi és biztonsági követelményeiről
- a 75/2003. (XII. 23.) ESzCsM rendelettel módosított 26/2000. (IX. 30.) EüM rendelet a foglalkozási eredetű rákkeltő anyagok elleni védekezésről és az általuk okozott egészségkárosodások megelőzéséről
- a 69/2003. (XII. 16.) ESzCsM rendelettel módosított 27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet a foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról
- a 66/2003. (XII. 11.) ESzCsM rendelettel módosított 50/1999. (XI. 3.) EüM rendelet a képernyő előtti munkavégzés minimális egészségügyi és biztonsági követelményeiről
- A 30/1995. (VII. 25.) IKM rendelettel kiadott Kereskedelmi és Vendéglátóipari Biztonsági Szabályzat
- a 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet a játszótéri eszközök biztonságosságáról
- a 143/2004. (XII. 22.) GKM rendelettel hatályba léptetett Hegesztési Biztonsági Szabályzat

5 évig irattárban megőrzendő!										Év		Hó		Sorszám						
Munkabaleseti nyilvántartás sorszáma:										2	0									
MUNKABALESETI JEGYZŐKÖNYV Az 5/1993. (XII. 26.) MÜM rendelet 4/a. sz. melléklete alapján Írógéppel, számítógéppel vagy nyomtatott betűvel töltendő ki																				
Az 56-83., a 85-88., a 93-95. és az egyéb kódnégyzetet a felügyelet tölti ki!																1	2			
A MUNKÁLTATÓ neve:												A létszám-kategória szerinti besorolás:				3				
Címe:										Irányítószáma:										
										Telefon	szám									
E-mail címe:										Fax										
Statisztikai számjele:				Törzsszám:						Szakágazat:				Gazd. forma:		Terület:				
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20				
A SÉRÜLT neve:										TAJ száma:										
(születési neve)										21	22	23		24	25	26		27	28	29
Anyja neve:																				
Születési helye:			Neme; Születési év, hó, nap; Áll. polg.							Lakcíme (lakóhelye):				Irányítószáma:						
30			31	32	33	34	35	36	37											
	19																			
A sérült foglalkoztatásának jellege:										38	Munkaköre (FEOR számmal is):						39	40	41	42
A foglalkoztatási viszony tartalma:				43	A munkaidő mértéke:				44	A sérülés súlyossága:				45						
A BALESET időpontja:		20	46	47	48	49	50	51	52	53	A baleset helyszíne:									
A baleset körülményeinek meghatározása:										54	A helyszínt kijelölő Kistérségi kódszám				H	U				
A BALESET ELŐZMÉNYEI ÉS RÉSZLETES LEÍRÁSA:																				

A BALESET ELŐZMÉNYEI ÉS RÉSZLETES LEÍRÁSA (folytatás)

A baleset leírása külön lapon folytatható

A BALESET HELYSZÍNRAJZA:

Méretarányos helyszínrajz a dokumentációhoz csatolható

A munkavégzés helye:					Munkahelyi környezet:*									
0 Nem meghatározott	1 Állandó (szokásos) munkahely	55			56	57	58	59	60					
2 Változó munkavégzési hely	9 Egyéb munkavégzési hely													
Munkafolyamat:*			61-62											
A sérült konkrét fizikai tevékenysége:*			63-67											
A munkabalesethez kapcsolható munkaeszköz:*			68-74											
A balesetet kiváltó esemény:*			75-76											
A sérüléssel összefüggésben lévő anyag:*			77-79											
A baleseti sérülés (károsodás) külső oka:*			80-81											
Személyi tényező:*			82-83											
A munkaképtelenség időtartama: nap									84					
1 (4-6 nap), 2 (7-13 nap), 3 (14-20 nap), 4 (min. 21 nap, de kevesebb 1 hónapnál), 5 (min. 1hó<3hó), 6 (min. 3hó<6 hó), 7 (6 hó≤)														
Baleseti sérülés, mérgezés és külső okok következményei:									85 86 87 88					
A VÉDŐ- ÉS JELZŐBERENDEZÉSEK, EGYÉNI VÉDŐESZKÖZÖK ALKALMASSÁGA														
1	Alkalmas, rendeltetésszerűen használták	5	Alkalmatlan, nem rendeltetésszerűen h.	Védőburkolat	89									
2	Alkalmas, nem rendeltetésszerűen használták	6	Alkalmatlan, nem használták	Védőberendezés	90									
3	Alkalmas, nem használták	7	Szükséges, de nem volt	Jelzőberendezés	91									
4	Alkalmatlan, rendeltetésszerűen használták	8	Nem szükséges	Egyéni védőeszköz	92									
MUNKÁLTATÓI INTÉZKEDÉS a hasonló munkabaleset megelőzése érdekében:									93					
A MUNKAVÉDELMI KÉPVISELŐ RÉSZVÉTELE, ILLETVE VÉLEMÉNYE:														
									94 95					
A munkavédelmi képviselő aláírása Nincs mv. képvis.														
AZ ADATSZOLGÁLTATÁS JELLEGE: új (1) módosítás, kiegészítés (2) törlés (3)														
									96					
Egyéb megjegyzések észrevételek														
A BALESETET VIZSGÁLÓ					A MUNKÁLTATÓ képviselőjének									
Neve (cégneve):					Neve:									
Címe:					Beosztása:									
A vizsgáló neve:					Aláírása:									
Mv. képzettség ig. (törzslap sz. , kelte)														
Aláírása:														
Kelt:	20		év		hó		nap	20		év		hó		nap

A MUNKABALESET VIZSGÁLATÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, (CSATOLT) DOKUMENTUMOK JEGYZÉKE

(Pl. meghallgatási jegyzőkönyvek, fénykép-, videó felvétel, orvosi vizsgálatok, technológiai-, kezelési-, karbantartási utasítások, oktatások dokumentációi, a munkavédelmi képviselő külön lapon leírt észrevétele

FELÜGYELŐI ÉSZREVÉTEL, INTÉZKEDÉS

Hatósági intézkedések (közigazgatási, szabálysértési stb.)

1		16	
2		17	
3		18	
4		19	
5		20	
6		21	
7		22	
8		23	
9		24	
10		25	
11		26	
12		27	
13		28	
14		29	
15		30	

felülvizsgálatot végző felügyelő neve:

aláírása:

20. ____ év ____ hó ____ nap

A munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltési útmutatója

A munkáltatónak - írógéppel, számítógéppel vagy nyomtatott betűvel - ki kell töltenie a munkabaleseti jegyzőkönyv (a továbbiakban: jegyzőkönyv) valamennyi szöveges választ igénylő rovatát. Szöveges választ igényelnek az 1-55., 84., 89-92. és 96. kódnégyzetek és a *-gal jelölt rovatok. Az 56-83., 85-88. és a 93-95. kódnégyzeteket, a felügyelői észrevétel, intézkedés, záradék rovatokat az illetékes felügyelet (OMMF területi felügyelősége, MBH területi bányakapitánysága) tölti ki.

A munkáltatónak figyelemmel kell lennie a munkavédelemről szóló törvény (Mvt.) 57. §-a (3) bekezdésének *h)* pontjában foglalt előírásra, amely szerint a munkáltató által kijelölt (vagy foglalkoztatott, megbízott) személy feladata a munkabalesetek kivizsgálása, valamint az Mvt. 65. §-ának (2) bekezdésében foglalt azon előírásra, amely munkabiztonsági szaktevékenységnek minősíti a súlyos munkabaleset, valamint az olyan munkaeszköz, illetve technológia által okozott munkabaleset kivizsgálását, amely kettőnél több személy egyszerre (egy időben), azonos helyen történő sérülését vagy más egészségkárosodását okozta. A kivizsgálás egyik tartalmi eleme a jegyzőkönyv szakszerű kitöltése, amely jogszabályban előírt szakképzettséggel rendelkező szakember bevonásával történhet.

TERÜLETI KÓD: (1-2. kódnégyzet)

Annak a területnek megfelelő kódszámot kell beírni az 1-2. kódnégyzetbe, ahol a munkabaleset bekövetkezett.

Területi kód

01	Budapest
02	Baranya
03	Bács-Kiskun
04	Békés
05	Borsod-Abaúj-Zemplén
06	Csongrád
07	Fejér
08	Győr-Moson-Sopron
09	Hajdú-Bihar
10	Heves
11	Komárom-Esztergom
12	Nógrád
13	Pest
14	Somogy
15	Szabolcs-Szatmár-Bereg
16	Jász-Nagykun-Szolnok
17	Tolna
18	Vas
19	Veszprém
20	Zala
21	Külföld

A MUNKÁLTATÓ LÉTSZÁM-KATEGÓRIA SZERINTI BESOROLÁSA (3. kódnégyzet)

A 3. kódnégyzet kitöltésekor a munkáltató összlétszámát kell beírni. Az összlétszám alatt a rész- és teljes munkaidőben, a munkáltató központjában és telephelyén (telephelyein) foglalkoztatott munkavállalók együttes létszáma értendő. Abban az esetben is a munkáltató összlétszámát kell beírni, ha a munkáltató valamely telephelyén (változó munkaterületén) tevékenységet végző munkavállaló szenved munkabalesetet.

Létszám-kategória kódszám	Létszám-kategória határok
0	Nincs munkavállaló
1	1-9 fő munkavállaló
2	10-19 fő munkavállaló
3	50-249 fő munkavállaló
4	250-499 fő munkavállaló
5	500 vagy több munkavállaló
9	A munkavállalók száma ismeretlen

A MUNKÁLTATÓ STATISZTIKAI SZÁMJELE (4-20. kódnégyzet)

Amennyiben az adatszolgáltatásra kötelezett munkáltató statisztikai számmal nem rendelkezik, akkor a 4-20. kódnégyzetekbe a munkáltató adószámát kell beírni.

[A szakágazatot jelölő kódnégyzetekbe - 12-15. kódnégyzet - a 9003/2002. (SK 6.) KSH közlemény melléklete szerinti TEÁOR 03. kódszámot, a gazdasági forma jelölésére szolgáló kódnégyzetekbe - 16-18. kódnégyzet - a 9001/2002. (SK 3.) KSH közlemény 2. számú melléklete szerinti kódszámot kell beírni.]

A SÉRÜLT NEVE

Amennyiben a sérült a születésekor anyakönyvezett nevétől eltérő házassági nevet használ, úgy minden esetben a születésekor anyakönyvezett (pl. leánykori név) nevet is fel kell tüntetni.

E rovatban a megfelelő helyen a sérült adatai közül az „anyja nevét” kell feltüntetni.

TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI AZONOSÍTÓ JEL (21-29. kódnégyzet)

A kódnégyzetekbe a munkabalesetet szenvedett munkavállaló a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény 6. §-ának (2) bekezdése szerinti egészségügyi, szociális, társadalombiztosítási és a magánnyugdíj rendszerrel kapcsolatos nyilvántartások, azonosító kódját (taj-szám) kell beírni.

SZÜLETÉSI HELY, A SÉRÜLT NEME, SZÜLETÉSI ÉV, HÓ, NAP (30-36. kódnégyzet)

Ha a munkabalesetet szenvedett munkavállaló születési helye Magyarország államhatárán kívüli területre esik, akkor annak az országnak a nevét kell feltüntetni a jegyzőkönyvben, ahol a születési okmányt kiállították.

A sérült nemének megjelölésekor a 30. kódnégyzetbe magyar állampolgárságú férfi esetén 1-es, nő esetén 2-es, külföldi állampolgárságú férfi esetén 5-ös, nő esetén 6-os kódszámot kell beírni, ismeretlen nem esetén 9-es kódszámot kell alkalmazni.

A hónap és nap kódokba (33-36.) egytagú, egykarakterű szám esetén 0-át kell a szám elé beírni. (Pl. 1954. 08.03-án született magyar állampolgárságú férfi esetében a 30-36. kódnégyzeteket a következő módon kell kitölteni: 1 19540803.).

A SÉRÜLT ÁLLAMPOLGÁRSÁGA (37. kódnégyzet)

A 37. kódnégyzetbe külön meg kell jelölni a munkabalesetet szenvedett munkavállaló állampolgárságát az alábbi kódszámokkal:

- 0 Ismeretlen állampolgárságú
- 1 Magyar állampolgár (belföldi)
- 2 Nem belföldi, de EU-tagállamból való
- 3 Nem belföldi és EU-tagállamon kívüli

A SÉRÜLT LAKCÍME (LAKÓHELYE)

Itt elsősorban a személyi igazolványba vagy más, személyazonosításra alkalmas okmányba bejegyzett és postai irányítószámmal ellátott lakóhelyet (annak a lakásnak a címét, amelyben él) kell feltüntetni. Ha ez nem állapítható meg, úgy ebbe a rovatba a tartózkodási helyet kell beírni. Erről a körülményről a munkáltatónak az „Egyéb megjegyzések, észrevételek” rovatban tájékoztatást kell adnia.

A SÉRÜLT FOGLALKOZTATÁSÁNAK JELLEGE (38. kódnégyzet)

A 38. kódnégyzetbe a munkabalesetet szenvedett munkavállaló - a munkáltató vezetői szintű munkavállalóját is beleértve - foglalkoztatásának jellegét kell beírni az alábbi kódszámok felhasználásával:

- 0 Ismeretlen
- 1 Munkavállaló (ideértve a munkáltató - vállalkozás, társadalmi szervezet stb. - bármilyen szintű vezetője is)
- 2 Tanuló (szakmai, gyakorlati képzés során)
- 9 Egyéb [ide sorolandó a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 72/A. §-a szerint foglalkoztatott személy is]

A SÉRÜLT MUNKAKÖRE (39-42. kódnégyzet)

A szövegbeírásra alkalmas rovatba azt a munkakört kell beírni, amelyben a sérült munkavállalót a szervezett munkavégzés (Mvt. 87. § 9. pont) keretében foglalkoztatták. A 39-42. kódnégyzetekbe a többszörösen módosított 9029/1993. (SK I./1994) KSH közlemény melléklete szerinti FEOR kódszámot kell beírni (FEOR: Foglalkoztatások Egységes Osztályozási Rendszere).

A FOGLALKOZTATÁSI VISZONY TARTAMA (43. kódnégyzet)

A 43. kódnégyzetbe a munkabalesetet szenvedett munkavállaló foglalkoztatási viszonyának tartamára utaló kódszámot kell beírni.

- 1 Határozatlan időtartamra létrejött foglalkoztatási viszonyban foglalkoztatott munkavállaló
- 2 Határozott időtartamra létrejött foglalkoztatási viszonyban foglalkoztatott munkavállaló
- 3 Idénymunka jellegű foglalkoztatási viszonyban foglalkoztatott munkavállaló

Idénymunkának kell tekinteni az olyan munkavégzést, amely az előállított áru vagy a nyújtott szolgáltatás természete miatt - a munkaszervezés körülményeitől függetlenül - évszakhoz, az év adott valamely időszakához vagy időpontjához kötődik.

A MUNKAIDŐ MÉRTÉKE (44. kódnégyzet)

A 44. kódnégyzetben kell jelölni, hogy a munkabalesetet szenvedett munkavállalót teljes vagy részmunkaidőben foglalkoztatták-e.

- 1 Teljes munkaidő
- 2 Részmunkaidő (az Mt.-ben meghatározott teljes munkaidő mértékét el nem érő munkaidő)

A SÉRÜLÉS SÚLYOSSÁGA (45. kódnégyzet)

A 45. kódnégyzetbe a nem súlyos, de 3 napot meghaladó munkaképtelenséggel járó munkabaleset, valamint a súlyos munkabaleset (Mvt. 87. § 3. pont) súlyosságának mértékét jelölő kódszámot kell beírni.

- 0 Nem súlyos munkabaleset, a munkaképtelenség időtartama 1-3 nap
- 1 Nem súlyos munkabaleset, a munkaképtelenség időtartama meghaladja a 3 napot
- 2 Nem súlyos csonkolással járó munkabaleset
- 3 Súlyos csonkolásos munkabaleset
- 4 Halálos munkabaleset (sérült, magzata, újszülöttje)
- 5 Önálló életvezetést gátló maradandó károsodás
- 6 Valamely érzékszerv (vagy érzékelő képesség) és a reprodukciós képesség elvesztésével, illetve jelentős mértékű károsodásával járó munkabaleset
- 7 Orvosi vélemény szerint életveszélyes sérüléssel, károsodással járó munkabaleset
- 8 A beszélőképesség elvesztésével, feltűnő torzulással, bénulással, elmezavarral járó munkabaleset

A BALESET IDŐPONTJA (46-53. kódnégyzet)

A 46-47. kódnégyzetekbe az év utolsó 2 számát (pl. 2003. esetében 03-at), a 48-49. kódnégyzetekbe a baleset hónapját (pl. május hó: 05-öt), az 50-51. kódnégyzetekbe a munkabaleset napját (pl. harmadika: 03-at) kell beírni. Az 52-53. kódnégyzetbe a baleset bekövetkezésének időpontját, 24 órás időszámítás szerint kell kódolni (pl. ha a munkabaleset délután 4 és 5 óra között következett be, akkor 16-ot, ha hajnali 4 és 5 óra között történt, 04-et kell írni).

A BALESET HELYSZÍNE, A HELYSZÍNT JELÖLŐ KISTÉRSÉGI KÓDSZÁM

Abban az esetben, ha a munkabaleset külföldön következett be, szövegesen be kell írni a baleset helyét és a kódnégyzetekben „0” kódszámot kell alkalmazni.

Példa a rovat helyes kitöltésére:

A baleset helyszíne:						
Szlovák Köztársaság						
Sturovo-Komarno, 10 sz. főközlekedési út						
124+10 szelvénye						
A helyszínt jelölő kistérségi						
kódszám:	HU	0	0	0	0	0

A kistérségi kódszámot a „HU” jelölés után öt kódnégyzetbe kell beírni. A kódszámokat a KSH elnökének 9002/2004. (SK 3.) számú - a 244/2003. (XII. 18.) Korm. rendeleten alapuló - közleménye tartalmazza. A kódszámképzés a NUTS-on (a rövidítés magyarul: Eurostat statisztikai célú területi egységek nomenklatúrája) alapul, mely összhangban van az ESAW (a rövidítés magyarul: Munkahelyi Balesetek Európai Uniói Statisztikája) előírásaival.

Példa a rovat helyes kitöltésére:

A baleset helyszíne a munkáltató tiszaföldvári 2. számú telephelye

A munkabaleset kivizsgálása során megállapították, hogy a munkáltató elmulasztotta a vasúti pálya közelében végzett munkát a vasút üzemeltetője - MÁV Rt. - illetékes szervének bejelenteni, a munkavállalókat a vasút közelében végzendő munkák veszélyforrásaira kioktatni. A vizsgálat egyéb, a baleset bekövetkezésével összefüggésben lévő tényeket is feltárt.

A fenti tényállás alapján az 56-83. *-gal jelzett kódnégyzetekhez tartozó sorok következőképpen tölthetők ki:

- munkahelyi környezet: vágányterület közelsége,
- munkafolyamat: növényzetnyírás,
- konkrét fizikai tevékenység: fűnyírás,
- munkaeszköz: személyszállító vonat (jelen esetben nem a motoros fűkaszt - amellyel a munkavállaló dolgozott - kell figyelembe venni),
- a balesetet kiváltó esemény: elsodródás (elütés),
- a sérüléssel összefüggésben lévő anyag: fém (a mozdony burkoló lemeze),
- a sérülés, károsodás külső oka: ütközés mozgó tárggyal (mozdonnyal),
- személyi tényező: kioktatás hiánya.

2. A munkáltató egyik telephelyén lévő gépműhelyben a szerelői képesítéssel és gyakorlattal rendelkező munkavállalót a szerelőcsarnokban a kombájn vágóasztal javítását végző szerelőhöz osztották be segítőként. A munka során a munkavállalók elvégezték a vágóasztal lemezelését, furatokat képeztek, és csavarozási munkát végeztek. A vágóasztal egy ipari kialakítású szállítókocsin volt biztonságosan elhelyezve, a furatokba a csavarok többségét csak ideiglenesen helyezték el. A szállítókocsit a rajta elhelyezett 5,1 m hosszú, kb. 1000 kg súlyú vágóasztallal együtt kitolták a szabadban elhelyezett kombájnhoz, erről a műveletről a művezetőt nem tájékoztatták. A szállítókocsit a kombájn előtt felszerelési irányba állították. Ezt követően acélbakot helyeztek el a vágóasztal két végénél. Az irányító szerelő (aki egyben a kombájn vezetője is volt) elindította a kombájnt, és „ráállt” a vágóasztalra. A szerelési előírásoknak megfelelően a kombájn ferde felhordójának 2 db akasztó kengyelére azt felakasztotta. A vágóasztalt megemelte, hogy az pontosan a helyére kerüljön (a vezető szerelő elmondása szerint a kombájn rögzítő fékét behúzta). A beosztott szerelő a következő munkaműveletet az irányító szerelővel nem egyeztetette, és a szállítókocsit a vágóasztal alól kihúzta, emiatt a vágóasztal nem volt biztonságosan rögzítve. Az irányító szerelő és a beosztott szerelő a két odakészített acélbakot a vágóasztal alá helyezte. Az alábakolás után zivatar miatt a munkát meg kellett szakítani, majd az időjárás jobbra fordulása után mindketten visszamentek, hogy a vágóasztalt rögzítsék a kombájnhoz. Az irányító szerelő a vágóasztalt megkerülve indult a rögzítő csapok elhelyezésére, a beosztott szerelő a vágóasztal kaszaujjait megfogva, teljes súlyával, lábaival előrecsúszva a vágóasztal alá került. Ekkor a szabálytalanul alábakolt és még rögzítetlen vágóasztal rázuhant a segítő szerelőre. A mentők az értesítést követően rövid időn belül a helyszínre érkeztek, a mentőorvos a segítő szerelő halálát tudta csak megállapítani.

A munkabaleset kivizsgálása során megállapításra került, hogy a munkavállalók előírás-ellenesen, rögzítés helyett csak alábakolták a vágóasztalt.

Az adott baleseti eseménnyel kapcsolatban az 56-83. *-gal jelzett kódnégyzetekhez tartozó sorok a következőképpen tölthetők ki:

- munkahelyi környezet: műhelyudvar,
- munkafolyamat: összeszerelés,
- konkrét fizikai tevékenység: munkaeszköz fogása,
- munkaeszköz: betakarítógép,
- balesetet kiváltó esemény: munkaeszköz leesése,
- a sérüléssel összefüggésben lévő anyag: fém,
- a sérülés, károsodás külső oka: munkaeszköz alászorulás,
- személyi tényezők: szabályszegő magatartás.

3. A munkáltató megbízása alapján építési munkaterületen a munkavállaló a családi ház palatetőjének magas nyomású víz tisztítását végezte. A munkaterületet, nevezetesen a tetősíkot egy 9 fokos alumínium létra használatával lehetett megközelíteni, ahonnan a munkaterületre fektetett falétra vezetett. A mosóberendezés a talajszinten volt elhelyezve. A vízsugaras tisztítást végző munkavállaló egyensúlyát veszítette, a palára esett, s ott végigcsúszva a földre esett. A tető hajlásszöge kb. 40°-os volt. Az ereszcsontra +5,5 méter magasságban volt. Az esés után a sérültet kórházba szállították, ahol 3 nap múlva koponyasérüléseibe belehalt.

A munkabaleset kivizsgálása során megállapításra került, hogy a munkavállaló sem a leesés elleni védelmet biztosító védőkötelet, sem pedig a részére kiadott egyéni védőeszközt nem viselte.

Az adott baleseti eseménnyel kapcsolatban az 56-83. *-gal jelzett kódnégyzetekhez tartozó sorok a következőképpen tölthetők ki:

- munkahelyi környezet: építési munkaterület,
- munkafolyamat: munkaterület tisztítása,
- konkrét fizikai tevékenység: tetőtisztítás,
- munkaeszköz: tér, szint feletti épületrész (jelen esetben nem a nagy nyomású mosóberendezést, hanem a tér, szint feletti munkaterületet kell megjelölni),
- a balesetet kiváltó esemény: elcsúszás,

(2) A pedagógiai szakszolgálatokat és pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat - ha jogszabály másképp nem rendelkezik - szakirányú felsőfokú végzettségű szakember végzi.

(3) A nevelő és oktató munkát, a pedagógiai szakszolgálatokat és a pedagógiai-szakmai szolgáltatások ellátását felsőfokú végzettségű és más végzettségű szakember segíti. A nevelési-oktatási intézményekben foglalkoztatott vezetők, pedagógusok, valamint a nevelő és oktató munkát segítők körét e törvény *1. számú melléklete* határozza meg.

(4) A közoktatási intézmények feladatainak ellátásában gazdasági, ügyviteli, műszaki, kisegítő és más alkalmazottak vesznek részt.

(5) A közoktatási intézményben végzett munka jellegén, illetve természetén nem változtat az a körülmény, hogy a közoktatási intézménynek ki a fenntartója.

Alkalmazási feltételek, a munkavégzés egyes szabályai

16. § (1) A közoktatási intézmény munkavállalói, illetőleg közalkalmazottai (a továbbiakban: alkalmazott) tekintetében - a munkáltatótól függően - a Munka Törvénykönyvét vagy a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényt e törvény rendelkezéseivel együtt kell alkalmazni.

(2) A közoktatásban az alkalmazás feltétele, hogy az alkalmazott

a) rendelkezzen az előírt iskolai végzettséggel, szakképesítéssel;

b) büntetlen előéletű és cselekvőképes legyen.

(3) A pedagógus, valamint a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott az iskolai és kollégiumi nevelő és oktató munka, valamint a pedagógiai szakszolgálat ellátása során a tanulókkal összefüggő tevékenységével kapcsolatban a büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személy.

(4) A nevelési-oktatási intézményekben és a pedagógiai szakszolgálat intézményeiben a pedagógus munkakörökben dolgozó pedagógus heti teljes munkaideje a kötelező órából, valamint a nevelő-, illetve nevelő és oktató munkával vagy a tanulókkal a szakfeladatának megfelelő foglalkozással összefüggő feladatok ellátásához szükséges időből áll. A pedagógus kötelező óráját a tanulókkal való közvetlen foglalkozásra, illetőleg a tanórai foglalkozás keretében való nevelésre, oktatásra köteles fordítani.

(5) A nevelési-oktatási intézményekben és a pedagógiai szakszolgálat intézményeiben a pedagógus foglalkoztatása - a 17. §-ban meghatározott feltételek szerint - pedagógus-munkakörben vagy szakvizsgázott pedagógus munkakörben történik. A 17. § (1)-(4) bekezdésben foglaltakat az óraadó tanár tekintetében is alkalmazni kell.

17. § (1) Ha e törvény másképp nem rendelkezik, nevelési-oktatási intézményben pedagógus-munkakörben az alkalmazható, aki az e törvényben meghatározott felsőfokú iskolai (egyetemi vagy főiskolai szintű) végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezik. A megfelelő felsőfokú iskolai végzettségek és szakképzettségek a következők:

e) középiskolában a kilencedik évfolyamtól kezdődően a tantárgynak megfelelő szakos egyetemi szintű tanári, a művészetek, a testnevelés, a technika-gyakorlati foglalkozás tantárgyak esetén a tantárgynak megfelelő tanári;

g) szakközépiskolában és szakiskolában a szakmai elméleti tantárgyat vagy szakmai előkészítő ismeretet, valamint a szakmai alapozó és a pályaeorientáció ismeretet oktató pedagógusnak a képzés szakirányának megfelelő tanári vagy a képzés szakirányának megfelelő felsőfokú, a pályaeorientáció és a szakmai alapozó oktatásban, továbbá a d) pontban meghatározott;

i) szakközépiskolában és szakiskolában a gyakorlati képzést végző pedagógusnak, továbbá gimnáziumban a munkába állást előkészítő, illetve segítő elméleti és gyakorlati foglalkozást tartó pedagógusnak a képzés szakirányának megfelelő tanári vagy a képzés szakirányának megfelelő felsőfokú;

j) napközi otthoni és tanulószobai foglalkozáson az iskolatípusnak, kollégiumban az érdekelt iskoláknak megfelelő, a b)-f) pontban felsorolt vagy szociálpedagógus, pedagógiai szakpszichológus, pedagógia szakos, illetve nevelőtanár szakos;

l) a j) pontban fel nem sorolt tanórán kívüli foglalkozás megtartásához a foglalkozás tartalmi követelményeihez igazodó, a b)-j) pontban felsorolt;

m) iskolai, kollégiumi könyvtárostannak (tanítónak) az iskolában, kollégiumban pedagógus-munkakör betöltésére jogosító a b)-e), illetve j) pontban felsorolt tanítói, tanári és könyvtáros végzettség és szakképzettség.

(12) A szaktanácsadói feladatok ellátásában a megbízóval kötött megállapodás alapján lehet részt venni.

A pedagógus jogai és kötelességei

19. § (1) A pedagógust munkakörével összefüggésben megilleti az a jog, hogy

a) személyét, mint a pedagógusközösség tagját megbecsüljék, emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsák, nevelői, oktatói tevékenységét értékeljék és elismerjék,

b) a nevelési, illetve pedagógiai program alapján az ismereteket, a tananyagot, a nevelés és tanítás módszereit megválassza,

c) a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével megválassza az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

d) a 4. § (2) bekezdésében foglaltak megtartásával saját világnézete és értékrendje szerint végezze nevelő, illetve nevelő és oktató munkáját, anélkül, hogy annak elfogadására kényszerítené vagy készítené a gyermeket, tanulót,

e) irányítsa és értékelje a gyermekek, tanulók munkáját,

f) minősítse a tanulók teljesítményét,

g) hozzájusson a munkájához szükséges ismeretekhez,

h) a nevelőtestület tagjaként részt vegyen a nevelési-oktatási intézmény nevelési, illetve pedagógiai programjának tervezésében és értékelésében, gyakorolja a nevelőtestület tagjait megillető jogokat,

i) szakmai ismereteit, tudását szervezett továbbképzésben való részvétel útján gyarapítsa, részt vegyen pedagógiai kísérletekben, tudományos kutatómunkában,

j) szakmai egyesületek, kamarák tagjaként vagy képviselőjeként részt vegyen helyi, regionális és országos közoktatással foglalkozó testületek munkájában,

k) jogszabályban meghatározottak szerint az oktatási jogok miniszteri biztosához forduljon.

(3) Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

(4) Az iskolaszék - annak hiányában az iskolai szülői szervezet (közösség) és az iskolai diákönkormányzat - ruházati és más felszerelések megvételével kapcsolatosan a szülőkre háruló kiadások tekintetében korlátozásokat állapíthat meg. A korlátozás nem járhat azzal a következménnyel, hogy kizárja a (2) bekezdésben meghatározott ruházati és más felszerelések megvételét.

(7) *A pedagógus alapvető feladata a rábízott tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy*

a) nevelő és oktató tevékenysége keretében gondoskodik a tanuló testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről, továbbá az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetítse,

b) nevelő és oktató tevékenysége során figyelembe vegye a tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, sajátos nevelési igényét, segítse a gyermek, tanuló képességének, tehetségének kibontakozását, illetve bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkózását tanuló társaihoz,

c) a tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződjön; ha észleli, hogy a tanuló balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megtegye,

d) közreműködjön az ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,

e) a tanuló életkorának, fejlettségének figyelembevételével elsajátíttassa a közösségi együttműködés magatartási szabályait, és törekedjék azok betartatására.

f) a szülőket gyermekük nevelésével és oktatásával, fejlődésével kapcsolatosan, továbbá a szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa, a szülőt figyelmeztesse, ha gyermeke jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek,

g) a szülő és a tanuló javaslataira, kérdéseire érdemi választ adjon,

h) a tanulók és szülők emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa,

i) a tanulók részére az etikus viselkedéshez szükséges ismereteket átadja.

(8) A pedagógus hét évenként legalább egy alkalommal - jogszabályban meghatározottak szerint - továbbképzésben vesz részt. Nem kell továbbképzésben részt venni annak a pedagógusnak, aki pedagógus-szakvizsgát vagy egyéb jogszabályban meghatározott vizsgát tett, a vizsgák letétele utáni hét évben.

A működés rendje

40. § (1) A közoktatási intézmény működésére, belső és külső kapcsolataira vonatkozó rendelkezéseket a szervezeti és működési szabályzat határozza meg.

(2) A közoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatát a közoktatási intézmény vezetője készíti el, és nevelési-oktatási intézményben a nevelőtestület, más közoktatási intézményben a szakalkalmazotti értekezlet fogadja el. Elfogadásakor és módosításakor nevelési-oktatási intézményben az iskolaszék, kollégiumi szék, továbbá az iskolai vagy a kollégiumi diákönkormányzat - jogszabályban meghatározottak szerint - egyetértési jogot gyakorol.

(3) A szervezeti és működési szabályzat az intézmény fenntartójának jóváhagyásával válik érvényessé.

(4) E törvény alapján a közoktatási intézményben a 2. számú mellékletben meghatározott adatokat kell nyilvántartani és kezelni.

(5) A közoktatási intézmény jogszabályban előírt nyilvántartásokat köteles vezetni, és az Országos statisztikai adatgyűjtési programban, illetve a helyi önkormányzati rendeletben meghatározott adatokat köteles szolgáltatni. *A nevelési-oktatási intézmény - a jogszabályban meghatározottak szerint - vizsgálja és nyilvántartja a tanuló- és gyermekbaleseteket, teljesíti*

az előírt bejelentési kötelezettséget, és a balesetről készített jegyzőkönyvet megküldi a fenntartónak, helyi önkormányzati nevelési-oktatási intézmény esetén a fenntartó önkormányzat jegyzőjének, főjegyzőjének. A közoktatási intézmény (Kt. 20-22. §), továbbá az e törvény 30. §-a alapján a közoktatás feladatainak ellátásában közreműködő nem közoktatási intézmény köteles a közoktatás információs rendszerébe bejelentkezni, és a közoktatás információs rendszere részére adatokat szolgáltatni.

(7) Az iskola és a kollégium házirendje állapítja meg, hogy - a tanulmányi kötelezettségek teljesítésén kívül - az e törvényben, továbbá jogszabályokban meghatározott tanulói jogokat és kötelezettségeket milyen módon lehet gyakorolni, illetve kell végrehajtani. Az iskola és a kollégium házirendje állapítja meg továbbá az iskolai, kollégiumi tanulói munkarendet, a tanórai és tanórán kívüli foglalkozások, a kollégiumi foglalkozások rendjét, a kollégiumi lakhatás ideje alatt a kollégiumon kívüli tartózkodás során tiltott tanulói magatartást, az iskola és a kollégium helyiségei, berendezési tárgyai, eszközei és az iskolához, kollégiumhoz tartozó területek használatának rendjét, az iskola, kollégium által szervezett, a pedagógiai program végrehajtásához kapcsolódó iskolán, kollégiumon kívüli rendezvényeken tiltott tanulói magatartást.

(8) A házirend előírhatja az iskolába, kollégiumba a tanulók által bevitt dolgok megőrzőben (öltözőben) való elhelyezését, illetve a bevitel bejelentését. A házirend a tanulói jogviszony, kollégiumi tagsági viszonyból származó jogok és kötelezettségek gyakorlásához, teljesítéséhez nem szükséges dolgok bevitelét megtilthatja, korlátozhatja vagy feltételhez kötheti. Ha az előírt szabályokat megszegik, a bekövetkezett kárért a nevelési-oktatási intézmény csak szándékos károkozás esetén felel.

(9) A házirendet az iskola, a kollégium vezetője készíti el, és a nevelőtestület fogadja el. A házirend elfogadásakor, illetve módosításakor az iskolaszék, kollégiumszék, továbbá az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol. A házirend a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

(10) A közoktatási intézmény feladatai hatékony, törvényes és szakszerű végrehajtásának folyamatos javítása, fejlesztése céljából meghatározza minőségpolitikáját. A minőségpolitika végrehajtása érdekében minőségfejlesztési rendszert épít ki és működtet. A minőségpolitikát és minőségfejlesztési rendszert a közoktatási intézmény minőségirányítási programjában kell meghatározni (a továbbiakban: intézményi minőségirányítási program). Az intézményi minőségirányítási programot az intézmény vezetője készíti el, és az alkalmazotti közösség fogadja el. Elfogadása előtt be kell szerezni az iskolaszék (Kt. 60-61. §) és az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat (Kt. 63. §) véleményét. Az intézményi minőségirányítási program a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

(11) Az intézményi minőségirányítási program határozza meg az intézmény működésének hosszú távra szóló elveit és a megvalósítását szolgáló elképzeléseket. Az intézményi minőségirányítási programban kell meghatározni az intézmény működésének folyamatát, ennek keretei között a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési, értékelési feladatok végrehajtását. A minőségirányítási program végrehajtását a nevelőtestület és a szülői szervezet (közösség) évente értékeli. Az értékelést meg kell küldeni a fenntartónak és a helyben szokásos módon nyilvánosságra kell hozni.

(12) A szervezeti és működési szabályzatot, a házirendet és az intézményi minőségirányítási programot nyilvánosságra kell hozni. A házirend egy példányát az iskolába, kollégiumba történő beiratkozáskor a szülőnek, tanulónak át kell adni.

(13) Az iskola sportlétesítményeit akkor engedheti át más használatába, ha az nem veszélyezteti az iskolai sportkör működését.

41. § (5) *A nevelési-oktatási intézménynek gondoskodnia kell a rábízott tanulók felügyeletéről, a nevelés és oktatás egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséről, a tanuló-baleseteket előidéző okok feltárásáról és megszüntetéséről, a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséről, ennek keretében különösen, hogy a tankötelezettség végéig a középiskolába, szakiskolába járó tanuló évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és belgyógyászati vizsgálaton vegyen részt.*

(6) A nevelési-oktatási intézmény ellátja a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a tanulók fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a tanuló érdekében intézkedést kezdeményez. Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását a gyermekjóléti szolgálat segíti.

42. § (3) A gyakorlati képzési feladatokat az iskola vagy az iskolával kötött megállapodás, illetve tanulószerveződés alapján a gyakorlati képzés feltételeivel rendelkező jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, illetőleg egyéni vállalkozó (a továbbiakban: gyakorlati képzés szervezője) végzi. A megállapodás megkötésére, továbbá a tanulószerveződés alapján folyó gyakorlati képzésre (a továbbiakban: tanulószerveződés) a szakképzési törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. Ha a gyakorlati képzés szervezője nem állami szerv, illetve nem helyi önkormányzat és - a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint - iskolai tanműhelyt (tangazdaságot, tanboltot, tankórtermet, tankertet, tanudvart, tankonyhát, tanlaboratóriumot, demonstrációs termet, gyakorló- és szaktantermet stb.) hoz létre, nyilvántartásba vételére, működése megkezdésének engedélyezésére, közoktatási megállapodás megkötésére a nem helyi önkormányzatok által fenntartott iskolákra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(4) A szakiskolában és a szakközépiskolában folyó gyakorlati képzésre a szakképzésre vonatkozó jogszabályoknak

a) a gyakorlati képzés feltételeinek biztosítására;

b) a szakmai követelmény teljesítésére

megállapított rendelkezéseit kell alkalmazni.

43. § (1) A kollégiumot a fenntartó kijelölheti arra, hogy kiemelkedő képességű tanulókkal foglalkozzon.

(2) A kollégium munkarendjét úgy kell meghatározni, hogy alkalmazkodjék az iskolák munkarendjéhez. A tanulók hazautazása a tanítási évben nem lehet kötelező, és csak a házirendben meghatározott esetben tiltható meg. A hazautazás megtiltása nem lehet fegyelmezési eszköz.

45. § (6) Az iskolában a szakképzési évfolyamon folyó szakképzés szakmai programjának elkészítésére a szakképzésre vonatkozó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

(7) Ha a tanuló az iskola és a gyakorlati képzés szervezője által kötött megállapodás alapján vesz részt az iskolán kívül gyakorlati képzésben, az iskola és a gyakorlati képzés szervezője egyeztetni az iskolában folyó szakmai elméleti és a gyakorlati képzés programját.

46. § (1) Az iskola helyi tantervének - a szakképzés kivételével - biztosítania kell az iskolaváltást, a tanuló átvételét, szükség esetén különbözeti vizsgával vagy évfolyamismétléssel.

48. § (1) Az iskola pedagógiai programja meghatározza:

a) az iskola nevelési programját, ennek keretén belül

- az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait,
- a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat,
- a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységet,
- a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységet,
- a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat,
- a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programot,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet,
- a pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét,

- a szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formáit, továbbfejlesztésének lehetőségeit.

b) az iskola helyi tantervét, ennek keretén belül

- az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyakat, a kötelező és választható tanórai foglalkozásokat és azok óraszámait, az előírt tananyagot és követelményeit,

- az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit,

- az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételeit,

- az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményeit, továbbá -jogszabály keretei között - a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formáját,

- moduláris oktatás esetén az egyes modulok értékelését és minősítését, valamint beszámítását az iskolai évfolyam sikeres befejezésébe,

- az alapképzettség vizsga követelményeit és témaköreit, ha ennek megszervezését a középiskolai és szakiskolai pedagógiai program előírja, továbbá a középszintű érettségi vizsga témaköreit,

- a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket,

- nemzeti, etnikai kisebbségi iskolai nevelés és oktatás esetén a nemzeti, etnikai kisebbség anyanyelvi, történelmi, földrajzi, kultúra- és népismereti tananyagot,

- nemzeti, etnikai kisebbségi iskolai nevelésben és oktatásban részt vevő tanulók részére a magyar nyelv és kultúra elsajátítását biztosító tananyagot,

- a nemzeti, etnikai kisebbséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzeti, etnikai kisebbség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot,

e) szakközépiskola és szakiskola esetén a szakmai programot.

(3) Az iskola nevelési programjának részeként el kell készíteni az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési programját. Az iskolai egészségnevelési programnak tartalmaznia kell az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatokat, beleértve a mindennapi testedzés feladatainak végrehajtását szolgáló programot is. Az iskolai egészségnevelési program elkészítéséhez be kell szerezni az iskola-egészségügyi szolgálat véleményét.

(4) Az iskola pedagógiai programjában meg kell határozni

a) az iskolai írásbeli beszámoltatások formáit, rendjét, korlátait, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepét, súlyát,

b) az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elveit és korlátjait.

(7) A szakmai előkészítő ismereteket a központi program (tanterv) vagy a Nemzeti alaptanterv, illetve az érettségi vizsga vizsgatantárgyainak követelményei alapján építi be helyi tantervébe az iskola.

49. § (1) A kollégium - a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjában foglaltak alapján - pedagógiai programot készít, figyelembe véve az érdekelt iskolák pedagógiai programját.

(2) A kollégium pedagógiai programja tartalmazza:

- a) a kollégium nevelési alapelveit, célkitűzéseit,
- b) a tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elveit,
- c) a tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, középiskolai kollégiumok esetén az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elveit,
- d) nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók kollégiumi nevelése esetén a nemzeti, etnikai kisebbség kulturális és anyanyelvi nevelésének feladatait,
- e) a hátrányos helyzetű tanulónak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások tervét,
- f) a kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszereit, eszközeit, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elveit,
- g) a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységet,
- h) a kollégium hagyományait és továbbfejlesztésének tervét,
- i) az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formáit,
- k) a pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét.

50. § A sajátos nevelési igényű tanulók

b) iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv tartalmazza a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot is. A helyi tanterv, a szakmai program az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt is megjelölhet.

A közoktatási intézmény vezetője

54. § (1) A közoktatási intézmény vezetője felelős az intézmény szakszerű és törvényes működéséért, a takarékos gazdálkodásért, gyakorolja a munkáltatói jogokat, és dönt az intézmény működésével kapcsolatban minden olyan ügyben, amelyet jogszabály vagy kollektív szerződés (közalkalmazotti szabályzat) nem utal más hatáskörébe. Az alkalmazottak foglalkoztatására, élet- és munkakörülményeire vonatkozó kérdések tekintetében jogkörét jogszabályban előírt egyeztetési kötelezettség megtartásával gyakorolja. A nevelési-oktatási intézmény vezetője felel továbbá a pedagógiai munkáért, az intézmény ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségirányítási programjának működéséért, a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, a nevelő és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért, a tanuló- és gyermekbaleset megelőzéséért, a gyermekek, tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért. A nevelési-oktatási intézmény vezetője rendkívüli szünetet rendelhet el, ha rendkívüli időjárás, járvány, természeti csapás vagy más elháríthatatlan ok miatt a nevelési-oktatási intézmény működtetése nem biztosítható, vagy az intézkedés elmaradása jelentős veszéllyel, illetve helyrehozhatatlan kárral járna. Intézkedéséhez be kell szerezni a fenntartó egyetértését, illetve, ha ez nem lehetséges, a fenntartót haladéktalanul értesítenie kell.

(2) A közoktatási intézmény vezetője képviseli az intézményt.

(3) A közoktatási intézmény vezetője az (1)-(2) bekezdésben meghatározott jogkörét esetenként vagy az ügyek meghatározott körében helyettesére vagy az intézmény más alkalmazottjára átruházhatja.

55. § (1) a) Az önálló intézményként működő
- iskola, kollégium és más közoktatási intézmény élén igazgató,
b) Az önálló intézmény tagintézményeként vagy intézményegységeként működő
- kollégium élén kollégiumvezető,
áll.
- (2) A nevelési-oktatási intézmény vezetőjének feladatkörébe tartozik különösen
- a) a nevelőtestület vezetése;
 - b) a nevelő és oktató munka irányítása és ellenőrzése;
 - c) a nevelőtestület jogkörébe tartozó döntések előkészítése, végrehajtásuk szakszerű megszervezése és ellenőrzése;
 - d) a rendelkezésre álló költségvetés alapján a nevelési-oktatási intézmény működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása;
 - e) az iskolaszékkel, a munkavállalói érdekképviselői szervekkel és a diákönkormányzatokkal, illetve szülői szervezetekkel (közösségekkel) való együttműködés;
 - f) a nemzeti és iskolai ünnepek munkarendhez igazodó, méltó megszervezése;
 - g) a gyermek- és ifjúságvédelmi munka irányítása;
 - h) a tanuló- és gyermekbaleset megelőzésével kapcsolatos tevékenység irányítása.

A nevelési-oktatási intézmény kártérítési felelőssége

77. § (3) Az iskola, a kollégium, illetve a gyakorlati képzés szervezője a tanulónak tanulói jogvisonnyal, kollégiumi tagsági viszonnyal, gyakorlati képzéssel összefüggésben okozott kárért vétkességére tekintet nélkül, teljes mértékben felel. A kártérítésre a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvének rendelkezéseit kell alkalmazni azzal a kiegészítéssel, hogy a nevelési-oktatási intézmény, illetve a gyakorlati képzés szervezője felelőssége alól csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő. Nem kell megtéríteni a kárt, ha azt a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

(4) Ha a szakközépiskola, illetve a szakiskola tanulója tanulószerveződést kötött, a gyakorlati képzés szervezőjének, illetve a tanulónak okozott kár megtérítésére a szakképzési törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A fenntartói irányítás

91. § (4) A közoktatási intézményt fenntartó, önkormányzati társulás esetén a megállapodásban megjelölt önkormányzat jegyzője, főjegyzője

f) segíti és ellenőrzi a nevelési-oktatási intézményeknek a tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésére irányuló tevékenységét, a tanuló- és gyermekbalesetek jegyzőkönyveit félévenként megküldi az Oktatási Minisztériumba;

102. § (2) A fenntartó

c) ellenőrizni a házirend, valamint - a kollektív szerződés és a közalkalmazotti szabályzat kivételével - más belső szabályzatok elfogadására előírt eljárási rendelkezések megtartását, a szabályzatban foglaltak jogszerűségét, a működés és döntéshozatal jogszerűségét, így különösen

a tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésével, a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásával, a nevelő- és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésével összefüggő tevékenységet;

104. § (1) A törvényesség biztosítása keretében kell

a) ellenőrizni a házirend, valamint - a kollektív szerződés és a közalkalmazotti szabályzat kivételével - más belső szabályzatok elfogadására előírt eljárási rendelkezések megtartását, a szabályzatban foglaltak jogszerűségét, a működés és döntéshozatal jogszerűségét, így különösen a tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésével, a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásával, a nevelő- és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésével összefüggő tevékenységet;

Értelmező rendelkezések

11. felügyelet a nevelési-oktatási intézményekben: a gyermek, tanuló testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről történő gondoskodás, a nevelési-oktatási intézménybe történő belépéstől a nevelési-oktatási intézmény jogszerű elhagyásáig terjedő időben, továbbá a nevelési, illetve a pedagógiai program részeként tartott kötelező, a nevelési-oktatási intézményen kívül tartott foglalkozások, programok ideje alatt;

42. tanuló- és gyermekbaleset: minden olyan baleset, amely a gyermeket, a tanulót az alatt az idő alatt, illetőleg tevékenység során éri, amikor e törvény 121. §-a (1) bekezdésének 11. alpontja szerint a nevelési-oktatási intézmény felügyelete alatt áll, ide nem értve a gyakorlati képzés során bekövetkezett balesetet;

**11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet
a nevelési-oktatási intézmények működéséről**

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A rendelet hatálya

- 1. § (1)** A rendelet hatálya - fenntartóra tekintet nélkül - kiterjed
- c) a szakmunkásképző iskolákra és szakiskolákra (a továbbiakban együtt: szakiskola),
 - d) a gimnáziumokra, a szakközépiskolákra (a továbbiakban együtt: középiskola; a szakközépiskola és a szakiskola együtt: szakképző iskola),
 - g) a diákotthonokra és a kollégiumokra (a továbbiakban: kollégium, az a)-g) pont alattiak együtt: nevelési-oktatási intézmény),
 - h) a nevelési-oktatási intézménybe felvett gyermekekre, tanulókra,
 - i) a pedagógusokra, a nevelő-oktató munkát végző más szakemberekre és a nem pedagógus munkakört betöltőkre (a továbbiakban együtt: alkalmazottak),
 - j) a gyermekek, tanulók szüleire, gyámjára (a továbbiakban együtt: szülők).

A NEVELÉSI-OKTATÁSI INTÉZMÉNY MŰKÖDÉSE

A működés rendje

2. § (1) Az iskolai és a kollégiumi munkaterv határozza meg az az iskolai, kollégiumi tanév helyi rendjét. Ehhez ki kell kérni az iskolaszék, kollégiumi szék, az iskolai, kollégiumi szülői szervezet (közösség), a tanulókat érintő programokat illetően az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat, továbbá, ha a gyakorlati képzés nem az iskolában folyik, a gyakorlati képzés szervezőjének véleményét is.

(2) Az iskolai, kollégiumi tanév helyi rendjében kell meghatározni:

- g) a gyermekek, tanulók fizikai állapotát felmérő, évi két alkalommal sorra kerülő vizsgálata időpontját.

3. § (1) A nevelési-oktatási intézmény köteles a gyermek, továbbá a tizenhét év alatti és a gondnokság alatt álló (a továbbiakban a tizenhét év alatti és a gondnokság alatt álló együtt: kiskorú tanuló) tanuló szülőjét értesíteni gyermeke iskolai, kollégiumi felvételével, a tanulói jogviszony és a kollégiumi tagsági viszony megszűnésével, a gyermek, tanuló fejlődésével, tanulmányi előmenetelével kapcsolatos döntéséről, a működés rendjéről, továbbá minden olyan intézkedésről, amire jogszabály az értesítést előírja.

4. § (1) A nevelési-oktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni

- m) a rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendjét,
- n) az intézményi védő, óvó előírásokat,
- o) a rendkívüli esemény, bombatarthatóság stb. esetén szükséges teendőket,

r) mindazokat a kérdéseket, amelyek meghatározását jogszabály előírja, továbbá a nevelési-oktatási intézmény működésével összefüggő minden olyan kérdést, amelyet jogszabály rendelkezése alapján készített szabályzatban nem kell, illetve nem lehet szabályozni.

5. § (2) A tanulót, ha egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített vagy gyógytestnevelési órára kell beosztani. A gyógytestnevelési órákat az iskolában vagy a pedagógiai szakszolgálat feladatainak ellátására kijelölt közoktatási intézményben kell megszervezni. A könnyített, illetve a gyógytestnevelés szervezésének, a tanulók könnyített, illetve gyógytestnevelési órára való beosztásának rendjét e rendelet *1. számú melléklete* határozza meg.

(3) A testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- és más fogyatékos tanuló a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében meghatározottak szerint vesz részt a testnevelési órákon vagy mozgásjavító foglalkozáson.

6. § (1) A nevelési-oktatási intézmények közreműködnek a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködnek a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

(2) Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermekeket, tanulókat veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól.

(3) Az iskola vezetője gondoskodik a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges feltételekről.

(4) A tanulókat és szüleiket a tanév kezdetekor írásban tájékoztatni kell a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, továbbá arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

(5) A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segíti az iskola pedagógusainak gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata különösen:

a) az osztályokat felkeresve tájékoztatja a tanulókat arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel,

b) a pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett tanulóknál - a veszélyeztető okok feltárása érdekében - családlátogatáson megismeri a tanuló családi környezetét,

c) gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az igazgató értesítse a gyermekjóléti szolgálatot,

d) a gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken,

e) a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az iskola igazgatója indítson eljárást a tanuló lakó-, illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében,

(6) Az iskolának és a kollégiumnak kiemelt figyelmet kell fordítani a szenvedélybetegségek megelőzésére, illetve a gyógyult szenvedélybeteg tanulók beilleszkedésének elősegítésére.

(7) Az iskola továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadással segítséget nyújt a tanulónak és a szülőnek a középiskolai, szakiskolai, felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdéséhez.

(9) A nevelési-oktatási intézményben, továbbá a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken tilos a szervezetre káros élvezeti cikkek árusítása, fogyasztása.

(10) A nevelési-oktatási intézmény alkalmazottai a gyermekektől, tanulóktól elkülönített, e célra kijelölt helyen dohányozhatnak.

6/A. § (1) A gyermekekkel és a tanulókkal az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, a foglalkozásokkal együttjáró veszélyforrásokat, a tilos és az elvárható magatartásformát a szorgalmi idő megkezdésekor, valamint szükség szerint (a tanórai, kollégiumi foglalkozás, kirándulás stb. során) életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően ismertetni kell. Az ismertetés tényét és tartalmát dokumentálni kell.

(2) Az iskola, kollégium házirendjében kell meghatározni azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket a gyermekeknek, tanulóknak az iskolában, kollégiumban való tartózkodás során meg kell tartaniuk.

(3) Az iskola, kollégium szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni a nevelési-oktatási intézmény vezetőinek, pedagógusainak, valamint más alkalmazottainak feladatait a tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésében és a baleset esetén (intézményi védő, óvó előírások).

A rendelet 2. számú melléklete állapítja meg a tanuló- és gyermekbalesetekkel összefüggő egyes feladatokat.

A nevelési-oktatási intézmény vezetője

11. § A nevelési-oktatási intézmény vezetője - a szervezeti és működési szabályzatban foglaltak szerint - köteles gondoskodni arról, hogy ő vagy helyettesének akadályoztatása esetén a vezetői, vezetőhelyettesi feladatokat ellássák. Ha a nevelési-oktatási intézmény vezetője a szükséges intézkedéseket nem tudta megtenni, a vezetői feladatokat a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott alkalmazott köteles ellátni.

1. számú melléklet a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelethez

A könnyített és a gyógytestnevelés szervezésének és a tanulók könnyített vagy gyógytestnevelési órára történő beosztásának rendje

1. A tanuló, ha egészségi állapota miatt a testnevelési órák gyakorlatait csak részben vagy egyáltalán nem tudja elvégezni - az orvosi szakvéleményben foglaltak szerint - a kötelező testnevelési óra keretében vagy helyett könnyített testnevelésre (a továbbiakban: I. kategória) vagy a kötelező testnevelési óra helyett gyógytestnevelésre (a továbbiakban: II. kategória) kell beosztani, illetve fel kell menteni (a továbbiakban: III. kategória) mindenféle testnevelési órán való részvétel alól.

2. Könnyített testnevelési órán (I. kategória) vesz részt a tanuló, ha hosszabb betegség miatt fizikai állapota leromlott, kismértékű mozgásszervi, belgyógyászati stb. elváltozása van, s emiatt a testnevelési órák egyes gyakorlatait nem végezheti. A könnyített testnevelés a testnevelési órák keretében vagy azok helyett is megszervezhető.

3. Gyógytestnevelési órán (II. kategória) vesz részt a tanuló, ha mozgásszervi, belgyógyászati stb. elváltozása miatt sajátos, az állapotát figyelembe vevő foglalkozásokat kell részére szervezni. A tanuló orvosi javaslat alapján testnevelési órán is részt vehet.

4. Fel kell menteni a tanulót a testnevelési órán való részvétel alól (III. kategória), ha mozgásszervi, belgyógyászati stb. elváltozása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelési órán való részvételét sem.

5. Az orvosi szűrővizsgálatot - kivéve, ha a vizsgálat oka később következik be - május 15-ig kell elvégezni. Az orvos által vizsgált tanulókról nyilvántartást kell vezetni, melyben fel kell tüntetni a felvételi állapotot és az ellenőrző vizsgálatok eredményét.

6. A külön órakeretben szervezett könnyített, illetve gyógytestnevelési tanítási órák száma nem lehet kevesebb, mint az azonos évfolyamra járó tanulók kötelező testnevelési óráinak száma.

7. Ha a könnyített, illetve a gyógytestnevelést pedagógiai szakszolgálat keretében biztosítják, a tanítási órák számát oly módon kell meghatározni, hogy a tanulók legalább a 6. pontban meghatározottak szerint részt vehessenek a tanórai foglalkozásokon.

8. Abban az esetben, ha a szükséges feltételek rendelkezésre állnak, a tanulók részére heti egy tanórai foglalkozás keretében úszás órát kell szervezni.

2. számú melléklet a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelethez

A tanuló- és gyermekbalesetekkel összefüggő egyes feladatok

A tanulók által nem, vagy csak felügyelet mellett használható eszközök, gépek

1. Az iskolában keményforrasztás, ív- és lánghegesztés, ipari gázpalack, illetve tartály felszerelése az épületen szakkivitelező által folytatott építési, felújítási, javítási munka kivételével nem végezhető.

2. A tanuló által nem használható gépek, eszközök:

- villamos köszörűgép,
- barkács gép faesztergálásra,
- faipari szalagfűrész, körfűrész, kombinált gyalugép,
- szalagfűrészlap-hegesztő készülék,
- valamint jogszabályban, használati utasításban veszélyesnek minősített gépek, eszközök.

3. A tízévesnél idősebb tanulók által pedagógus felügyelete mellett használható eszközök, gépek:

- villamos fűrőgép,
- barkács gép a következő tartozékokkal: korong- és vibrációs csiszoló, dekopírfűrész, polírkorong,
- törpefeszültséggel működő forrasztópáka,
- 220 V feszültséggel működő, kettős szigetelésű, úgynevezett „pillanat”-forrasztópáka,
- villamos háztartási gépek (tűzhely, főzőlap, kávéfőző, kávédarálógép, robotgép, vasaló, varrógép stb.),
- segédmotoros kerékpár szerelési gyakorlathoz (az üzemanyagot és a motort nem kezelheti a tanuló),
- kerti gépek szerelési gyakorlathoz (az üzemanyagot és a motort nem kezelheti a tanuló).

4. Pedagógus felügyelete mellett használható a számítógép.

5. A krónikusan beteg, valamint a testi, értelmi és érzékszervi fogyatékos tanulók esetében, az iskolaorvos véleményezésével, szükség esetén ki kell terjeszteni az 1-4. pontokban felsorolt korlátozásokat.

6. A szakképzésben folyó gyakorlati képzés során és a szakmai előkészítő ismeretek oktatásakor, illetőleg a gimnáziumban folyó munkába állást előkészítő gyakorlati tanítási óra keretében végzett tevékenység keretében alkalmazni kell a közoktatási törvény 11. §-a (2) bekezdésének a munkavédelemre vonatkozó előírásait.

A tanuló- és gyermekbalesetek jelentési kötelezettsége

1. A tanuló- és gyermekbaleseteket az e rendelet 2. számú mellékletében előírt nyomtatványon nyilván kell tartani.

2. A három napon túl gyógyuló sérülést okozó tanuló- és gyermekbaleseteket haladéktalanul ki kell vizsgálni. Ennek során fel kell tárni a kiváltó és a közreható személyi, tárgyi és szervezési okokat.

Ezekről a balesetekről az e rendelet 2. számú mellékletében előírt nyomtatványon jegyzőkönyvet kell felvenni, amelynek egy-egy példányát a kivizsgálás befejezésekor, de legkésőbb a tárgyhót követő hónap 8. napjáig meg kell küldeni a fenntartónak, valamint át kell adni a tanulónak; gyermek és kiskorú esetén a szülőnek. A jegyzőkönyv egy példányát a kiállító nevelési-oktatási intézmény őrzi meg.

3. Ha a sérült állapota vagy a baleset jellege miatt a vizsgálatot az adatszolgáltatás határidejére nem lehet befejezni, akkor azt a jegyzőkönyvben meg kell indokolni.

4. A súlyos balesetet a nevelési-oktatási intézménynek - telefonon, telexen, telefaxon vagy személyesen - azonnal be kell jelentenie a rendelkezésre álló adatok közlésével az intézmény fenntartójának. A súlyos baleset kivizsgálásába legalább középfokú munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező személyt kell bevonni.

5. Súlyos az a tanuló- és gyermekbaleset, amely

a) a sérült halálát (halálos baleset az a baleset is, amelynek bekövetkezésétől számított 90 napon belül a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét veszítette),

b) valamely érzékszerv (érzékelőképesség) elvesztését, illetve jelentős mértékű károsodását,

c) orvosi vélemény szerint életveszélyes sérülést, egészségkárosodást,

d) súlyos csonttörést (hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujjának nagyobb részének elvesztése, továbbá ennél súlyosabb esetek),

e) a beszédképesség elvesztését vagy feltűnő eltorzulást, bénulást, illetve elmezavart okozott.

6. A nem önkormányzati intézményfenntartók a részükre megküldött jegyzőkönyvet nyolc napon belül megküldik a nevelési-oktatási intézmény működéséhez szükséges engedélyt kiállító jegyző, főjegyző részére.

7. A jegyző, főjegyző a nevelési-oktatási intézményektől, illetve a fenntartóktól érkezett baleseti jegyzőkönyveket a naptári félévet követő hónap utolsó napjáig megküldi az Oktatási Minisztérium részére.

8. A nevelési-oktatási intézménynek lehetővé kell tenni az óvodaszék, iskolaszék, illetve a kollégiumi szék, ezek hiányában a szülői szervezet (közösség) és az iskolai diákönkormányzat képviselője részvételét a tanuló- és gyermekbalesetek kivizsgálásában.

9. Minden tanuló- és gyermekbalesetet követően meg kell tenni a szükséges intézkedést a hasonló esetek megelőzésére.

JEGYZÉK
a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és
felszereléséről

a) ISKOLA

V. EGÉSZSÉG- ÉS MUNKAVÉDELMI ESZKÖZÖK

1. A taneszközkészlet meghatározásához a „Funkcionális taneszközejegyzék” nyújt segítséget (Műv. Közlöny 1998. 2/II. szám). Taneszközt van szükség minden olyan tananyag feldolgozásához, amelyik a szemléltetés, illetve tanulói tevékenység nélkül nem valósítható meg.

2. Ha az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelmények a mellékletben meghatározottaknál szigorúbb követelményeket állapítanak meg, új iskola létesítésénél azt kell figyelembe venni.

3. A kiszolgálóhelyiségekben a helyiség rendeltetésszerű használatát biztosító bútorokat, berendezési eszközöket kell elhelyezni. Valamennyi helyiség berendezésénél az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelményeket, a közegészségügyi előírásokat, a tűzvédelmi, az egészségvédelmi, a munkavédelmi követelményeket figyelembe kell venni. A fűtés megoldásáról, a helyiségek rendeltetésszerű használatát biztosító - a mellékletben fel nem sorolt további - eszközökről (pl. lábtörlő, virágállvány, színes képek, tájékoztató tábla) helyben kell dönteni.

4. Az iskolába - ha van szabvány - csak ennek megfelelő eszközök és felszerelések vihetők be. A pedagógus - az iskola szervezeti és működési szabályzatában, házirendjében meghatározott védő, óvó előírások figyelembevételével - viheti be az iskolai foglalkozásokra az általa készített, használt pedagógiai eszközöket.

5. Ha a helyiséget létszám figyelembevételével kell kialakítani, illetve az eszközöket, felszereléseket a létszám figyelembevételével kell beszerezni, a helyiségből, az adott eszközökből, felszerelésből annyi szükséges, hogy minden egyidejűleg jelen lévő tanuló, munkát végző felnőtt igényét egyidejűleg teljesíteni lehessen. Amennyiben az eszközöket, felszereléseket létszám szerint kell beszerezni, az adott eszközökből, felszerelésből a tényleges, érdekelt létszámnak megfelelően kell az előírt mennyiséget beszerezni.

6. Ahol a melléklet az iskola pedagógiai programjára utal, ott a Nemzeti alaptanterv, továbbá a nemzeti, etnikai kisebbségi oktatást biztosító iskola esetén a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve, fogyatékos tanuló oktatás esetén a Fogyatékos tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve, a két tanítási nyelvű oktatást biztosító iskola esetén a Két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelve, érettségi vizsgára felkészítő középiskola esetén pedig az Érettségi vizsga vizsgaszabályzata követelményei figyelembevételével készített, vagy a közoktatási törvény 23. §-a alapján jóváhagyott pedagógiai programot (a továbbiakban: eltérő pedagógiai elveket tartalmazó pedagógiai program) kell érteni.

7. Az eltérő pedagógiai elveket tartalmazó pedagógiai program az eszköz- és felszerelési jegyzéktől eltérően határozhatja meg a nevelő- és oktatómunka eszköz és felszerelési feltételeit.

8. Ha vitás, hogy az előírt eszközök, felszerelések rendelkezésre állnak, az Országos Szakértői névjegyzékben szereplő szakértő véleményét kell beszerezni.

9. A tanulók részére kialakított helyiség akkor megfelelő, ha - rendeltetésétől függően - alapterülete lehetővé teszi egy iskolai osztály, osztálybontás esetén a meghatározott csoport valamennyi tagjának egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti foglalkoztatását, pihenését, öltözését, tisztálkodását, étkezését, továbbá megfelel az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelményeknek, a közegészségügyi előírásoknak, a tűzvédelmi, egészségvédelmi, munkavédelmi követelményeknek.

10. Ha az iskola többcélú közoktatási intézményben működik, a felnőttek részére kialakított helyiségek, a felnőttek munkaeszközei, továbbá a közoktatási célú helyiségek, a felszerelési eszközök, a különböző iskolák feladatainak az ellátásához igénybe vehetők. A nem közoktatási célú helyiségek abban az esetben vehetők igénybe, ha e mellékletben meghatározottaknak megfelelnek.

11. Ha az iskola fogyatékos gyermekek nevelésével foglalkozik, a gyermekek által használt helyiségek kialakításánál az eszközök és felszerelések beszerzésénél biztosítani kell az akadálymentes, balesetmentes és érzékelhető, valamint biztonságos környezetet - a fogyatékoság típusától függően - a kapaszkodókat, a nagyobb alapterületű, szélesebb ajtónyitású mellékhelyiségeket stb. A fogyatékoság típusát és mértékét az eszközök és felszerelések megvásárlásánál figyelembe kell venni.

12. Ha az iskola nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók iskolai nevelésében, oktatásában vesz részt, az eszközök és felszerelések megvásárlásánál a nemzeti, etnikai sajátosságokat figyelembe kell venni.

13. Ahol a melléklet a mennyiségi mutatónál az „iskolánkénti” megjelölést alkalmazza, azon az iskolát kell érteni, függetlenül attól, hogy a székhelyen kívül rendelkezik-e telephellyel, illetőleg, hogy hány épülete van; a helyiség kialakítása, a berendezések elhelyezése a feladat ellátásától függően helyi döntés alapján történik. Amennyiben a melléklet a „székhelyen és telephelyen” megjelölést alkalmazza, azon érteni kell az iskola székhelyét és valamennyi telephelyét, függetlenül attól, hogy a székhelyen, illetőleg a telephelyen hány épület van. Abban az esetben, ha az „épületenként” megjelölést alkalmazza a melléklet, azon minden épületet érteni kell, függetlenül attól, hogy a székhelyen vagy a telephelyen található. Az „osztály” fogalmán a ténylegesen kialakított, a tanórai foglalkozáson együtt részt vevők csoportját, az iskolai osztályközösséget kell érteni.

b) KOLLÉGIUM (diákotthon)

IV. EGÉSZSÉG- ÉS MUNKAVÉDELMI ESZKÖZÖK

1. Ha az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelmények a mellékletben meghatározottaknál szigorúbb követelményeket állapítanak meg, új iskola létesítésnél azt kell figyelembe venni.

2. Ahol a melléklet a helyiségekhez tartozó felszerelések számát nem határozza meg, (pl. mosdó, WC) ott az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelményeket, közegészségügyi előírásokat, tűzvédelmi, egészségvédelmi, munkavédelmi követelményeket kell figyelembe venni. A fűtésről, a helyiségek rendeltetésszerű használatát biztosító eszközökről (pl. lábtörölő, virágállvány, képek, hirdetőtábla) helyben kell dönteni.

3. A kiszolgáló helyiségekben a helyiség rendeltetésszerű használatát biztosító bútorokat, berendezési eszközöket kell elhelyezni. Valamennyi helyiség berendezésénél az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelményeket, a közegészségügyi előírásokat, a tűzvédelmi, az egészségvédelmi, a munkavédelmi követelményeket figyelembe kell venni. A fűtés megoldásáról, a helyiségek rendeltetésszerű használatát biztosító - a mellékletben fel nem sorolt további - eszközökről (pl. lábtörlő, virágállvány, színes képek, tájékoztató tábla) helyben kell dönteni.

4. A kollégiumba - ha van szabvány - csak ennek megfelelő eszközök és felszerelések vihetők be. A pedagógus - a kollégium szervezeti és működési szabályzatában, házirendjében meghatározott védő, óvó előírások figyelembevételével - viheti be a kollégiumi foglalkozásokra az általa készített, használt pedagógiai eszközöket.

5. Ha a helyiséget létszám figyelembevételével kell kialakítani, illetve az eszközöket, felszereléseket a létszám figyelembevételével kell beszerezni, a helyiségből, az adott eszközből, felszerelésből annyi szükséges, hogy minden egyidejűleg jelen lévő tanuló, munkát végző felnőtt igényét egyidejűleg teljesíteni lehessen. Amennyiben az eszközöket, felszereléseket létszám szerint kell beszerezni, az adott eszközből, felszerelésből a tényleges érdekelt létszámnak megfelelően kell az előírt mennyiséget beszerezni.

6. A tanulók részére kialakított helyiség akkor megfelelő, ha - rendeltetésétől függően - alapterülete lehetővé teszi egy kollégiumi csoport valamennyi tagjának egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti foglalkoztatását, pihenését, öltözését, tisztálkodását, étkezését, továbbá megfelel az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelményeknek, a közegészségügyi előírásoknak, a tűzvédelmi, egészségvédelmi, munkavédelmi követelményeknek.

7. Ha a kollégium többcélú közoktatási intézményben működik, a felnőttek részére kialakított helyiségek, a felnőttek munkaeszközei a kollégiumi feladatok ellátásához is igénybe vehetők. A tanulók által használt helyiségek és felszerelések a kollégium feladatainak az ellátásához igénybe vehetők, amennyiben biztosított, hogy a kollégiumi nevelés teljes időszakában a tanulók igénybe tudják venni. A nem közoktatási célú helyiségei abban az esetben vehetők igénybe, ha e mellékletben meghatározottaknak megfelelnek.

8. Ha a kollégium fogyatékos tanulók nevelésével foglalkozik, a gyermekek által használt helyiségek kialakításánál az eszközök és felszerelések beszerzésénél biztosítani kell az akadálymentes, balesetmentes és érzékelhető, valamint biztonságos környezetet - a fogyatékoság típusától függően -, a kapaszkodókat, a nagyobb alapterületű, szélesebb ajtónyitású mellékhelyiségeket stb. A fogyatékoság típusát és mértékét az eszközök és felszerelések megvásárlásánál figyelembe kell venni.

9. Ha a kollégium nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók nevelésében vesz részt, az eszközök és felszerelések megvásárlásánál a nemzeti, etnikai sajátosságokat figyelembe kell venni.

10. Ahol a melléklet a mennyiségi mutatónál a „kollégiumonkénti” megjelölést alkalmazza, azon a kollégiumot kell érteni, függetlenül attól, hogy a székhelyen kívül rendelkezik-e telephellyel, illetőleg, hogy hány épülete van, ebben az esetben a helyiség vagy a székhelyen vagy a telephelyen alakítható ki, annak figyelembevételével, hogy az érintettek részére elérhető legyen. Amennyiben a melléklet a „székhelyen és telephelyen” megjelölést alkalmazza, azon érteni kell a kollégium székhelyét és valamennyi telephelyét, függetlenül attól, hogy a székhelyen, illetőleg a telephelyen hány épület van. Abban az esetben, ha az „épületenként” megjelölést alkalmazza a melléklet, azon minden épületet érteni kell, függetlenül attól, hogy a székhelyen vagy a telephelyen található.

11. Ha vitás, hogy az előírt eszközök, felszerelések rendelkezésre állnak, az Országos Szakértői névjegyzékben szereplő szakértő véleményét kell beszerezni.

A 130/2004. (XII. 14.) GKM rendelettel módosított

30/1995. (VII. 25.) IKM rendelet

Kereskedelmi és Vendéglátóipari Biztonsági Szabályzat kiadásáról

Az 1993. évi XCIII. törvény 11. §-ában kapott felhatalmazás alapján - az érdekelt miniszterekkel egyetértésben - a következőket rendelem el:

1.§ A 30/1995. (VII.25.) IKM rendelet (a továbbiakban: R.) melléklete e rendelet melléklete szerint hatályba léptetett Kereskedelmi és Vendéglátóipari Biztonsági Szabályzat módosul.

2.§ Az új rendelet a kihirdetését követő 30. napon – tehát 2005. január 14-én - lép hatályba.

Melléklet a 130/2004. (XII. 14.) GKM rendelethez

Kereskedelmi és Vendéglátóipari Biztonsági Szabályzat

1. A SZABÁLYZAT HATÁLYA

1.1 A Szabályzat hatálya kiterjed a kereskedelmi, idegenforgalmi, vendéglátóipari tevékenységet ellátó és az ehhez kapcsolódó szolgáltatást végző, továbbá kereskedelmi szálláshelyet üzemeltető (ide nem értve a fizetővendéglátó helyet) munkáltatóra.

2. LÉTESÍTÉSI KÖVETELMÉNYEK

2.1-2.6.2

2.7 Hűtőberendezések, hűtőhelyiségek

2.7.1 A hűtőhelyiségeket úgy kell kialakítani, hogy azok ajtaját belülről segédeszköz nélkül akkor is ki lehessen nyitni, ha azt kívülről bezárták. E követelménytől el lehet tekinteni akkor, ha a hűtőhelyiség belülről nyitható vészkijáráttal van ellátva. Az ajtók belülről történő nyithatóságát naponta ellenőrizni kell.

2.7.2 A hűtőhelyiség belsejében elhelyezett világításkapcsolót és az ajtó zárszerkezetét fluoreszcens anyagból kialakított jelzőtáblával kell jelölni.

2.7.3 Azokban a hűtőhelyiségekben, ahol a belső hőmérséklet $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ alatt van és alapterülete meghaladja a 20 m^2 -t, azt elektromos hálózattal függetlenül működő vészjelzőberendezéssel kell ellátni. A hűtőkamrán kívül elhelyezett vészjelzőt olyan helyre kell elhelyezni, ahol folyamatosan tartózkodnak.

2.7.4-2.7.5

2.8 A beépített húshorgokat legalább 190 cm magasságban kell elhelyezni.

3. MUNKAESZKÖZÖKKEL ÉS A MUNKAHELYEKKEL SZEMBEN TÁMASZTOTT KÖVETELMÉNYEK

3.1 Általános követelmények

3.1.1 Csak olyan munkaeszközöket szabad használni, amelyek a munkavállaló részére védelmet biztosítanak a munkaeszköz alkatrészeinek mozgásából eredő, a szerszám, illetve annak részei vagy a felhasznált anyag hatásai ellen.

3.1.2 A munkaeszközöket úgy kell kialakítani és elhelyezni, hogy azok az elvárható igénybevételeknek és a higiénés előírásoknak biztonságosan megfeleljenek, és kényelmes kezelésükhöz elegendő tér álljon rendelkezésre.

3.1.3 A munkaeszközöket úgy kell kialakítani és elhelyezni, hogy a szükséges karbantartási, tisztítási műveleteket könnyen és veszélymentesen lehessen elvégezni.

3.1.4 Azokat a munkaeszközöket, amelyek mozgathatók, akaratlan elmozdulás ellen biztosító (rögzítő) szerkezettel kell ellátni.

3.1.5 Valamennyi munkaeszköznek a munkavégzés teljes időtartama alatt megfelelő állékonynak, eldőlés ellen biztosítottnak kell lennie.

3.1.6 A felhajtható elemekkel, részekkel kialakított munkaeszközöket leesés, visszahúzás ellen biztosítottan kell kiképezni.

3.1.7 Azokat a munkaeszközöket, amelyek működtetése kapcsoló útján történik, a kapcsolók működtetését bemutató, jól látható jelekkel és/vagy felirattal kell ellátni oly módon, hogy egyértelmű utalást adjanak a kezelő elem funkciójára. A munkaeszközökön elhelyezett felirat vagy jelölés tartós kivitelű legyen.

3.1.8

3.1.9 Azokat a munkaeszközöket, amelyek a talajszintről nem kezelhetők és tisztíthatók biztonságosan, illetve a bekövetkező meghibásodás nem hárítható el, olyan fellépővel, illetve emelvénnyel, dobogóval kell ellátni, amely elmozdulás ellen biztosított és felülete egyenletes, botlás- és csúszásmentes.

3.1.10

3.1.11 A billenthető edényzeten kiöntő csúcsot kell kialakítani és a billentést önzáró berendezéssel kell biztosítani.

3.1.12-3.1.13

3.1.14 Nyitott főző- és olvasztó edények felett gáz-, illetve gőzgyűjtő ernyővel és elvezetőkürtővel ellátott elszívó berendezést kell kialakítani.

3.1.15 Edényzet fedelének felnyitásához olyan emelő berendezést (ellensúly, csiga) vagy kézi segédeszközt (rúd, emelőfa) kell kialakítani, illetve biztosítani, amely használatával a forrázásveszély kiküszöbölhető.

3.1.16 Emelő berendezéssel felnyitott edényzet fedelét visszacsapódás ellen megfelelően záródó szerkezettel biztosítani kell.

3.1.17 Főzőüst leeresztő szelepét megfelelő biztosítás alkalmazásával az akaratlan kinyílás, illetve kinyitás ellen védeni kell.

3.1.18 Elektromos működésű főző-sütő berendezés bekapcsolt állapotát jelzőfényel kell jelezni.

3.1.19 Vendéglátóipari helyiségekben propán-bután gázpalackot csak a vonatkozó szabványban rögzítettek szerint szabad tárolni és kezelni.

3.1.20 A palack más hőfejlesztő berendezéstől legalább 1,5 méterre, a fogyasztó készüléktől pedig 1,3 méterre legyen, hőmérséklete 40 °C-nál ne legyen nagyobb.

3.2-3.3

3.4 Létrák, fellépők, többcélú- és pódiumlétrák

3.4.1 Csak olyan, fémből készült egy-, illetve többrészes összecusukható létrát, fellépőt, pódiumlétrát szabad használni, amely bepattanó könyök vagy más rögzítéssel, elcsúszás elleni védelemmel ellátott talppal készült, és sem a létra foka, sem egyéb része nincs meggömbülve.

3.4.2 Görgővel, kerékkel ellátott létrát, fellépőt, pódiumlétrát csak elmozdulás ellen rögzített, illetve biztosított állapotban szabad használni.

3.5 Egyes speciális munkahelyek kialakítási követelményei

3.5.1 Pénztárfülke

3.5.1.1 Pénztárfülkét olyan méretűre kell kialakítani, hogy abban a munkavállaló biztonságosan és kényelmesen, ergonómiai szempontok figyelembevételével kialakított, fizikai méretének megfelelően beállított, háttámlával ellátott székről végezhesse munkáját úgy, hogy a kinyitott pénztárfióktól legalább 30 cm-re helyezkedjen el, és megfelelő rá-, belátása legyen a pénztárgép kezelő elemekre és kijelző részre, illetve a pénzgyűjtő fiókra.

3.5.1.2

3.5.1.3 A pénztárfülkét úgy kell elhelyezni, hogy a pénztárgépkezelő elemei jól láthatóak legyenek, és az ott munkavégzőt az ajtók közelében ne érje hideghatás. Ez utóbbi ellen átlátszó anyagból készült légterelővel, vagy a fülke adott oldalainak burkolásával kell védekezni.

3.5.1.4 Pénztár felett árutároló polcot csak úgy lehet elhelyezni, ha annak alsó éle nem éri el a 190 cm-t, a pénztár belső terének padozatától mérve.

3.5.1.5 Hidegpaddós helyiségben a pénztárfülke alját hőszigetelő anyagból készült burkolattal kell ellátni.

3.5.1.6 Az áruszállító szalagot úgy kell kialakítani és elhelyezni, hogy az áru ráhelyezése ne eredményezze a munkavállaló egyoldalú terhelését és a lehető legkevesebb energiát igényelje.

3.5.2 Eladóterek

3.5.2.1 Az eladóterekben a kiszolgáló folyosókat olyan szélesre kell kialakítani, hogy a munkavállaló tevékenységét kényelmesen tudja végezni. A kiszolgáló folyosó szélességének minimálisan 120 cm-nek kell lenni. Amennyiben gép kezelőeleme, alkatrésze vagy vezeték, illetve bármilyen más létesítmény a kiszolgáló folyosóba beleér vagy belenyúlik, mozgó gép alkatrésze időlegesen működtetés közben a kiszolgáló folyosóba belenyúlik, a 120 cm oldaltávolságot ennek figyelembevételével kell kialakítani.

3.5.2.2 Vezetékeket, csöveket úgy kell elhelyezni és rögzíteni, hogy ne érjenek bele a kiszolgáló folyosóba.

3.5.2.3 Árupolcokat feldőlés, felborulás ellen rögzíteni kell.

3.5.2.4 Azokat az árupolcokat, amelyeket megközelíteni támasztó-, tolólétrával lehetséges, felső élüknél a falhoz kell rögzíteni.

3.5.2.5 Az árupolcok között a közlekedéshez, az áru fel-, illetve levételéhez szükséges teret biztosítani kell. Ennek mérete minimálisan az árupolc magasságának kéttizede plusz 60 cm, de nem lehet kevesebb 120 cm-nél.

3.5.2.6 Az árufelvonó, az áru fel-, leadóhelye előtt legalább 22 m szabad területet kell biztosítani. E területet a padozaton jelölni kell és ezen belül anyagot még átmenetileg sem szabad elhelyezni, illetve tárolni.

3.5.2.7 Az árufelvonó, illetve szállítószalag kialakítása olyan legyen, hogy az ott munkát végzőket védje az esetleg visszahulló áru által okozott sérülésektől. A fogadó oldalon az áru fogadására megfelelő helyet kell kiképezni.

3.5.2.8 A szállítószalagot úgy kell kialakítani, hogy annak mindkét végén jelzőberendezés legyen, amely egyfelől biztosítja az árumozgatás megkezdése előtt a szükséges figyelemfelhívó hangjelzés adásának lehetőségét, továbbá veszély esetén mindkét oldalról azonnal leállítható legyen.

3.5.2.9 Ha a szállítószalag úgy van kialakítva, hogy közvetlenül rögzített részhez csatlakozik, akkor legalább 12 cm távolságot kell biztosítani a két rész között, ha a kéz, illetve a láb behúzásának veszélye fennáll. Ez utóbbi esetben szükséges műszaki védelem kialakítása.

3.5.2.10 A szintek között elhelyezett szállítószalag vagy csúszda felső végét úgy kell kialakítani, hogy személyek, áruk akaratlan beesése ellen 1 m magas korláttal - amely térd- és lábmagasságban elhelyezett kereszttartóval van kiegészítve -, vagy más ezzel egyenértékű megoldással legyen védve.

3.5.2.11 Szőnyeget csak úgy szabad elhelyezni, hogy elcsúszást, illetve botlást ne okozzon.

3.5.2.12 Lépcsőn elhelyezett szőnyeget lépcsőfokonként feszítő szerkezettel vagy felragasztással kell rögzíteni.

4. MUNKAVÉGZÉSI SZABÁLYOK

4.1 Általános követelmények

4.1.1 E Biztonsági Szabályzat hatálya alá tartozó területen munkát végezni csak kikapott, alkohol- és más, a munkavégzés biztonságát károsan befolyásoló szer hatásától mentes állapotban szabad.

4.1.2 A munka megkezdésekor és a munka végezése közben meg kell győződni arról, hogy a munkavállaló a munkavégzésre alkalmas állapotban van-e.

4.1.3 Ellenőrizni kell a munka megkezdésekor, a munkavégzés ideje alatt, hogy a munkahely és a munkaeszköz, továbbá az alkalmazott technológia kielégíti-e az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzést, továbbá a higiéniai követelményeket.

4.1.4 Gondoskodni kell az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés megszervezéséről, a szükséges munkaeszközökkel történő ellátásról, kollektív és egyéni védőeszközök megfelelő mennyiségben történő rendelkezésre állásáról.

4.1.5 Gép és gépi berendezés belső terébe nyúlni, ott bármilyen munkát végezni csak a hajtómotor kikapcsolása, a forgó-, mozgó alkatrészek leállítása és hálózatról történt leválasztása után szabad.

4.1.6 Javítás, karbantartás, illesztés, tisztítás stb. időtartama alatt a gép vagy a gépi berendezés kapcsolójánál a bekapcsolást megtiltó, biztonságosan rögzített feliratot kell helyezni.

4.1.7 Gépet, gépalkatrészt tisztítani, karbantartani csak biztonságos kéziszerszámmal szabad. A használható eszközöket, szerszámokat a munkáltató állapítja meg.

4.1.8 Amennyiben a gép, berendezés üzemeltetése közben kézi segédeszközt kell használni, a kötelezettségre felhívó táblát a gép, vagy gépi berendezés közelében, jól láthatóan ki kell függeszteni.

4.1.9 Bármilyen meghibásodás esetén, amelynek megjavítására a munkavállaló nincs feljogosítva, a gépet azonnal üzemben kívül kell helyezni és a megjavítás érdekében szükséges intézkedéseket meg kell tenni.

4.1.10 Gépet, gépi berendezést csak az javíthat, akit erre kiképeztek és felhatalmaztak.

4.2 Vendéglátóipari gépek, berendezések, eszközök és anyagok kezelése, használata

4.2.1 Nyomás alatt lévő főzőüstből az ürítést csak a belső nyomás megszüntetése után és fokozatosan szabad megkezdeni.

4.2.2 Kiöntéskor a kiöntő csúccsal szemben elhelyezkedni tilos!

4.2.3 Kiöntést csak fokozatosan szabad végezni.

4.2.4 Buktatóteknőt akaratlan lebillenés ellen biztosítani kell.

4.2.5 Edények fedőjét kézi leemeléskor a test felé húzva kell felemelni.

4.2.6 Gáz- és olajüzemű berendezéseket begyújtani csak a berendezés környezete és az égéstermék elvezető csatornák átszellőztetése után szabad megkezdeni.

4.2.7 Gázcsapot lánggal történő begyújtáskor csak akkor szabad megnyitni, ha a szükséges gyújtóeszköz égő állapotban a begyújtás helyén van.

4.2.8 Begyújtani csak a gázláng várható visszacsapódásának irányától oldalt állva szabad a gázcsapot.

4.2.9 Főzőberendezést fűtésre használni tilos!

4.2.10 Csak hibátlan felületű tűzhelyet szabad üzemeltetni.

4.2.11 Tűz- és robbanásveszélyes anyaggal átitatott ronggyal vagy más eszközzel tüzelő- és fűtőberendezést begyújtani, valamint tisztítani tilos!

4.2.12 Elektromos fűtésű húspárolót vízzel feltölteni és utántölteni csak a berendezés áramtalanítása után szabad.

4.2.13 Konzervet csak konzervnyitóval szabad felbontani. Gépi működtetésű konzervnyitónál biztosítani kell a konzerv leesés, illetve feldőlés elleni védelmét.

4.2.14 Zsiradékot vagy más gyúlékony anyagot a tűzhely felett vagy annak közelében egyik edényből a másikba átönteni tilos!

4.2.15 Forró edények megfogásához, sütőberendezések forró lemezeinek és rácsainak elszedéséhez e célra kialakított segédeszközt és fogóruhát kell használni.

4.2.16 Főzőedényből hentesárut csak hosszúnyelű fa, vagy műanyag csipesszel vagy villával szabad kiemelni.

4.2.17 Forró folyadék keveréséhez vagy forró zsíradékba történő mártogatáshoz, sütéshez hosszú nyelű villát, fogót kell használni.

4.2.18 Forró folyadékot tartalmazó edényről, annak a tűzhelyről való leemelése előtt - a benne lévő étel láthatósága érdekében - a fedőt le kell venni úgy, hogy a kicsapó gőz a munkavállalót ne érje. Ennek érdekében megfelelő segédeszközt kell használni.

4.2.19 Forró étellel vagy folyadékkal telt fedetlen edény, vagy üst fölé hajolni vagy felette átnyúlani tilos!

4.2.20 Zsírolvasztást csak száraz edényben szabad megkezdeni.

4.2.21 Húst vagy hússzeleteket a testtel ellentétes irányú mozdulatokkal kell a zsírba helyezni.

4.2.22 Forró zsíradékkal, vagy folyadékkal telt edényt munkaasztalra, illetve tűzhelyre csak teljes alapfelületével szabad elhelyezni.

4.2.23 Folyadékban vagy folyékony anyag keletkezésével járó étel sütésekor az ilyen ételt tartalmazó edényt a sütőberendezésbe, mellmagasságnál feljebb elhelyezni nem lehet.

4.2.24 Forró anyagot tartalmazó edényt a padlóra helyezni tilos!

4.2.25 Ha a tűzhely körül egyidejűleg többen is dolgoznak, munkájukat össze kell hangolni.

4.2.26 Ételkészítésre csak jól rögzített fülekkel, illetve nyelekkel ellátott edényeket szabad használni.

4.2.27 Főzőedényt és munkaeszközt használatuk után eredeti tároló helyükre vissza kell helyezni.

4.2.28 Tíz liternél nagyobb űrtartalmú, meleg vagy forró étellel, folyadékkal telt edényt egy személynek emelni, illetve vinni nem szabad.

4.2.29 Hús liter feletti űrtartalmú teli edényt a tűzhelyről csak emelő berendezéssel szabad leemelni. Ennek hiánya esetén tartalmát kisebb űrtartalmú edénybe kell átmerni.

4.2.30 Azt az edényt, amelyet kézzel mozgatnak, forró étellel vagy folyadékkal csak űrtartalmának 3/4 részéig szabad megtölteni.

4.2.31 Forró ételt tartalmazó edényeket az e célra kijelölt, a közlekedési úttól elválasztott helyen is csak tároló zsámolyon szabad tárolni.

4.2.32 Forró ételt tartalmazó edény kézi szállítása előtt meg kell győződni arról, hogy a szállítási útvonal szabad, csúszásmentes.

4.2.33 Lépcsőn forró ételt - az adagoltakat kivéve - csak légmentesen zárt edényben szabad szállítani.

4.2.34 Az egyetemes konyhagépre segédgépet felhelyezni vagy levenni csak a hálózati kapcsoló kikapcsolása és hálózatról történt leválasztása után szabad.

4.2.35 Az egyetemes konyhagép működtetése során a segédgépbe szorult alapanyagot csak a hálózati kapcsoló kikapcsolása és a gép hálózatról történt leválasztása után szabad eltávolítani.

4.2.36 Egyetemes konyhagépnél a szeletelő, vágó, reszelő segédgépek használata előtt meg kell győződni arról, hogy az élvédő, a védőrács elzárja a forgó, mozgó éles kések környezetét, és így azt akaratlanul sem lehet megérinteni.

4.2.37 A dagasztógép csészéjének billentése előtt a gép működését kikapcsolással kell megszüntetni.

4.2.38 Hússzövő gépbe beszorult csontot csak a gép kikapcsolása és a hálózatról történő leválasztása után szabad eltávolítani.

4.2.39 Burgonyahámzó gép szennyvíz kivezetőjét tisztítani, dugulást elhárítani csak annak kikapcsolása és hálózatról történő leválasztása után szabad.

4.2.40 Duplafalú főzőüstök szelepeinek megfelelő működését a munka megkezdése előtt ellenőrizni kell. A ráakódott ételt, zsiradékot rendszeresen, de legalább kétnaponta el kell távolítani.

4.2.41 Főzőüst túlnyomása alatt a szelepekhez nyúlni tilos!

4.2.42 A főzőüst belső túlnyomását, a belső hőmérsékletét és a szükséges folyadékszintet jelző műszereket a munka végzése alatt folyamatosan figyelemmel kell kísérni.

4.2.43 A duplafalú főzőüst szerelvényeinek használhatóságát, biztonságos állapotát a munka megkezdése előtt ellenőrizni kell.

4.2.44 A nyomás alatt lévő főzőüstből az ürítést csak a belső túlnyomás megszüntetése után, és csak folyamatosan szabad megkezdni.

4.2.45 Főzőzsámolyok háromoldali megközelíthetőségét biztosítani kell. A zsámolyok előtt legalább 2 m² kezelőteret kell biztosítani.

4.2.46 Tőkehús csontozását csak bontóasztalon vagy bontóállványon szabad végezni. A bontóasztal sima felületű, 80-90 cm magasságú legyen.

4.2.47 A hústőke sima, hézagmentes legyen. Kopása esetén az utángyalulásról gondoskodni kell. A hústőke és a hozzá legközelebb eső egyéb berendezés között legalább 80 cm távolságot kell biztosítani.

4.2.48 Húst csak elmozdulás, eldőlés ellen biztosított állványon, illetve lazulásmentes rénvasra vagy horogra szabad felakasztani, amelynek magassága legalább 190 cm.

4.2.49 Kézi horgot húsba akasztásnál a testtel ellentétes irányba kell fordítani.

4.2.50 Hús bontásához, csontozásához csak olyan kést szabad használni, amelynek nyelén a kéz védelmére kialakított élvédő van kiképezve a markolaton.

4.2.51 Hús feldolgozásakor a vágás iránya az emberi testtel ellentétes legyen.

4.2.52 Hústőkén vagy bontóasztalon elhelyezett húson kést nem szabad hagyni.

4.2.53 Nyers hús bontásához és csontozásához húsipari védőkötény és lánckesztyű használata kötelező.

4.2.54 Fenőacélt ütközőkarikával vagy ütköző felülettel kell ellátni.

4.2.55 Bárdot, kést, fenőacélt, illetve más kéziszerszámot csak az erre kijelölt helyen szabad tárolni.

4.2.56 Közlekedésnél a kés vagy villa hegyét a föld felé kell tartani. Ezek átadásánál ügyelni kell arra, hogy az átadás a nyél kézbeadásával történjen.

4.2.57 Henteskést csak tokban lehet szállítani.

4.2.58 Fagyasztott húsok, illetve csontok darabolását kézzel vagy csontfűrészgép segítségével kell elvégezni. A darabolandó árut a rögzített csontfűrészben kell mozgatni.

4.2.59 Csontozó szalagfűrész használata előtt meg kell győződni arról, hogy az előtolókar és a védőburkolat megfelelően működik, a védőburkolat a motor kényszerkapcsolatban van.

4.2.60 Körfűrészszel történő darabolásnál kéziszorítót kell használni.

4.2.61 Halat bontani, filézni rögzített vágódeszkán kell.

4.2.62 Tőkhántoláshoz hántolóké, belezéséhez kaparókanál használata, továbbá kézifelezéshez lánckötény viselése kötelező.

4.2.63 Tökgyalugép használata során tilos a tököt kézzel megfogni és továbbítani! A legyalult tököt csak legalább 60 cm hosszúságú kotrófával szabad elhúzni.

4.2.64 Sör lefejtését csak ép hordók esetében szabad megkezdni.

4.2.65 Sör lefejtésénél csak hibátlan lefejtőt szabad használni, amelyet használat előtt ellenőrizni kell.

- 4.2.66 A lefejtőfej beütésekor nem szabad föléje hajolni.
- 4.2.67 Mosogatás előtt meg kell győződni az edények, evőeszközök, üvegáruk épségéről. Mosogatómedence alá gumi- vagy műanyaglapot kell tenni, amelyet tisztán kell tartani.
- 4.2.68 Sérült edényeket, táányékat, üvegárut, evőeszközt használni tilos!
- 4.2.69 A mosogatóban úgy kell az edényeket elhelyezni, hogy azok ne csússzanak és ne dőljenek el. Mosogatóba csak annyi edényt szabad rakni, amely a biztonságos munkavégzést nem befolyásolja.
- 4.2.70 Mosogatás és tárolás során üvegpoharakat egymásba helyezni tilos!
- 4.2.71 Késeket, villákat, bárdokat úgy kell a mosogatóba helyezni, hogy hegyük egy irányba álljon és tompa végük legyen a kéz felé. Késeket és egyéb szerszámokat csak külön-külön, egyenként szabad elmosni.
- 4.2.72 Az edények szennyeződését csak e célra gyártott kefe, seprű, vagy gumikaparó segítségével szabad eltávolítani.
- 4.2.73 Mosogatógép vagy mosogató segédgép alkalmazásánál csak a kezelési utasításban rögzítettek szerint szabad elhelyezni a mosogatandó tárgyakat.
- 4.3 Takarítás
- 4.3.1 Tisztításra, fertőtlenítésre kizárólag az Országos Tisztifőorvosi Hivatal által minősített, engedélyezett tisztító-, fertőtlenítő szerek használhatók fel.
- 4.3.2 A tisztító-, fertőtlenítő szereket eredeti csomagolásban, felirattal ellátva, külön helyiségben (fülkében) kell tárolni.
- 4.3.3 Háztartási porszívó porzsákjának cseréjét csak a készülék csatlakozó zsinór falialjzatból történt kihúzása után szabad elvégezni.
- 4.3.4 Porszívót tilos törött vagy hiányos burkolattal használni!
- 4.3.5 Padozat nedves kezelését csak a nedvesen tisztító készülékre vonatkozó előírásoknak megfelelő berendezéssel szabad végezni.
- 4.3.6 Vasalót hőszigetelt alátétre helyezve szabad a vasalás ideje alatt tárolni.
- 4.3.7 Vasalót hálózatra kapcsolt állapotban tilos felügyelet nélkül hagyni!
- 4.3.8 Vasalót csak e célra kijelölt helyen szabad használni.
- 4.3.9 Felmelegedett lámpaburát, izzót vizes ronggyal tisztítani tilos!
- 4.3.10 Nyílászárók tisztításakor biztosítani kell, hogy
- a munka elvégzéséhez megfelelő tér álljon rendelkezésre,
 - ajtó-, illetve ablakszárnyak akaratlan becsukódása, illetve kinyílása ellen rögzítve legyen, függetlenül attól, hogy vízszintes vagy függőleges tengelyű.
- 4.3.11 Üvegfelületek tisztítása előtt meg kell győződni arról, hogy repedés nincs-e a tisztítandó felületen.
- 4.3.12 Csak olyan nyílászáró tisztítását szabad megkezdeni, amelyek csuklópántjai és üvegfelülete megfelelően épek.
- 4.3.13 Külső üvegfelület a helyiség belsejéből csak akkor tisztítható, ha az kihajolás nélkül, biztonságosan elérhető.
- 4.3.14 Amennyiben a helyiségből nem lehet az üvegfelületet megtisztítani, akkor a munkát végző személyt munkaövvvel kell ellátni, amelyet a helyiség belsejében oly módon kell rögzíteni, hogy az esetleg kizuhanó személy súlyát a rögzítés biztosan viselni tudja és így becsatolt munkaövvel léphet ki a párkányra.
- 4.3.15 Teljes testhevederzet kötélzete nem rögzíthető az ablak keretéhez vagy összekötő elemhez.
- 4.3.16 Ha a 4.3.14 alattiak szerint az ablak, illetve nyílászáró külső felülete nem tisztítható, akkor csak alpin technikai módszerrel vagy e célra készített berendezésből végezhető el a tisztítás.
- 4.3.17 A nyílászáró tisztítását csak megfelelő kétágú, többcélú-, vagy pódiumlétra, illetve fellépőről szabad végezni. Az előbbieket helyett asztalból, székből, ládából összeállított állványról a munkavégzés tilos!

4.3.18 A tisztítási műveletek során használt tisztító palackokból eltávozó permet szembe, légutakba ne kerüljön. E palackokat hősugárzásnak kitett helyen tárolni tilos!

4.3.19 Kétrétegű, egyesített szárnyú vagy kétrétegű tisztító szárnyas ablakok tisztításakor a szükség szerinti alátámasztásról gondoskodni kell.

4.3.20 Szellőzőkkel ellátott ablakok tisztítását megelőzően a ventilátor csatlakozó villásdugóját a dugaszoló aljzatból ki kell húzni és a munkát csak a ventilátor lapátkereke forgásának befejeződése után szabad megkezdeni.

4.3.21 3 méternél magasabban lévő ablakszerkezetek tisztítását sem támasztó, sem kétágú létráról elvégezni nem szabad.

4.3.22 A 4.3.21 pontban meghatározott esetekben a munkavégzést hidraulikus vagy pneumatikus működtetésű emelőplatóval vagy emelőkosárral kell elvégezni.

4.3.23 Konyhában, egyéb főzőhelyiségekben a műszakok befejezését követően - szükség esetén a műszak alatt is - takarítani kell.

4.3.24 Konyhaiipari gépeket, berendezéseket úgy kell tisztítani, hogy azokon élelmiszerek ne maradjanak.

4.3.25 Élelmiszerek készítésére, feldolgozására szolgáló helyiségeket, padozatot, falakat csak engedélyezett tisztítószeres oldattal szabad mosni.

4.3.26 A tisztító- és fertőtlenítő szerekkel kezelt berendezésekről a tisztító-, illetve fertőtlenítőszeret bő vízzel le kell mosni.

4.3.27 Konyhákban, illetve élelmiszer előállítására szolgáló más helyiségekben végzett javítást, karbantartást, átalakítást követően - az elvégzett munkát figyelembe véve - a helyiségek takarítását, berendezési, felszerelési tárgyak tisztítását, fertőtlenítését el kell végezni.

4.3.28 A takarítás során keletkezett hulladék és szemet gyűjtésére zárható, könnyen tisztítható és fertőtleníthető anyagból készült gyűjtőedényt kell használni. Az edényeket kiürítés után tisztítani és fertőtleníteni kell. A szerves és szervetlen hulladékot elkülönítve kell tárolni.

4.3.29 Konyhákban a padozatra kerülő kiömlő folyadékot, zsíros ételmaradékot rögtön el kell távolítani.

4.3.30 Konyhák takarításánál meg kell határozni azokat az eszközöket, amelyek felmelegedett állapotuk miatt égési sérülést okozhatnak. A takarítást úgy kell elvégezni, hogy a berendezésekhez csak akkor nyúlunk, ha már kihűltek.

4.4 Kereskedelmi és szálláshely-szolgáltatási tevékenység

4.4.1 A Szabályzat hatálya alá tartozó tevékenységi körben végzett árumozgatás, szállítás, rakodás közben gyűrűt, karórát, nyakláncot viselni tilos!

4.4.2 Ládákat, csomagokat mindig úgy kell elhelyezni, hogy a fedelük felfelé legyen. Bontásukat mindig a fedélnél kezdjük.

4.4.3 Pántolt ládákat ládabontó igénybevételével kell felbontani. Szegezett ládák esetén a kiálló szögeket a helyszínen eltávolítjuk. Kiálló szöggel ládát, ládatetőt tárolni tilos!

4.4.4 Pántokat, zárszalagokat, drótrámákat ezek bontása után azonnal össze kell hajtani és a munkahelyről eltávolítani.

4.4.5 Nagyméretű bútort, egyéb tárgyat csak e célra készült emelőhoroggal, szállítóhevederrel szabad mozgatni.

4.4.6 Amennyiben a beérkezett áru raktárba, illetve eladótérbe juttatásához csúszdát használnak, ez nem veszélyeztetheti a környezetében dolgozókat.

4.4.7 Ha az áru fennakad a csúszdán, akkor az indító szintről adott figyelmeztetés után gondoskodni kell, hogy a fogadósinten tartózkodó személy eltávolodjon a csúszdától és megfelelő segédeszközzel a csúszdán kívül állva kell megindítani az áru mozgását.

4.4.8 Személyeknek a csúszdán lemenni, lecsúszni, illetve felmászni tilos!

4.4.9 Szállítószalaggal végzett árumozgatás során a szállítószalag feladó végén legalább 1 m 1 m-es szabad területet kell biztosítani. A fogadósinten tartózkodó személyeknek úgy kell elhelyezkedni, hogy a szalagról leeső áru személyi sérülést ne okozhasson.

4.4.10 Ha a teljes pályaszakasza nem belátható, akkor a szállítószaalatot indítani, illetve újraindítani csak hangjelzés adása után szabad.

4.4.11 Ha a csúszda és a szállítószaala feladó és/vagy leadó szintjén az ott munkát végzőkön kívül mások is tartózkodnak, illetve közlekednek, figyelmeztető táblát kell elhelyezni.

4.4.12 Szállítószaalatot csak 18. életévét betöltött személy kezelhet.

4.4.13 A szállítószaala működése közben észlelt bármilyen hiba esetén azt azonnal le kell állítani és a hiba elhárításáig tilos üzemeltetni!

4.4.14 A bolti konténereket csak úgy szabad elhelyezni, hogy nem lógnak bele a közlekedési útba, két kerekével rögzített, és a benne lévő áru biztonságos kivételére lehetőség van.

4.4.15 Bolti konténert húzni tilos!

4.4.16 Bolti konténert mozgatni csak olyan helyen szabad, ahol a megfelelő szélességű közlekedési út a rendelkezésre áll és az út jól belátható. Ellenkező esetben irányító személy jelenléte és közreműködése kötelező.

4.4.17 Növényvédőszert csak a területileg illetékes Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat intézete engedélyével lehet forgalmazni.

4.4.18 Növényvédőszerek árusítását, kezelését, jogszabályban meghatározott képesítésű személy végezheti.

4.4.19 Vegyszerek árusításával, raktározásával foglalkozó dolgozó csak alapos tisztálkodás után, és az arra kijelölt helyen étkezhet, illetve dohányozhat.

4.4.20 Vegyszerek kezeléséhez, kiméréséhez, hígításához, töltéséhez használt eszközöket más célra használni nem szabad, azokat feltűnő módon meg kell jelölni.

4.4.21 Vegyszert árusításra átvenni, raktározni, illetve árusítani csak akkor szabad, ha csomagolása az előírásoknak megfelelő, kellő szilárdságú, és az előírásoknak megfelelően felcímkézett.

4.4.22 Az előadótérben használt gépeket, berendezéseket a műszak megkezdése előtt meg kell vizsgálni és a hibás, veszélyes gép, berendezés üzemén kívül helyezésére intézkedni kell.

4.4.23 Örlő gépet garat nélkül nem szabad üzemeltetni. Az anyag szabad folyását kézzel tilos segíteni! A gépet naponta meg kell tisztítani.

4.4.24 Sonka- és szalámszeletelő gépnél a szeletelő anyagot csak rögzítőszaa segítségével szabad a körkéshez tolni.

A rögzítő részbe árut csak akkor lehet berakni, ha a gép kikapcsolt helyzetben van. A szeletelő körkés által elvágott részeket a körkéstől csak arra rendszeresített eszköz segítségével (sonkalapát) szabad eltávolítani. Az áru igazításánál a kézvédő és a kés közé benyúlni csak a gép kikapcsolt állapotában szabad.

4.4.25 Kenyérszeletelőt csak rögzített állapotban szabad használni.

4.4.26 A kenyérszeletelő vágókarját kinyitás után biztonságosan meg kell támasztani.

4.4.27 Kézi kenyérszeleteléshez fogazott pengéjű kenyérvágókést kell használni.

4.4.28 Kenyér-kettévágó gép kezelésénél a kéznek a vágandó áru végén, a védőrács előtt kell elhelyezkedni. A vágókart leengedni csak az áru biztonságos behelyezése után lehet.

4.4.29 Hússzövő gépet nyitott fedéllel üzemeltetni, az adagolóba működés közben benyúlni tilos! Rendellenes működés esetén beavatkozni csak leállítás után szabad.

4.4.30 Húsdarálót csak biztonságosan rögzített állapotban szabad használni olyan helyen, ahol a kezeléshez elegendő oldaltávolság áll rendelkezésre.

4.4.31 Húsdarálóba húst a gép tálcájáról csak tömőfa segítségével szabad adagolni.

4.4.32 Húsdarálót szétszedni, azon kést vagy tárcsát cserélni csak a gép hálózatról történt leválasztása után szabad.

4.4.33 Tojást tojásládában vagy kartondobozban 6 láda, tojástálcán 24 sor magasságig szabad tárolni. Utóbbi esetben 12 soronként biztonságos választólap alkalmazása kötelező.

4.4.34 Kávéfőző üzemeltetése közben a nyomásmérőt rendszeresen ellenőrizni kell. Ha a vízállás nem éri el az előírt szintet, vagy azt meghaladja, továbbá, ha a nyomás értékhatára a megengedettet meghaladja, a gépet ki kell kapcsolni.

4.4.35 A kávéfőző biztonsági szelepet fűtatással rendszeresen ellenőrizni kell. A nyomásmérő jelzését folyamatosan figyelemmel kell kísérni.

4.4.36 A kávéfőző gőzszelepét megnyitni csak akkor szabad, ha a kezelő úgy helyezkedett el, hogy a hirtelen kitóduló gőz sérülést nem okozhat.

4.4.37 Turmixgép működése közben az üvegtartót mozgatni, levenni, feltenni vagy a keverőpohárba nyúlani nem szabad. A gép motorját csak akkor szabad megindítani, ha a megtöltött tartályt a gépre ráhelyezték.

4.4.38 Illetéktelen személy a pénztárgépen javítást nem végezhet.

4.4.39 Kirakatüveget nyitni csak akkor szabad, ha annak működtető, illetve rögzítő szerkezete biztonságos állapotban van. A kinyitott kirakatot kitámasztó szerkezettel kell megtámasztani.

4.4.40 Hűtőszekrény vagy hűtőpult leolvasztását a hálózatról történt leválasztás után szabad végezni. Vágó, fészítőeszközzel a jeget eltávolítani nem szabad.

4.4.41 Hűtőpult feltöltéséhez a munkát végző részére hideg elleni védelmet nyújtó egyéni védőeszközt kell biztosítani.

4.4.42 Mikrohullámú sütőt csak erre speciálisan kiképzett szakember javíthat. A készüléken átalakítást végezni tilos!

4.4.43 Kirakatot rendezni, abból árut kivenni vagy behelyezni csak biztonságot nem veszélyeztető körülmények megléte esetén szabad.

4.4.44 Dekorációt kirakatban, üzlethelyiségben, közlekedési utak felett úgy szabad elhelyezni, hogy az megfelelően rögzített, és a járófelülettől legalább 220 cm magasan legyen.

4.4.45

4.4.46 Asztalon konzervdobozok 0,7 m, tároló-polcokon 0,40 m magasságig állíthatók egymásra.

4.4.47 Konzervdobozok sorai közé közbetétet kell elhelyezni.

4.4.48 A termelő- és fogyasztóhelyiségeket elválasztó lengőajtókat "jobbra közlekedj" felirattal kell ellátni.

4.4.49 Poharak és egyéb üvegtárgyak szállítására tálcákat kell használni.

4.4.50 Padlóburkoló anyagot mérő és levágó berendezés használatakor az anyagot eldőlés ellen biztosítani kell. A vágás befejezése után a vágókést eredeti helyzetébe vissza kell tolni és rögzíteni.

4.4.51 Körkéses szőnyegvágó szabásgép használatakor ellenőrizni kell a kézvédő meglétét, az elektromos vezeték megfelelő állapotát.

4.4.52 Mérő-, címkézőgépet tisztítani csak a hálózatról történt leválasztás után szabad.

4.4.53 Vasalót csak nem éghető anyagra helyezve szabad tárolni.

4.4.54 Varrodában, szabásműhelyben és dekorációs részlegben munkát végzők részére kézen rögzíthető tűpárnát kell biztosítani.

4.4.55 Gombostűt szájba venni tilos!

5. KÖVETELMÉNYEK DISZKÓ KLUBOKBAN

5.1 A munkáltató köteles gondoskodni arról, hogy a diszkó klubokban foglalkoztatottakat érő zajterhelés ne léphesse túl a vonatkozó szabványban meghatározott értéket.

6. LÉZER BERENDEZÉSEK HASZNÁLATA

6.1 Szórakozó helyeken csak olyan lézer berendezést szabad használni, amely kizárja a káros sugárzást, és működtetése során véletlenszerűen sem jelent veszélyt az ott tartózkodókra.

6.2 Csak olyan lézer berendezés használható, amelyik maximum a 38. lézerosztályba tartozik.

7. UTAZÁSI ÉTSZOLGÁLAT

7.1 Az étkező- vagy büfékocsik raktár vagy kiszolgáló fülkéiben, hálókocsi szolgálati szakaszában lévő polcokra árut, ládát, csomagot csak ledőlés ellen biztosított módon szabad elhelyezni.

7.2 Mozgó járművön forró zsiradékot egyik edényből a másikba átönteni tilos!

7.3 Mozgó vonaton egyik kocsiból a másikba az eladó-kocsival átmenni csak akkor szabad, ha az elárusító meggyőződött a biztonságos áthaladás feltételeinek meglétéről.

7.4 Közlekedési eszköz áruval való feltöltését csak a jármű álló helyzetében szabad elvégezni, ha a szükséges időt a rakodáshoz biztosították.

50/1999. (XI. 3.) EüM rendelet

a képernyő előtti munkavégzés minimális egészségügyi és biztonsági követelményeiről

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 88. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján - a szociális és családügyi miniszterrel egyetértésben - a következőket rendelem el:

1. § (1) E rendelet hatálya kiterjed - a (2) bekezdésben foglalt kivételekkel -

a) minden olyan, az Mvt. 87. §-ának 9. pontja szerinti szervezett munkavégzés keretében foglalkoztatott munkavállalóra, aki napi munkaidejéből legalább 4 órán keresztül rendszeresen képernyős eszközt használ, továbbá

b) az a) pont szerinti munkavállalót foglalkoztató minden munkáltatóra.

(2) E rendelet hatálya nem terjed ki a következő gépeket, illetőleg eszközöket működtető (használó) munkáltatóra és munkavállalóra:

a) a járművek vagy munkagépek vezető-, illetve kezelőfülkéi,

b) a szállítóeszközökön lévő számítógépes rendszerek,

c) az elsősorban közhasználatra szánt számítógépes rendszerek,

d) hordozható rendszerek, amelyeket a munkahelyen nem tartósan használnak,

e) számológépek, pénztárgépek és olyan egyéb készülékek, amelyek - azok közvetlen használatát biztosító - kisméretű, adatokat vagy mérési eredményeket mutató képernyővel vannak ellátva, továbbá

f) az "ablakos írógépek" elnevezésű, hagyományos típusú elektromos, elektronikus írógépek.

2. § E rendelet alkalmazásában

a) *képernyős eszköz*: számjegy-, betű-, grafikus képsorokat képernyőn megjelenítő készülék, függetlenül az alkalmazott megjelenítési folyamattól,

b) *képernyős munkahely*: olyan munkaeszközök együttese, amelyhez a képernyős eszközön kívül csatlakozhat adatbeviteli eszköz (billentyűzet, scanner, kamera, egyéb adatbeviteli eszköz), egyéb perifériák (mutatóeszköz, nyomtató, plotter, lemezegység, modem stb.), esetleges tartozékok, ember-gép kapcsolatot meghatározó szoftver, irattartó, munkaszék, munkaasztal vagy munkafelület, telefon, valamint a közvetlen munkakörnyezet.

3. § A munkáltató az Mvt. 54. §-ának (2) bekezdése szerinti kockázatbecslés, értékelés során, valamint a képernyős munkahelyen történő munkavégzés egészségi és biztonsági feltételeinek rendszeres ellenőrzése alkalmával folyamatosan vizsgálja az alábbi kockázatok előfordulását:

a) látásromlást előidéző tényezők,

b) pszichés (mentális) megterhelés,

c) fizikai állapotromlást előidéző tényezők.

4. § A munkáltató a munkafolyamatokat úgy szervezi meg, hogy a folyamatos képernyő előtti munkavégzést óránként legalább tízperces - össze nem vonható - szünetek szakítsák meg, továbbá a képernyő előtti tényleges munkavégzés összes ideje a napi hat órát ne haladja meg.

5. § A munkáltató köteles a munkavállaló látásának vizsgálatát biztosítani, őt látásvizsgálatra elküldeni. A munkavállaló - a külön jogszabály szerinti időszakos alkalmassági vizsgálatokon túlmenően - köteles e vizsgálaton részt venni. A vizsgálatot a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatást nyújtó orvos végzi el, aki indokolt esetben a munkavállalót szemészeti szakvizsgálatra utalja be.

6. § Ha szemészeti szakvizsgálat eredményeként indokolt, illetve a munkavállaló által használt szemüveg vagy kontaktlencse a képernyő előtti munkavégzéshez nem megfelelő, a munkáltató a munkavállalót - a külön jogszabályban meghatározott költségtérítési szabályoknak megfelelően - ellátja a szükséges, a képernyő előtti munkavégzéshez éleslátást biztosító szemüveggel.

7. § Az 5-6. §-ban foglalt rendelkezések végrehajtásából eredő költségek a munkavállalóval szemben nem érvényesíthetők.

8. § A képernyős munkahely kialakításának követelményeit e rendelet *melléklete* tartalmazza.

9. § A jelen jogszabályban foglaltak végrehajtásának ellenőrzéséről az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat gondoskodik.

10. § (1) Ez a rendelet - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - a kihirdetését követő 60. napon lép hatályba, egyidejűleg az egyes egészségkárosító kockázatok között foglalkoztatott munkavállalók (napi, heti) expozíciós idejének korlátozásáról szóló 26/1996. (VIII. 28.) NM rendelet mellékletének 8. pontja hatályát veszti.

(2) A 6. § szerinti rendelkezéseket 2001. december 31-től kell alkalmazni. A 6. § szerinti külön jogszabály 2001. január 1-jéig kerül közzétételre.

(3) A 2001. január 1. napját követően létesített új képernyős munkahelynek meg kell felelnie a mellékletben meghatározott egészségügyi és biztonsági követelményeknek.

(4) A 2001. január 1. napját megelőzően létesített képernyős munkahelynek 2001. december 31. napjától kell megfelelnie a mellékletben meghatározott egészségügyi és biztonsági követelményeknek. A magyar helyesírásnak megfelelő betűkészletet alkalmazó programok esetén e rendelet hatálybalépését követő tizenharmadik hónap első napjától kell biztosítani, hogy ezen betűkészlet a képernyőn, illetve a nyomtatásban megjelenjen.

(5) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, az azt kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban összeegyeztethető szabályozást tartalmaz a Tanácsnak a biztonsági és egészségvédelmi követelmények legalacsonyabb szintjéről a képernyő előtt végzett munka esetén című, 90/270/EGK irányelvének rendelkezéseivel.

Melléklet az 50/1999. (XI. 3.) EüM rendelethez

A képernyős munkahely kialakításának minimális követelményei

1. BERENDEZÉSEK

1.1. Általános rendelkezés

A képernyős berendezést úgy kell kialakítani, üzembe helyezni, illetve üzemben tartani, hogy rendeltetésszerű használat esetén ne jelentsen egészségi kockázatot vagy balesetveszélyt a munkavállalók számára.

1.2. Képernyő

a) A képernyőn megjelenő jelek jól definiáltak és világos formájúak, megfelelő méretűek legyenek, a jelek és a sorok közötti megfelelő térközzel.

b) A képernyőn megjelenő kép legyen stabil, villódzásnak vagy az instabilitás más formájának nem szabad előfordulnia.

- c) A fényesség, illetve a jelek és a háttér közötti kontraszt legyen a használó által könnyen állítható és a környezeti feltételekhez könnyen hozzáigazítható.
- d) A képernyő a használó igényeinek megfelelően legyen könnyen és szabadon elfordítható, dönthető.
- e) Biztosítani kell külön monitorpolc vagy állítható asztal használatát.
- f) A képernyő legyen mentes olyan tükröződéstől és fényvisszaverődéstől, amely a használónak kényelmetlenséget, látási nehézséget okozhat.

1.3. Billentyűzet

- a) A billentyűzet legyen dönthető és a monitortól különálló annak érdekében, hogy a használó kényelmes munkatesttartást vehessen fel, karja és keze ne fáradjon el.
- b) A billentyűzet előtt legyen elég hely ahhoz, hogy a számítógép-kezelő kezét és csuklóját megtámaszthassa.
- c) A billentyűzet felszíne legyen fénytelen, a fényvisszaverődés elkerülése érdekében.
- d) A billentyűkön lévő jelek egymástól könnyen megkülönböztethetők és a munkahelyzetből jól olvashatóak legyenek.

1.4. Munkaasztal vagy munkafelület

- a) A munkaasztal vagy munkafelület legyen olyan nem fényvisszaverő felületű és nagyságú, hogy biztosítsa a monitor, a billentyűzet, az iratok és a csatlakozó eszközök rugalmas elrendezését.
- b) A laptartó legyen állítható, és a használó számára kényelmes olvashatóságot biztosító helyzetben rögzíthető.

1.5. Munkaszék

- a) A munkaszék legyen stabil, továbbá biztosítsa a használó könnyű, szabad mozgását és kényelmes testhelyzetét.
- b) A szék magassága legyen könnyen állítható.
- c) A szék támlája legyen magasságában állítható és dönthető.
- d) Igény esetén lábtámaszt vagy saroktámaszt kell biztosítani.

2. KÖRNYEZET

2.1. Térkövetelmények

A munkahelyet úgy kell megtervezni és méretezni, hogy a használónak legyen elegendő tere testhelyzete és mozgásai változtatásához.

2.2. Megvilágítás

- a) Az általános, illetve helyi világítás (munkalámpa) biztosítson kielégítő megvilágítást és megfelelő kontrasztot a képernyő és a háttérkörnyezet között, tekintetbe véve a munka jellegét és a használó látási követelményeit.
- b) A képernyőre és más munkaeszközökre vetődő, zavaró tükröződést és fényvisszaverődést oly módon kell megelőzni, hogy a képernyős munkahely telepítésekor a munkaterem és a munkahely megtervezését összehangolják a mesterséges fényforrások elhelyezésével és műszaki jellemzőivel.

2.3. Tükröződés és fényvisszaverődés

- a) A képernyős munkahelyeket úgy kell megtervezni, hogy a fényforrások (ablakok és más nyílások, átlátszó vagy áttetsző falak), világosra festett berendezési tárgyak vagy falak ne okozzanak közvetlen fényvisszaverődést, és amennyire csak lehetséges, ne idézzenek elő tükröződést a képernyőn.

b) Az ablakokat igazítható takaróeszközök megfelelő rendszerével kell ellátni, hogy a képernyős munkahelyre eső nappali megvilágítást csökkenteni lehessen.

2.4. Zaj

A munkahelyhez tartozó berendezések okozta zajt figyelembe kell venni a munkahely berendezésekor, különös tekintettel arra, hogy ne zavarja a figyelmet és a beszédmegértést.

2.5. Klíma

a) A munkahelyhez tartozó berendezések nem fejleszthetnek olyan mennyiségű hőt, hogy az a munkavállalónak diszkomfort-érzést okozzon.

b) A használó legyen védve a sugárzó és áramló hőhatásoktól és az asztal alatt hőt termelő berendezésektől.

2.6. Sugárzás

Minden sugárzást a látható fénysugárzás kivételével, a használó egészsége és biztonsága szempontjából elhanyagolható szintre kell korlátozni.

3. EMBER-GÉP KAPCSOLAT

A szoftver tervezése, kiválasztása, bevezetése és módosítása, a képernyős munkafeladatok megtervezése során a munkáltató az alábbi elveket vegye figyelembe:

- a) a szoftver feleljen meg a feladatnak,
- b) a szoftver minden betűt a magyar helyesírásnak megfelelő formában jelenítsen meg a képernyőn és a nyomtatásban,
- c) a szoftver legyen könnyen használható és szükség esetén a számítógép-kezelő ismeret- és tapasztalatszintjéhez igazítható, rendelkezzen magyar nyelvű súgóval, semmilyen a munkavállaló teljesítményére vonatkozó mennyiségi vagy minőségi ellenőrzési lehetőséget nem szabad igénybe venni a dolgozók tudomása nélkül,
- d) a rendszerek a képernyő előtt dolgozóhoz alkalmazkodó formátumban és ütemben jelezzék ki az információkat,
- e) alkalmazni kell a szoftver-ergonómia elveit, különösen az ember által végzett adatbeviteli és adatfeldolgozási feladatokban, f) a rendszerek biztosítsanak visszajelzést a munkavállalóknak a teljesítményükről.

a Hegesztési Biztonsági Szabályzat kiadásáról

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 11. §-ában kapott felhatalmazás alapján - az érdekelt miniszterekkel egyetértésben - a következőket rendelem el:

1. § A rendelet *mellékleteként* közzétett Hegesztési Biztonsági Szabályzatot hatályba léptetem.

2. § Ez a rendelet a kihirdetést követő 30. napon lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti a Hegesztési Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 31/1994. (XI. 10.) IKM rendelet és az azt módosító 43/1999. (VIII. 4.) GM rendelet.

Melléklet a 143/2004. (XII. 22.) GKM rendelethez

Hegesztési Biztonsági Szabályzat

1. HATÁLY

Jelen Szabályzat hatálya a fémek kötő- és felrakó hegesztő eljárásait, termikus vágását és darabolását, mindezek kézi- és gépesített változatait (a továbbiakban: hegesztés) alkalmazó gazdálkodó szervezetekre terjed ki, ahol a hegesztő tevékenységet szervezett munkavégzés keretében végzik.

Jelen Szabályzat előírásait alkalmazni kell az egyéni és társas vállalkozásoknál, kutatóhelyek hegesztő laboratóriumaiban, az oktatási intézmények hegesztő tanműhelyeiben, a hegesztő képző-, képesítő és minősítő bázisokon a hegesztést ismertető bemutatóknál is.

Nem tartozik a Szabályzat hatálya alá:

- a műanyaghegesztés,
- a víz alatti hegesztés,
- a műszeriparban használatos kézi ellenállás-hegesztés,
- a barkácshegesztés.

2. FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

2.1. Hegesztés

Munkadarabok egyesítése hővel, nyomással vagy mindkettővel, amelynek során az anyagok természetének megfelelő fémes kapcsolata jön létre, illetve a termikus vágás és darabolás.

2.2. Sajtoló hegesztés

A hegesztendő darabok nagy nyomással vagy ütéssel történő egyesítése úgy, hogy az érintkező fémesen tiszta felületek hozaganyag nélkül összehegednek.

2.3. Ömlesztő hegesztés

A kötés a hegesztendő anyagok összeolvasztása és a varratanyag kikristályosodása következtében alakul ki.

2.4. Hegesztőmunkahely

A hegesztéssel rendszeresen vagy alkalmyszerűen foglalkozó gazdálkodó szervezet által létesített, e tevékenység céljára kialakított hely. A hegesztőmunkahely lehet telepített vagy nem telepített.

2.4.1. Telepített munkahely

Hegesztés céljára létesített, helyhez kötött, általában zárt (műhely jellegű) munkahely.

2.4.2. Nem telepített munkahely

Hegesztés céljára ideiglenesen kialakított munkahely.

2.5. Gázforrás

Gázpalack, gázpalacktelep, gázpalackköteg, gáztartály, acetilénfejlesztő készülék.

2.5.1. Gázpalack

A Gázpalack Biztonsági Szabályzat 2.1. pont szerint.

2.5.2. Gázpalacktelep

Változó számú - központi nyomásszabályozóval felszerelt - palackból összeállított gázforrás.

2.5.3. Gázpalackköteg

Szállítókeretbe foglalt, meghatározott számú palackból álló, központi szeleppel szerelt gázforrás.

2.5.4. Gáztartály

Telepített, folyékony és/vagy gáz halmazállapotú anyag tárolására alkalmas tölthető gáztároló.

2.5.5. Acetilénfejlesztő készülék

Kalciumkarbid és víz reakciójának létrehozására szolgáló nyomástartó berendezés.

2.5.6. Biztonsági szerelvény

A gázforrást, a gázellátó rendszert, a hegesztő felszerelést, illetve a hegesztőt a rendszer üzemzavarainak következményeitől védő szerelvény.

2.6. Hegesztő áramforrás

Áramot és feszültséget szolgáltató berendezés, amely rendelkezik ívhegesztéshez és rokon eljárásaihoz szükséges jelleggörbével.

2.7. Hegesztőberendezés

Az adott hegesztési technológia megvalósításához szükséges eszközök összessége.

2.8. Bekapcsolási idő (BI)

Az ívhegesztő áramforrások terhelhetőségének jellemző adata. Azt fejezi ki, hogy a hegesztés során mennyi a ténylegesen hegesztéssel (leolvasztással) töltött idő a teljes ciklusidőhöz viszonyítva. (Ciklusidő a leolvasztási idő és a hegesztési mellékidő - pl. salakolás, elektródacsere - összege.)

$BI = \text{hegesztési idő} / \text{ciklusidő}$

2.9. Elektródafogó

A hegesztőelektróda befogására és az áramcsatlakozás biztosítására szolgáló, szigetelt nyelű, szabványos kivitelű szerszám.

2.10. Munkakábel (hegesztőkábel)

Az áramforrást az elektródafogóval összekötő szabványos vezeték.

2.11. Testkábel (visszavezetőkábel)

A hegesztendő tárgyat és az áramforrást összekötő vezeték.

2.12. Hegesztő traktor

A fedettívű hegesztéshez használt, rászert huzaladagolóval, hegesztőfejjel, fedőportartállyal ellátott önjáró szerkezet.

2.13. Hegesztőfej

A hegesztőhuzalt a hegfürdőbe vezető és az áramcsatlakozást biztosító szerkezet.

2.14. Ponthegeztő fogó

Mozgatható, kéziszerszám jellegű ponthegeztő szerkezet.

2.15. Nyílt ív

A hegesztési folyamat alatt az ív látható, a fény- és hőhatás a környezetet közvetlenül éri.

2.16. Fedett ív

Az ív porréteg alatt ég, nem látható, fényhatás a környezetet nem terheli.

2.17. *Villamos ívhegesztés fokozottan veszélyes környezete*

- szűk tér különösen, ha a falak vezetőképesek,
- olyan hely, ahol a mozgás lehetősége a vezetőképes tárgyak közelében korlátozott,
- nedves vagy meleg munkahely,
- tartályok belseje.

2.18. *Szűk, zárt, kis légterű tér*

Az a zárt tér, amely

- kisebb 100 m³-nél vagy
- valamelyik mérete (magasság, szélesség, hossz, átmérő) kisebb 2 m-nél.

2.19. *Hegesztő*

A vonatkozó jogszabályban meghatározott képesítéssel rendelkező személy.

2.20. *Hegesztés irányító*

Legalább középfokú gépész szakirányú képesítéssel és legalább 5 éves hegesztési szakmai gyakorlattal rendelkező személy.

2.21. *Kifúvatás*

A tömlő üzemi nyomáson néhány másodperc időtartamú átöblítése a tömlőben vezetendő gázzal.

2.22. *Gázhegesztő készülékek üzemzavarai*

2.22.1. *Visszavágás:* a gázkeverék robbanásszerű (gyors) visszaégése durranó hang kíséretében, majd a láng újra begyullad a kilépő nyíláson. Pattogó hang mellett ismétlődhet.

2.22.2. *Visszaégés:* a gázkeverék áramlási sebessége kisebb az égési sebességnél, ezért a láng visszahúzódik az égőszárba, és sípoló hang kíséretében belül ég.

2.22.3. *Visszacsapás:* a visszaégés áttérjed az injektoron, illetve keverőkamrán, és behatol a kisebb nyomású gázvezetékbe.

2.22.4. *Visszáramlás:* a nagyobb nyomású gáz behatol a kisebb nyomású gáz vezetékébe.

3. ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

3.1. Hegesztőmunkahelyen hegesztő tevékenységet csak akkor szabad végezni, ha az kielégíti

- a jelen Biztonsági Szabályzat követelményeit, és
- a hatályos környezetvédelmi, egészségügyi, kémiai, egyéb biztonsági és tűzvédelmi előírásokat.

3.2. Magánszemélyeknél nem telepített munkahelyen történő munkavégzéskor a munka biztonságos elvégzéséért, a tűzvédelmi, a környezetvédelmi, a munkavédelmi, a kémiai és az egyéb biztonsági előírások betartásáért a hegesztő személyében felelős.

3.3. E szabályzat előírásainak figyelembevételével a munkáltatónak gondoskodnia kell különösen:

- a hegesztőmunkahely biztonságos üzemeltetéséről,
- a munkavállalók egészségvédelméről,
- a hegesztőmunkahelyekre történő belépés, esetleges szükséges korlátozásáról,
- a minimális létszám meghatározásáról, illetve szükség szerint az egyedüli munkavégzés korlátozásáról,
- a személyi védőeszközök juttatásáról,
- a kollektív védőeszközök használatáról,
- a hegesztőberendezések biztonságos állapotáról,
- más munkáltató által végzett munkák koordinálásáról, a biztonságos munkafeltételek kialakításáról,
- közös légtérben több munkahelyen történő egyidejű hegesztés biztonságos feltételeinek megteremtéséről,
- a megfelelőség tanúsítására vonatkozó követelmények érvényesítéséről,

- a veszélyes külső körülmények (pl. szélsőséges időjárás) között végzett hegesztő tevékenység feltételeinek biztosításáról,
- a hegesztés során keletkező mérgező gázok, gőzök, füst és por részecskék elleni védelemről,

- a hegesztő(k) tevékenységének munkavédelmi ellenőrzéséről.

3.4. Veszélyes körülmények között hegesztési munkát csak előzetesen írásban meghatározott feltételek alapján szabad végezni.

3.4.1. Az írásban meghatározott feltételeknek tartalmaznia kell az egészségvédelmi és biztonsági követelményeket, így különösen:

- a környezeti hatásokkal,
- a munkavégzés biztonságával,
- a hegesztési helyzet egészségkárosító hatásainak megelőzésével, valamint
- a rendkívüli helyzetekben a veszély elhárításával kapcsolatos követelményeket.

3.5. A hegesztőmunkahelyen vagy annak közelében elsősegélynyújtó felszerelést kell elhelyezni.

3.6. Minden hegesztő tevékenységet a munkáltatónak úgy kell megszerveznie, hogy a hegesztőmunkahelyek sem egymást, sem a környezetet ne veszélyeztessék, ugyanakkor biztosítsák a zavartalan és biztonságos munkavégzést.

4. SZEMÉLYI KÖVETELMÉNYEK

4.1. Hegesztést önállóan végezhet, aki

- betöltötte a 18. életévét, és
- a feladat elvégzésére a vonatkozó jogszabály szerint előzetes és időszakos munkaköri orvosi vizsgálat alapján alkalmas, és
- államilag elismert hegesztői képesítéssel és tűzvédelmi szakvizsgával rendelkezik.

4.2. Hegesztő szakmunkás tanulók, illetve különféle hegesztő eljárások gyakorlati oktatásán résztvevők csak az eljárásnak megfelelő elméleti és gyakorlati képesítéssel rendelkező személy felügyelete mellett foglalkoztathatók.

4.3. Gázpalackot és acetilénfejlesztő-készüléket az kezelhet, akivel az ehhez szükséges ismereteket a munkáltató oktatás keretében elsajátította.

4.4. A hegesztő munkák irányítására az a 2.20. pont szerinti személy jogosult, akit erre a munkáltató írásban is megbízott.

5. A MUNKAHELY KIALAKÍTÁSÁNAK KÖVETELMÉNYEI

5.1. *Általános követelmények*

5.1.1. Villamos ívhegesztő berendezések hálózati csatlakoztatását olyan módon kell kialakítani, hogy az biztosítsa a hegesztőgép érintésvédelmi rendszerének működését.

5.1.2. A hegesztőmunkahely kialakításánál az ergonómiai elveket is figyelembe kell venni.

5.1.3. Amennyiben az acetiléngáz elvétel meghaladja a gázpalack forgalmazója által előírt, illetve a legfeljebb 800 liter/óra/palack értéket, akkor műszaki intézkedésekkel (palackösszekötő, palack telep, palack köteg, acetilénfejlesztő stb.) kell a biztonságos gázellátás feltételeit biztosítani. Rövid ideig - legfeljebb 10 percre - megengedhető 1000 liter/óra/palack gázfelvétel érték.

5.1.4. Acetilénfejlesztő berendezés helyisége

- csak közvetett fűtésű lehet,
- a fűtőtestek és a fejlesztő közötti távolság 60 cm legyen,
- megvilágítása robbanásbiztos kivitelű legyen vagy kívülről történjék.

5.1.5. Az 1,0-nél nagyobb relatív sűrűségű éghető gázt felhasználó hegesztőmunkahelyet a környező talajszint alatt (gödör, árok, alagsor, pince stb.) tilos létesíteni!

5.1.6. Hegesztőmunkahelyként olyan helyiség vagy szabadtér, ahol padlószint alatt cső-, kábel-, nyitott szennyvízcsatorna, gyűjtőzsomp van, csak akkor használható, ha gázérzékelővel folyamatosan ellenőrzik a gázmentességet.

5.1.7. Ha a hegesztő tevékenység során veszélyes sugárzással kell számolni, akkor a hegesztői munkahely kialakításánál a vonatkozó sugárvédelmi előírásokat is figyelembe kell venni.

5.1.8. A hegesztőrobotok felállítási helyének kialakítása során figyelembe kell venni a technológiai leírásban meghatározott veszélyes tér alakját és kiterjedését. A veszélyes teret meg kell jelölni és el kell határolni, a belépést reteszelni kell.

5.1.9. A nyíltívű hegesztőmunkahelyet a káros fénysugárzást át nem eresztő és azt elnyelő, nem éghető, illetve égéskésleltető anyagú, rögzíthető térelválasztóval kell elhatárolni a környezettől úgy, hogy az ott tartózkodó személyeket káros fénysugárzás ne érje.

A térelválasztó alsó éle és a padozat között legalább 150 mm-es légrés, a térelválasztó magassága a padló szinttől számítva legalább 1800 mm legyen.

5.1.10. Hegesztőmunkahelyen a szétfröcskölő fém- és salakrészecskék ellen a környezet védelméről is gondoskodni kell.

5.2. Terület

5.2.1. A telepített hegesztőmunkahely alapterülete legalább 4 m², padozata csúszásmentes és nem éghető anyagú, felülete egyenletes legyen.

5.2.2. A munkahelyet úgy kell kialakítani, hogy a tevékenységhez szükséges valamennyi eszköz biztonságosan elhelyezhető legyen.

5.3. Fűtés és szellőzés

5.3.1. Ha az előírt levegőtisztasági értékek a hegesztő légző zónájában természetes szellőztetéssel nem biztosíthatók, akkor mesterséges szellőztetést (pl. helyi elszívást) kell alkalmazni.

5.3.1.1. Az elszívó berendezést úgy kell elhelyezni, hogy a hegesztő ne kerüljön az elszívás útjába.

5.3.1.2. Nagyobb méretű munkadaraboknál vagy változó hegesztői munkahelyek esetében az elektródafogóval együttmozgó vagy a hegesztési hely mellett felállított - erre a célra gyártott - mozgatható füstelszívó használata indokolt.

5.3.2. A hegesztőanyagok felhasználása során képződő füst és gázemisszió megítéléséhez az adott anyagra vonatkozó Biztonsági Adatlapot kell alapul venni.

5.3.3. Nyitott rendszerű vagy visszatápláló (recirkulációs) elszívóberendezés csak akkor használható, ha a berendezésben az elszívott gáz előírt kellő mértékű megtisztítása biztosított, vagy ha a kifűvott levegőt olyan helyre vagy úgy vezetik el, ahol az a környezetet nem károsíthatja.

5.3.4. Ha a technológia és/vagy a körülmények indokolják, akkor a folyamatos - szükség esetén melegített - friss levegő pótlását biztosítani kell.

5.3.5. Ha a hegesztő tevékenység veszélyessége megköveteli, akkor a szellőztető rendszerekbe automatikus működésjelzőket kell beépíteni.

5.3.6. A szellőztető rendszer az üzem zajszintjét a megengedett érték fölé nem növelheti.

5.3.7. A szellőztetés huzatmentes legyen. A légáramlás ne befolyásolja

- a hegesztő ívet,
- a védőgázt,
- a munkadarab hűlési sebességét,
- a hegesztő közérzetét.

5.3.8. Az 1,0-nél kisebb relatív sűrűségű gáz használata esetén azok felgyülemlését építészeti megoldásokkal is meg kell gátolni, és felső elvezetésű szellőztetésről kell gondoskodni.

5.3.9. 1,0-nél nagyobb relatív sűrűségű gáz használata esetén alsó elvezetésű szellőztetésről kell gondoskodni.

5.3.10. A gázpalackok csatlakozását úgy kell kialakítani, hogy az ne tegye lehetővé olyan nyomáscsökkentő felszerelését, amely az adott gázfajtához vagy névleges palacknyomáshoz nem alkalmas.

5.4. Világítás

A hegesztőmunkahelyek mesterséges megvilágításának erőssége feleljen meg a végzett munka minőségéhez szükségesnek, de legalább 300 lux legyen.

6. ÜZEMBE HELYEZÉS

6.1. Telepített hegesztőmunkahelyen munka csak munkavédelmi üzembe helyezés után végezhető.

6.2. Nem telepített hegesztőmunkahelyen, helyiségben vagy szabadtéren hegesztési munkát - az egyéb jogszabályokban rögzített feltételek teljesülése mellett - csak a munkavégzésért felelős vezetőnek az előzetesen írásban meghatározott feltételei alapján szabad végezni.

6.3. A hegesztő készülékek gázellátását szolgáló berendezések és csővezetékek üzembe helyezéséhez tervezői nyilatkozat, eredményes szerkezeti vizsgálat és nyomáspróba, valamint kivitelezői nyilatkozat szükséges.

7. MEGFELELŐSÉG TANÚSÍTÁS

Hegesztéshez használt eszközök, gépek, felszerelések és egyéni védőeszközök használatbavételének szükséges feltétele a vonatkozó jogszabályokban foglaltak szerint igazolt megfelelés.

8. ELLENŐRZÉS, VIZSGÁLAT

8.1. A hegesztőberendezés és a biztonsági szerelvények biztonságos működését időszakonként ellenőrizni kell, és az ellenőrzés tényét írásban rögzíteni kell. Ennek gyakorisága - ha a gyártó ettől eltérően nem rendelkezik - a következő:

Gázhegesztés		Ívhegesztés	
Gázhegesztő készülék:		Hegesztő- és vágópisztoly:	
- Pisztoly, égő	1/4 év	- TIG-égő	1 év
- Gumitömlő	1/4 év	- Plazma égő (gépi)	1 év
- Biztonsági szerelvény	1/4 év	- Plazma égő (kézi)	1/2 év
- Palack- és vezetéki nyomáscsökkentő	1/4 év	- Palack- és vezetéki nyomáscsökkentő	1 év
Gázellátó rendszer:		Aramforrások:	
- Palacktelep, palackköteg és készülékei	1 év	- Forgógépes átalakító	2 év
- Acetilénfejlesztő	1 év	- Transzformátor	1 év
		- Egyenirányító	1 év
Ellátó vezetékek:		Aramelosztó rendszerek:	
- ellátó vezetékek tömörségi vizsgálata	1 év	- Kiépített (telepített) hegesztő-áram-vezető (test) rendszer	1 év

- ellátó vezetékek szerkezeti vizsgálata	3 év	- Többmunkahelyes hegesztőgép hegesztőáram elosztó rendszere	1 év
--	------	--	------

8.2. A biztonságos működés ellenőrzésének ki kell terjednie legalább a biztonsági funkciók működésének és szerkezet épségének vizsgálatára.

8.3. A 8.1. pontban foglalt vizsgálatok elvégzésére legalább középfokú szakirányú szakképesítéssel és 5 éves szakmai gyakorlattal e feladattal megbízott személy vagy akkreditált intézmény jogosult.

9. KARBANTARTÁS, JAVÍTÁS

9.1. A hegesztőberendezés és biztonsági szerelvény karbantartási javítási, munkái után az újbóli megfelelőségről a berendezés karbantartását, javítását végzőnek nyilatkoznia kell.

9.2. A hegesztőberendezés karbantartását, javítását csak szakirányú szakismerettel rendelkező és ezzel megbízott személy végezheti a gyártó által kiadott kezelési utasítás alapján.

10. A MUNKA VÉGZÉSRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

10.1. Általános magatartási szabályok

10.1.1. A hegesztő köteles a jelen szabályzat előírásain túl az általános és a helyi munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi követelményeket, valamint a hegesztőberendezésre vonatkozó gyártói használati utasításban foglaltakat megtartani.

10.1.2. A hegesztő köteles a munkahelyet, a munkaeszközöket, az egyéni védőeszközöket (ezek állapotát, használhatóságát) munkakezdés előtt - és szükség szerint közben is - ellenőrizni.

10.1.2.1. A munkahely vizsgálata során különös gonddal ellenőrizni kell:

- a közlekedési utak szabadon hagyását,
- éghető anyagok jelenlétét a közelben,
- földém/faltöréssel járó munka esetén a rések, nyílások, áttörések - éghetetlen anyagú tömítés felhasználásával történt - tömítettséget,
- robbanásveszélyes porral szennyezett környezetben a portalanítás elvégzését,
- a tűzvédelmi előírásokban rögzített tűzoltó felszerelések meglétét,
- az elszívó/szellőző segédberendezések működését,
- a munkához szükséges segédberendezések (forgatók, emelőberendezések, manipulátorok) meglétét és az előírásoknak megfelelő működését,
- ha a munkadarab méretei, alakja vagy tömege indokolja, a megfelelő alátámasztást vagy rögzítést,
- a levágásra kerülő munkadarabnak az akaratlan leesés és/vagy az eldőlés elleni biztosítását,

- az anyagtároláshoz szükséges hely meglétét,

- a figyelmeztető táblák meglétét.

10.1.2.2. A munka- és védőeszközök vizsgálatánál ellenőrizni kell:

- a salakleverő kalapács (sűrített levegős salakoló), a fogók és egyéb szerszámok állapotát,
- a hegesztő szerszám (pisztoly, elektródafogó) lehelyezésére alkalmas (éghetetlen, villamosan szigetelő) alátét meglétét,
- a hegesztőszemüveg vagy pajzs és a védőszűrő állapotát, valamint a védőszűrő fokozatát,
- a légzésvédő állapotát és működését.

10.1.2.3. A hegesztőberendezések ellenőrzése során vizsgálni kell:

- a szemmel látható sérüléseket,
- a biztonsági szerelvények meglétét és működőképességét,
- a kábelek, tömlők épségét, a közvetlen mechanikai sérülések elleni védelmét,
- a villamos csatlakozások megfelelőségét,
- a földelést,
- a víz- és gázcsatlakozások (védőgázos hegesztésnél) felszerelését és tömörségét,
- a gázellátó és/vagy levegő ellátó rendszerek működését,
- a hegesztőpisztolyok, vágó fejek sérülésmentességét, tömörségét,
- az elektródafogók állapotát,
- a hegesztőgépek (áramforrások) főkapcsolója „nulla” állását,
- a feszültség alá helyezést, illetve az üzembiztonságot mutató jelzőlámpa vagy egyéb jelzőrendszer működését,
- az áramforrás jelleggörbéjének beállítását (változtatható karakterisztikájú gépeknél) a hegesztési eljárásnak megfelelően.

10.1.2.4. A hegesztő köteles továbbá elvégezni még azokat az ellenőrzéseket is, amelyeket a hegesztőgépek, berendezések kezelési utasításai a munka megkezdése előtti állapotra előírnak.

10.1.2.5. Ha az ellenőrzés során a hegesztő bármilyen hibát vagy rendellenességet talál, a munkát megkezdeni nem szabad. Hibás, sérült, deformált eszközökkel munkát végezni tilos.

10.1.3. Ha üreges tárgyat, edényt, tartályt, vezetéket kell hegeszteni, amelyben ismeretlen töltet van vagy volt, akkor a hegesztési munkát csak a töltet azonosítása után szabad megkezdeni a 11.1. pont rendelkezései betartásával.

10.1.4. A munkavégzés során (hegesztés alatt) a hegesztő köteles

- a technológiai előírásokat és a biztonságtechnikai szabályokat betartani és
- a munkafolyamatot figyelemmel kísérni.

10.1.5. Az alkalmazott eljárás káros hatásai ellen védelmet nyújtó egyéni védőfelszerelést kötelezően és rendeltetésszerűen kell használni.

10.1.6. A hegesztőberendezés működésében bekövetkezett veszélyt jelentő rendellenességet, üzemzavart a hegesztő köteles töle elvárhatóan megszüntetni vagy munkahelyi vezetőjétől erre intézkedést kérni.

10.1.7. Közvetlen baleseti veszély észlelése esetén a munkát azonnal abba kell hagyni, meg kell kísérelni a veszély elhárítását, és erről a munkahelyi felelős vezetőt értesíteni kell.

A munkát csak a baleseti veszély ellenőrzött megszüntetése után szabad folytatni.

10.1.8. Ha a tűzgyújtási engedély a hegesztő számára nem egyértelmű, akkor a pontosítást az engedély kiadójától meg kell kérni, és a hegesztést csak az egyértelmű utasítás alapján szabad végezni.

10.1.9. A munka befejezésekor, vagy ha a hegesztő elhagyja a munkahelyét, akkor a berendezéseket olyan állapotban kell hagyni, hogy azok ne lehessenek baleset okozói.

10.1.9.1. Kültéri munkáknál a hegesztőkészüléket, -berendezéseket úgy kell elzárni, hogy illetéktelen ne juthasson hozzájuk, és az időjárás viszontagságai és/vagy esetleges mechanikai sérülések ellen a berendezést letakarással vagy más módon megbízhatóan védeni kell.

10.1.10. A hegesztési munkák befejezése után a munkavégző köteles

- a munkahelyet és háromdimenziós (térbeli) környezetét, a gödröket, mélyedéseket, zegzugos helyeket stb. többször is ellenőrizni, hogy nincs-e ott izzó anyag, keletkezhet-e tűz a hegesztési munka következményeként, és szükség esetén vízzel permetezni,
- a munkatérben maradt gyúlékony anyagok állapotát ellenőrizni,
- az elmozdított anyagokat a munkahely teljes kihűlése után eredeti helyükre visszaállítani.

10.2. Szervezési követelmények

10.2.1. A gépek, berendezések mellett állandó ülőmunkát végző hegesztő részére állítható magasságú, derék- és lábtámasszal ellátott, borulásmentes munkaszéket kell biztosítani.

10.2.2. 2 m szintkülönbség felett végzett hegesztési munkák alatti területet el kell határolni, és a veszélyre figyelmeztető táblákat is el kell helyezni.

10.2.3. Olyan munkakörülmények esetén, ahol a természetes testhelyzettől eltérően kell a munkát végezni (fekvő, guggoló, térdeplő stb.), a hegesztő részére a munka megkönnyítését célzó eszközöket kell biztosítani (pl. gumiszőnyeg, padló, állás), és megfelelő munkaszüneteket kell alkalmazni.

10.2.4. Ha a szűk, zárt térben végzett hegesztési munkáknál munkakörnyezeti levegő értékek és a munkaenergia-forgalom mértéke indokolja, akkor munkaszüneteket kell beiktatni. Ennek gyakoriságát és időtartamát a technológiai utasításban kell meghatározni a vonatkozó szabvány figyelembevételével.

10.2.5. A hegesztő szerszámok, tartozékok és anyagok tárolására zárható és szellőztethető helyiséget vagy szekrényt (ládát) kell biztosítani.

10.2.6. A hegesztett, izzó, fekete-meleg munkadarabot csak az erre kijelölt helyen szabad tárolni és figyelmeztető táblával kell ellátni.

10.2.7. A veszélyes körülmények között (11. fejezet) hegesztés akkor végezhető, ha

- a munkát irányító személyt kijelölték,
- a munkavégzés ideje alatt az állandó felügyelet biztosított,
- a tűzjelzés, a tűzoltás és a mentés feltételei biztosítva vannak.

10.2.8. Több munkahelyen, illetve tárgyon egyidőben végzett villamos ívhegesztés esetén biztosítani kell, hogy az egyidejűleg megérinthető felületek között a vonatkozó szabvány szerint veszélyes feszültségkülönbség ne alakulhasson ki, a munkahelyeket egyenpotenciálra kell hozni.

10.2.9. Ha a veszélyes berendezésben éghető vagy egészségkárosító anyagok (gáz, gőz, por) jelenléte nem zárható ki, akkor a vonatkozó szabványban foglalt feltételek mellett, beszállási engedéllyel szabad hegesztési munkát végezni.

A munka megkezdése előtt és a munkavégzés közben méréssel kell meggyőződni arról, hogy

- tűz- és robbanásveszély, és
- egészségi ártalom veszélye nem áll fenn.

10.2.10. A levegőben 5 m-nél magasabbra vezetett hegesztőtömlőt tehermentesítő kötéllal kell ellátni. Az 5 m-nél magasabbra vezetéssel a hegesztőtömlőt nem szabad húzásnak kitenni.

10.2.11. A hegesztő tevékenység befejezése után a munkavégző a helyszínt és annak környékét tűzvédelmi szempontból köteles átvizsgálni, és minden olyan körülményt megszüntetni, ami tüzet okozhat. A munka befejezését az engedélyezőnek be kell jelenteni. Az átvizsgálás szempontjai a 10.1.10. szerint.

10.3. Gázhegesztés és lángvágás

10.3.1. Általános előírások

10.3.1.1. Az égőfejből kiáramló gáz meggyújtásához gyufát, öngyújtót, erre a célra rendszeresített szikrát keltő gyújtót, illetőleg őrlángot (pl. lángvágógépet) szabad használni.

10.3.1.2. Tilos a láng begyújtása, illetőleg újragyújtása tüzes, meleg munkadarabon.

10.3.1.3. A láng begyújtása sem személyek, sem éghető anyagok felé nem irányulhat.

10.3.1.4. Lejárt használati engedélyű gázforrást üzemeltetni tilos!

10.3.1.5. A gázforrást meg kell védeni mindenféle közvetlen és koncentrált hőhatástól.

10.3.1.6. Gázhegesztő és -hevítő, valamint lángvágó készüléket csak a készülék üzemzavarából eredő visszaáramlás, visszaégés és visszacsapás ellen védő biztonsági szerelvények alkalmazása mellett szabad a gázforráshoz (gázpalackhoz, palacktelephez, illetve ellátó vezetékhez) csatlakoztatni. Megfelelő biztonsági szerelvényt kell

megakadályozni a csatlakozó készülék üzemzavara miatt az éghető gáz vagy oxigén veszélyes mértékű, ellenőrizetlen kiáramlását.

10.3.1.7. Tűz esetén az éghető gáz áramlását kell először megszüntetni.

10.3.1.8. A hegesztéshez csak olyan kézi segédeszközök (szerszám, fogó stb.) használhatók fel, amelyek megfelelnek a munkadarab jellegének (alak, tömeg stb.).

10.3.1.9. Hegesztéshez rendszeresen használt megfogó, befogó, forgató készülékek, valamint célberendezések alkalmazásának biztonságos módját a technológiai utasításban kell meghatározni.

10.3.1.10. Oxigén gázforrásoknál csak olyan műszerek, szerelvények, tömítések szerelhetők be, amelyeket oxigénre hatóságilag bevizsgáltak és megfelelő minősítést tartalmazó műbizonylattal rendelkeznek.

10.3.1.11. Az oxigén gázforrások, az oxigénnel érintkező eszközök, olaj- és zsírmentesítéséről gondoskodni kell.

Valamennyi oxigénnel érintkező berendezésre fel kell írni, hogy „olajjal, zsírral nem érintkezhet.”

10.3.1.12. Propán-bután (a továbbiakban: pébégáz) elégetéséhez csak az erre a célra szolgáló égőket és egyéb eszközöket szabad felhasználni.

10.3.1.13. Pébégázzal és földgázzal működő készülékek, berendezések tömítését csak pentán álló anyagból szabad készíteni, és csak ilyen anyagú tömlőket szabad használni.

10.3.1.14. Tilos az oxigént sűrített levegővel együtt használni, vagy sűrített levegőt oxigénnel vagy oxigént levegővel helyettesíteni!

10.3.1.15. Az oxigén felhasználására szolgáló eszközöket (pl. palack, tömlő) tilos másfajta gázhoz felhasználni, hasonlóképpen tilos felhasználni olyan eszközöket (pl. tömlő, nyomáscsökkentő), amelyet más gázhoz használtak!

10.3.1.16. Az oxigén fűvókákat, szelepet tilos olajos felületű tárgyak, a dolgozó ruházata felé kifúvatni, illetőleg olajat tartalmazó tároló tartályokba, edényekbe befúvatni!

10.3.2. *Gázpalackok használatára vonatkozó követelmények*

Hegesztéshez használt gázpalackok használatára vonatkozóan a Gázpalack Biztonsági Szabályzat, valamint az MSZ 6292:1997 (Gázpalackok szállítása, tárolása, kezelése) szabvány előírásait kell alkalmazni.

10.3.3. *Acetilénfejlesztő készülék*

Acetilénfejlesztő készülékkel végzett tevékenység az Acetilénfejlesztő Készülék Biztonsági Szabályzata szerint.

Alapvető, kiemelt követelmények:

10.3.3.1. A készülék csak a gépkönyvben előírt méretű és egyszeri töltetmennyiségű karbiddal üzemeltethető.

10.3.3.2. Lejárt használati engedélyű, adattábla nélküli vagy meghibásodott acetilénfejlesztő készüléket üzemben tartani tilos!

10.3.3.3. Acetilénfejlesztő készüléket csak működőképes vízzárral vagy a láng visszacsapását megállítani képes, több funkciós biztonsági szerelvényt felszerelve szabad üzemeltetni. Ha a vízzár vagy a lángvisszacsapás-gátló szerelvény megsérült, illetőleg működésképtelenné vált, akkor ki kell cserélni.

10.3.3.4. A vízzárban vízszintet az acetilénfejlesztő készülék vagy a gázellátó rendszer kezelője minden műszakkezdéskor, illetve kisnyomású vízzár esetében minden lángvisszacsapás után is köteles ellenőrizni, szükség szerint feltölteni.

10.3.3.5. A vízzárak lefagyását meg kell akadályozni.

10.3.3.6. Üzemszünet idejére vonatkozó előírásokat a kezelési utasításban kell meghatározni.

10.3.4. *Szerelvények, nyomáscsökkentő*

10.3.4.1. Gázforrásból gázt elhasználni csak a gáz fajtájának s nyomásának megfelelő nyomáscsökkentő közbeiktatásával szabad. Ezt annak színjele és/vagy felirata is jelzi.

10.3.4.2. A nyomáscsökkentő felszereléséhez közdarab használata tilos!

10.3.4.3. A nyomáscsökkentő csak szabványos nyomásmérővel üzemeltethető.

10.3.4.4. A gázforrás szerelvényeinél, a nyomáscsökkentőnél és egyéb szerelvényeknél, valamint a gázok szállítására szolgáló csővezetéknel használt tömlő- és kenőanyagokra a Gázpalack Biztonsági Szabályzat előírásai érvényesek.

10.3.4.5. A nyomáscsökkentő épségét, gáztömör csatlakozását minden munkakezdés előtt ellenőrizni kell.

10.3.4.6. Befagyott nyomáscsökkentőt csak melegvizes borogatással vagy fűvott, meleg, olajmentes levegővel szabad kilazítani, kiolvasztani.

10.3.4.7. Csak gáztömör, hibátlan, sérülésmentes tömlőt szabad használni.

10.3.4.8. A felhasználható gumitömlő hossza legalább 5 m, de legfeljebb 30 m lehet.

10.3.4.9. A gumitömlőt csak szalagbilinccsel szabad felerősíteni a tömlővégekre.

10.3.4.10. A gumitömlő toldása csak kettős tömlőcsatlakozóval végezhető.

Acetiléntömlő toldásához használt fémcső anyaga 70 tömegszázaléknál több rezet nem tartalmazhat.

Rögzítés a 10.3.4.9. szerint.

10.3.4.11. A csatlakozás és a javítási helyek tömörségét a felhasználás előtt ellenőrizni kell.

A próbanyomás az üzemi nyomás kétszerese, de legalább 2,07 MPa legyen. Az ellenőrzéshez semleges gázt kell használni.

10.3.4.12. Munkakezdés előtt a gumitömlőt át kell öblíteni (fűvatni).

Az átöblítést szűk, zárt térben, nyílt láng vagy egyéb tűzforrás, gyúlékony vagy veszélyes anyagok közelében tilos elvégezni!

A tömlő átfűvatásához sűrített levegőt tilos használni!

10.3.4.13. Fémbordás, fémszálerősítésű gumitömlőt csak tűzvédelmi hatósági engedély birtokában szabad alkalmazni.

10.3.4.14. A tömlő szabványos színjelölését a felszerelés (munkakezdés) előtt ellenőrizni kell.

10.3.4.15. Ha az oxigén és az éghetőgáz tömlőt hosszabb szakaszon egymással párhuzamosan vezetik, akkor a két tömlőt legalább méterenként 50 mm szélességben, szakaszosan össze kell kötni (pl. öntapadó szalaggal).

10.3.4.16. A tömlőket törésmentesen kell felcsévélni. A tömlőt a gázpalackokra, testre (láb, hát, kar) feltekerni tilos!

10.3.5. Hegesztő- és vágópisztoly

10.3.5.1. A hegesztő- és vágópisztolyt, illetve a lángvágó szerszámot minden felszerelés előtt ellenőrizni kell. Csak kifogástalan, üzembiztos eszköz használható.

10.3.5.2. A tömítetlenséget csak kézi szerszámmal és erővel szabad megszüntetni.

10.3.5.3. Tilos a hegesztő- és vágópisztolyt a gázpalackra felakasztani!

10.3.5.4. Ideiglenes munkaszünet esetén telepített munkahelyen a hegesztő- és vágópisztoly tartó használata kötelező. Nem telepített munkahelyen is biztosítani kell a hegesztő- és vágópisztoly biztonságos elhelyezését.

10.3.5.5. Égő hegesztő- és vágópisztolyt csak erre a célra biztonságosan kialakított tartóra szabad helyezni.

10.3.5.6. A hegesztő- és vágópisztolyt, illetőleg a fűvókát és égőfejet csak az erre a célra rendszeresített tisztítótűvel, illetve eszközzel szabad tisztítani.

10.3.6. Gázforrás

10.3.6.1. A gázforrást védeni kell a véletlen sérüléstől, védőkerítést, védőfelszerelést, illetve túlnyomást lefűvató berendezést kell használni.

10.3.6.2. A gázforrásra csak az engedélyezett gáznyomású gázpalackot szabad rákapcsolni.

Rákapcsolás előtt a gázpalackban lévő gáz nyomását méréssel kell meghatározni.

10.3.6.3. A gázforrásban egymással kapcsolatban lévő és egyszerre kiürülő gázpalackokban a gáznyomás közel azonos értékű legyen.

10.3.6.4. Oxigén gázforrást tilos acetilénfejlesztő helyiségben elhelyezni!

10.3.6.5. Folyékony oxigén tartály alatti padozatot és a környezetét olajtól, zsírtól és egyéb szennyeződéstől mentesen kell tartani.

10.3.6.6. Folyékony oxigén tartály biztonsági övezetén belül dohányozni és nyílt lángot használni tilos!

10.3.7. *Hordozható gázelosztó*

10.3.7.1. A hálózati csatlakozásnál gyorselzáró szelepet kell elhelyezni, amely könnyen, akadály nélkül megközelíthető és működtethető legyen.

10.3.7.2. A gázelosztót csak akkor szabad üzemeltetni, ha

- a főelzáró és

- a biztonsági szerelvény

megfelelően működik.

10.3.8. *Csővezeték*

10.3.8.1. A csővezeték csak akkor szabad használni, ha

- a gáz áramlási irányát, színjelölését és a gáz nevét feltüntették,

- a kezelő szerveket megjelölték,

- üzembe helyezték a 6. fejezet szerint.

10.3.8.2. Munkaszünet alkalmával a gázelvételi helyeken az elzáró szelepet el kell zárni.

10.3.8.3. Javítási, szerelési munkát a kijelölt és megbízott szakember csak akkor végezhet a vezetéken, ha a vezetéknyomás, gáztöltés nélküli kitisztított, átöblített állapotban van, és erre engedélyt kapott.

Ez a követelmény a felirati táblák, irányjelző nyilak stb. cseréjére nem vonatkozik.

10.4. *Villamos ívhegesztés*

10.4.1. Csak hibátlan, sérülésmentes hegesztőberendezéssel és tartozékkal szabad munkát végezni.

10.4.1.1. *Szervezési követelmények*

10.4.1.1.1. Villamos hegesztési munkákat csak sértetlen, a hálózati tápellátáshoz szabályszerűen csatlakoztatott hegesztőberendezéssel és eszközökkel szabad végezni.

10.4.1.1.2. Munkát átnedvesedett ruhában vagy nedves kesztyűben vagy vízzel érintkezve végezni tilos!

10.4.1.1.3. Áramforrást szűk és áramvezető felületekkel határolt helyiségben tilos üzemeltetni!

10.4.1.1.4. A hegesztőáramkör nem lehet a villamos hálózat vagy a villamos erőátviteli rendszer része.

10.4.1.1.5. Szigorúan tilos üzemelő technológiai csővezeték, villamos vezetékek, emelőberendezések fém szerkezeteit (pl. emelő kötelek, láncok), mozgó elemeket tartalmazó mechanizmusok szerkezetét a hegesztő áramkörbe iktatni, a hegesztőáram vezetésére használni. Védőföldeléssel ellátott, arra alkalmas, statikus fémszerkezetek ilyen célra történő felhasználása állandó vagy ideiglenes jelleggel megengedett. Ez utóbbi esetben a munkavégzést irányító személy felelőssége az alkalmas védőföldelés meglétének ellenőrzése.

10.4.1.1.6. Belső égésű motorral hajtott hegesztőaggregátorokat üzem közben rögzíteni kell, és a kipufogó gázok elvezetéséről gondoskodni kell. Az ilyen, táphálózattól független hegesztő áramforrásokat csak a berendezéshez tartozó földelő szonda szabályos kiépítésével, azaz megfelelő védőföldeléssel szabad használni.

10.4.1.1.7. Az áramforrásokat sorba kapcsolni tilos! Az áramforrások párhuzamos kapcsolását csak villanyszerelő végezheti a gyártó előírása szerint.

10.4.1.1.8. A hegesztő közelében lévő, általa elérhető feszültség alatti részeket, épület- és szerkezeti elemeket szigetelni kell.

10.4.1.1.9. Ha a hegesztő a munkát ülve vagy fekvé végzi, akkor kiegészítő védelemként nagyfelületű szigetelést kell alkalmazni a hegesztőnek a munkadarabtól, padozattól való elszigetelésére.

10.4.1.2. Áramforrás

10.4.1.2.1. Az ívhegesztő áramforrások kialakításával szemben követelmény, hogy meghibásodása esetén is

- biztonságosan védett legyen

a) az üzemi viszonyoknak megfelelő védettség révén közvetlen érintéssel (áramütéssel) szemben, és

b) megfelelő érintésvédelem (I év. osztály, védővezetővel és II év. osztály kettős szigeteléssel, védővezető nélkül alkalmasak), valamint a hegesztő áramkörnek a tápáramköröktől és a védőföldeléstől való elszigetelése révén közvetett érintéssel (meghibásodás miatti áramütéssel) szemben. Az érintésvédelmi követelmény nem vonatkozik a hegesztő áramkörre;

- a hegesztő áramkör villamosan vezető, üzemszerűen (a munkavégző által) megérinthező részein csak olyan mértékű villamos feszültség lehessen jelen, amely nem okoz veszélyes vagy ártalmas áramütést.

10.4.1.2.2. Tartályok belsejében, vagy más, fokozottan áramütés veszélyes környezetben végzett ívhegesztéshez biztonsági áramforrást kell használni, amely az adott viszonyok között megfelelő védettséget nyújt a közvetett érintéssel lehetséges áramütéssel szemben. Az ilyen áramforrásokat az adattáblán tartósan meg kell jelölni.

10.4.1.2.3. Autótranszformátorokat és egyéb nem hegesztő áramforrásokat hegesztés céljára tilos felhasználni!

10.4.1.2.4. Áramforrást csak a gyártó használati utasításában foglaltak betartásával szabad üzemeltetni.

10.4.1.2.5. Az áramforrásra a megadott áramtartományt és/vagy bekapcsolási időt (BI) tilos túllépni!

10.4.1.2.6. Áramforrást a hálózatról csak terheletlen állapotban szabad leválasztani.

10.4.1.3. Hálózati csatlakozás

10.4.1.3.1. A táphálózati csatlakozási helyet, a csatlakozó szerelvényt, a csatlakozó vezetékét és az áramforrás bekötését a mechanikai sérüléstől védeni kell.

10.4.1.3.2. Az áramforrásra rögzítetten bekötött hálózati csatlakozó vezeték hossza maximálisan 5 méter lehet.

10.4.1.3.3. Az áramforrás mozgatását megelőzően a csatlakozó vezetékét le kell választani a hálózatról.

10.4.1.4. Testkábel (áramvisszavezető kábel)

10.4.1.4.1. A testkábel keresztmetszete feleljen meg az alkalmazható maximális hegesztő áramerősségnek.

10.4.1.4.2. A testkábelt közvetlenül a hegesztendő munkadarabon kell biztonságosan rögzíteni (csavaros, rugós és egyéb mechanikus rögzítők). Kivétel a 10.4.1.1.5. pont szerint kialakított hegesztő áramkör. Mágneses rögzítés csak hegesztés irányító engedélyével alkalmazható.

10.4.1.4.3. A munka megkezdése előtt meg kell győződni arról, hogy a testkábel csatlakozási felülete fémtiszta-e.

10.4.1.5. A munkadarab földelése

10.4.1.5.1. A földelő vezeték feleljen meg a vonatkozó szabvány előírásainak, kellően merev és megfelelő keresztmetszetű legyen.

10.4.1.5.2. A földelő vezeték csatlakozása megfelelően jó villamos kapcsolatot létesítsen.

10.4.1.5.3. A testkábel földelő vezetékként nem használható.

10.4.1.5.4. A földelés történhet csupasz vagy szigetelt vezetővel vagy a hegesztendő tárgyak földelt fémszerkezetre való helyezésével.

10.4.1.5.5. A hegesztőáramkört csak a hegesztendő tárgyon keresztül szabad földelni. Bármely más pontjának földelése vagy védővezetővel való összekötése tilos!

10.4.2. *Bevont elektródás kézi ívhegesztés*

10.4.2.1. A hegesztőkábelek és (ha van) egyenpotenciálú kötés vezetői rendelkezzenek a hegesztőáramnak megfelelő keresztmetszettel. Ezek lehetnek:

a) különlegesen hajlékony és szigetelt vezetékek,

b) hajlékony és szigetelt vezetékek,

c) csupasz vezetők, amelyeket szigetelőkkel tartósan meg kell támasztani és ahol a véletlen érintés lehetséges, az azt megakadályozó burkolattal kell ellátni.

10.4.2.2. A munkakábelt az elektródafogótól 3 méter távolságon belül toldani, javítani tilos! A munkakábelen végzett toldások, javítások szigetelése hőállóság, mechanikai ellenállás és szigetelési ellenállás szempontjából egyenértékű legyen az eredetivel.

10.4.2.3. Használaton kívül a kábelt száraz, hűvös helyen kell tárolni, óvni kell olajtól, benzintől vagy más oldó anyagtól, mert a szigetelést tönkreteszik.

10.4.2.4. Használat közben is védeni kell a kábelt a mechanikai sérülések ellen is.

10.4.2.5. Nem rögzített, hajlékony hegesztőkábelek csatlakozói legyenek:

a) burkolva megfelelő szigetelőanyaggal, amely összekapcsolt állapotban megakadályozza a feszültség alatti részek nem szándékos érintését (a testcsatlakozó kivételével magánál a munkadarabnál),

b) megfelelőek a kábel méretének és az alkalmazott hegesztőáramnak,

c) hatásosan csatlakoztatva a kábelekhöz és legyenek velük jó villamos érintkezésben.

10.4.2.6. Az elektródafogónak szigetelt nyelűnek (A típusú) vagy teljesen zárt kivitelűnek (B típusú) kell lennie.

10.4.2.7. Fokozottan érintésveszélyes helyeken teljesen zárt kivitelű elektródafogót kell használni.

10.4.2.8. Elektródafogót csak feszültségmentes állapotban szabad cserélni és/vagy javítani.

10.4.2.9. Elektródafogót vízbemártással hűteni tilos!

10.4.2.10. A munka ideiglenes megszakításakor az elektródafogót szigetelő lapra kell helyezni, és abból az elektródát, illetőleg a maradékát el kell távolítani.

10.4.2.11. Munkaszünet esetén az elektródafogó energiaellátását meg kell szüntetni, az áramforrást le kell kapcsolni.

10.4.2.11. Nedves vagy sérült bevonatú elektródát tilos használni.

10.4.2.12. A szétfrecsegő folyékony salak és izzó fémrészek ellen a környezetet - ha ott éghető anyagok vannak - nem éghető anyagokkal való letakarással kell védeni.

10.4.3. *Védőgázos ívhegesztő eljárások*

10.4.3.1. A huzalelőtölő készülék a hegesztőberendezés szerves részét képezi. Tápfeszültsége nem haladhatja meg az érintésvédelmi törpefeszültséget.

10.4.3.2. Ha a hegesztett kötés gyökvarratának védelméhez formálógázként hidrogént tartalmazó gázkeveréket használnak, akkor gáztömör tömítést kell kialakítani a veszélyes koncentráció kialakulásának megakadályozására.

10.4.3.3. Munkaszünet esetén biztosítani kell, hogy a hegesztőpisztolyban lévő kapcsoló még akaratlanul se működhessen.

10.4.3.4. A hegesztőhuzal (huzalelektroda) befűzését úgy kell végezni, hogy a pisztolyból kifutó huzal balesetet ne okozhasson.

10.4.3.5. CO₂ és Ar használata esetén biztosítani kell, hogy a gázok mélyedésekben, szűk, zárt terekben ne gyűlhessenek össze.

10.4.3.6. Ha védőgáz expanziója miatt a tartály, illetve nyomásszabályozó szelep jelentős lehűlése várható, akkor ezt meg kell akadályozni. Tilos a szelepet nyílt lánggal melegíteni!

10.4.3.7. CO₂ palackon csak olyan nyomáscsökkentő használható, amely

- fűtőpatronnal felszerelt, vagy

- fűtőpatron nélküli, olyan kivitelű, amely a gázelvételnél a lefagyást meggátolja.

10.4.3.8. A CO₂ palackot tilos fektetve üzemeltetni!

10.4.3.9. Keverékgázos hegesztéshez csak gyárilag palackozott kevertgázt vagy erre a célra alkalmas gázkeverőben helyszínen előállított gázkeveréket szabad felhasználni.

10.4.4. *Fedettívű hegesztés*

10.4.4.1. Huzalcserét, illetőleg a hegesztőhuzal befűzését csak az áramkör feszültségmentes állapotában szabad végezni.

10.4.4.2. A huzaltekercs huzaldobra helyezése és a huzal befűzése a hegesztőfejbe hegesztőkesztyű nélkül tilos!

10.4.4.3. 10 kg-nál nagyobb tömegű huzaldobok cseréjéhez segítőt kell igénybe venni.

10.4.4.4. A hegesztőfejről a fröcskölés eltávolítására szigetelt nyelű fogót kell használni.

10.4.4.5. A darabhoz hozzáhegedt („hozzáragadt”), vagy a hegesztőfejbe beégett huzal levágását csak az áramkör feszültségmentes állapotában szabad elvégezni.

10.4.4.6. A hegesztendő lemezeleket zsírtól, olajtól, nedvességtől meg kell tisztítani, tűzveszélyesség miatt.

10.4.4.7. Fedőpor nélkül a hegesztő áramkört bekapcsolni tilos!

10.4.4.8. A fedőpor minimális vastagságát a technológiai utasítás szerint úgy kell beállítani, hogy az ív ne villoghasson ki.

10.4.4.9. A hegesztés során el nem használódott fedőport a varratról porzásmentesen (pl. szívófejjel) kell eltávolítani.

10.4.4.10. A salak eltávolítását védőszemüvegben vagy plexi arcvédő használatával kell végezni.

10.4.4.11. Salakeltávolításkor a finom szálló port lekötésére tilos a fedőport nedvesíteni!

10.4.4.12. Nedves fedőpor használata tilos!

A nedves port felhasználás előtt a gyártó előírása szerint kell szárítani.

10.4.4.13. Fedőport nedvességet kizáró, zárt csomagolásban kell tárolni.

10.4.4.14. A varratfém a salak eltávolítása után még hosszabb ideig meleg lehet, amely égési sérüléseket okozhat, ezért meg kell akadályozni a megérintését.

10.4.5. *Salakhegesztés*

10.4.5.1. A salakhegesztőberendezést csak a gyártó cég kezelési utasítása, illetve a technológiai utasítás szerint szabad üzemeltetni, javítását csak megfelelő szakképzettségű, megbízott személyek végezhetik.

10.4.5.2. A berendezés nagyfeszültségű részeiről a burkolatot csak feszültségmentes állapotban szabad levenni.

Tilos a villamos reteszelést kiiktatni!

10.4.5.3. Az elektródadob felrakásához segítő, adott esetben segédeszközt kell igénybe venni.

10.4.5.4. Az elektróda befűzése (bevezetése a hegesztőfejbe) csak a hegesztőáramkör feszültségmentes állapotában történhet.

10.4.5.5. A varratömlédéket oldalról határoló vízhűtéses csúszózsálukhoz hozzávezető tömlők állapotát és a csatlakozások megbízhatóságát folyamatosan ellenőrizni kell.

10.4.5.6. Csak a technológiában előírt, szennyeződésmentes és száraz fedőport szabad használni.

A nedves fedőport felhasználás előtt ki kell szárítani.

10.4.5.7. A hegesztendő anyagokat a varrat helyén a zsír és olaj szennyeződéstől, rozsdától meg kell tisztítani és meg kell szárítani.

10.4.5.8. Az elektródahuzal/szalag felületének szennyeződés- és rozsdamentesnek kell lennie.

10.5. *Ellenállás-hegesztés*

10.5.1. Lábbal működtetett indítókapcsoló csak akkor használható, ha az védett az akaratlan működtetés ellen.

10.5.2. Az ellenállás-hegesztőgépek elektródái közé kézzel benyúlni tilos!

10.6.3. A ponthegeesztő elektródák utánszabályozását csak a gép kikapcsolt állapotában szabad elvégezni.

10.5.4. A hegesztendő darabok felületét a hegesztés helyén zsírtól, olajtól, szennyeződésektől meg kell tisztítani.

10.5.5. A sajtoló nyomást létrehozó hidraulikus, pneumatikus henger tömítettségét, a csatlakozó tömlők épségét, a csatlakozások szivárgásmentességét időszakosan ellenőrizni kell. A sérült tömlőt ki kell cserélni.

10.5.6. Nagyméretű darabok hegesztésénél megfelelő alátámasztásról kell gondoskodni.

10.5.7. A ponthegeesztő fogót csak megfelelően felfüggesztve és kiegyensúlyozva szabad használni.

10.5.8. A kézi ponthegeesztő gép áramellátó kábelének épségét, szigetelését fokozottan ellenőrizni kell. Törött vezetékszálú vagy sérült szigetelésű kábelt haladéktalanul ki kell cserélni.

10.5.9. Vonalhegesztő tárcsa üzem közbeni sorjázását, illetve szabályozását kézben tartott szerszámmal tilos végezni!

10.5.10. Tompahegesztésnél a hegesztendő darabok érintkező felületeit fémesen tisztára kell munkálni.

10.5.11. A tompahegesztőgép befogó pófái közé benyúlni tilos!

10.5.12. Mechanikus vezérlésű tompahegesztőgép vezértárcsáinak cseréjét csak a gép kikapcsolt állapotában szabad elvégezni.

10.5.13. Leolvasztó tompahegesztésnél a munkateret reteszelt burkolattal kell ellátni, amely a kifiröccsenő salak, fém, egyben az erős fényhatás ellen is véd.

10.5.14. Nagyméretű vagy a munkateret határoló burkolattal fel nem szerelt leolvasztó-tompahegesztő gép köré nem éghető anyagú határoló ernyőket kell elhelyezni.

10.5.15. Könnyűfémanyagok felületét a tisztító zsíroldó szerektől, oxidoldó vegyi anyagoktól meg kell tisztítani; az ezt követő gondos lemosás és szárítás után szabad meghegeszteni.

10.6. Egyéb hegesztési eljárások

10.6.1. Plazmahegesztés és vágás

10.6.1.1. A plazma előállításához használt gázok, gázpalackok kezelése, tárolása, szállítása a 10.3.2. fejezet szerint.

10.6.1.2. Az elektródák cseréjét, az egyenirányítón vagy a vezérlőkészüléken történő bármiféle szerelést csak a gép kikapcsolt, feszültségmentes állapotában, a gyártó vállalat kezelési és karbantartási utasítása alapján, csak erre a feladatra kioktatott és megbízott karbantartó szakember végezheti.

10.6.1.3. A nagy üresjárási feszültség miatti áramütési veszély ellen másodlagos védelmet (szigetelő pódium, alátét stb.) is alkalmazni kell. Szigetelő képességű védőkesztyű nélkül dolgozni tilos!

10.6.1.4. Plazmatechnológiát csak olyan munkahelyen szabad alkalmazni, amelynél a környezetet és a kezelőket a fokozott fény- és hőhatás ellen megfelelő anyagú határolóelemekkel, a levegőszennyeződés ellen hatásos helyi elszívással védik.

10.6.1.5. Ha a plazma előállításához sűrített levegőt használnak, akkor a nitrozus gázok elvezetéséről gondoskodni kell.

10.6.1.6. Sérült plazmapisztoly használata életveszélyes! Bármilyen javítást csak szakképzett és ezzel a feladattal megbízott személy végezhet.

10.6.2. Elektronsugaras hegesztés

10.6.2.1. A berendezés kezelői kötelesek a sugárvédelmi filmjelvényt használni.

10.6.2.2. Ha a sugárterhelés meghaladja a megengedett értéket, a berendezést azonnal ki kell kapcsolni.

10.6.3. Öntőhegesztés (aluminotermikus hegesztés)

10.6.3.1. Az öntőhegesztéshez szükséges porok tárolását, szállítását és felhasználását csak azt előállító használati utasítása és a vonatkozó technológiai utasítás szerint szabad végezni.

10.6.3.2. A termítporok fokozott veszélyességére való tekintettel meg kell akadályozni, hogy illetéktelen személyek hozzájuthassanak.

10.6.3.3. A hegesztő munkát csak száraz porral, eszközzel, illetve formával, fedéllel stb. szabad megkezdeni.

10.6.3.4. A hegesztőport és a gyújtáshoz használt anyagokat egymástól elkülönítve kell tárolni.

10.6.3.5. A gyújtózsínort vagy a gyújtáshoz használt egyéb eszközt csak közvetlenül a begyújtás előtt szabad a keverékbe behelyezni.

10.6.3.6. A begyújtáshoz használt gyújtózsínór hossza csak a technológiai utasításban előírt értékű lehet.

10.6.3.7. Begyújtás, illetőleg a csapolás megkezdése előtt a hegesztés 2 m-es körzetében nem tartózkodhat személy, illetve nem lehet gyúlékony, tűzveszélyes anyag.

10.6.3.8. Sikertelen gyújtási kísérlet esetén csak a technológiai utasításban előírt biztonsági idő letelte után szabad az újragyújtást megkezdeni.

10.6.3.9. A művelet befejezése után legalább 3 perc biztonsági időt kell hagyni a forma megbontásáig, illetőleg eltávolításáig.

10.6.3.10. A hegesztési helyet nem éghető anyagú, árnyékoló paravánnal kell körülvenni.

10.6.3.11. A hegesztő munkát csak akkor szabad végezni, ha a tűzvédelmi előírásokban meghatározott mennyiségű és fajtájú tűzoltó eszköz rendelkezésre áll és működőképes.

Termittüzet vízzel oltani tilos!

10.6.3.12. Öntőhegesztést egyedül tilos végezni!

10.6.4. *Lézersugár-hegesztés és vágás*

10.6.4.1. A kezelő köteles a szem védelmére a lézersugár káros hatása ellen védő különleges üvegből készített, minősített védőszemüveget használni, amely megfelel a berendezés osztályba sorolásának.

10.6.4.2. Ha a gyártó cég a gépkönyvben felhívja a figyelmet a sugárveszélyre, akkor a kezelő köteles a sugárvédelmi filmjelvényt használni.

10.6.4.3. A keletkező fémgőzök és füst elszívásáról gondoskodni kell.

10.6.5. *Dörzshegesztés*

10.6.5.1. A biztonságos befogás céljára a munkadarab jellegének megfelelő készüléket kell alkalmazni, amely megakadályozza a munkadarab kivágódását.

10.7. *Automatikus hegesztőberendezés, hegesztőrobotok*

10.7.1. A beállító, betanító üzemmódban a lassú sebességfokozatot, illetőleg a lépésfolyamat váltót tilos üzemen kívül helyezni!

10.7.2. Az automatikus üzem csak akkor indítható, ha valamennyi biztonsági elem zavartalanul működik.

10.7.3. A robot álló és mozgó részei, a műhelyfalak oszlopai és egyéb berendezései között lévő biztonsági távolságot meg kell tartani.

10.7.4. A berendezés munkaterületén csak annak kezelésével megbízott és betanított személy tartózkodhat.

10.7.5. A robotot úgy kell kiszolgálni, hogy a védett területre senki se léphessen be.

10.7.6. A hegesztőrobot beállítási, karbantartási és javítási munkái során a védőkörzeten belül csak e munkák végzésével megbízott személy tartózkodhat.

10.7.7. Ívhegesztő robot esetében a kiszolgálást végző kezelő az előkészítő műveleteket csak a fényhatás elleni védelemmel ellátott területen végezheti.

10.7.8. Védőgáz ívhegesztő robotokkal munkát végezni csak megfelelő mértékű elszívás, illetve szellőzés esetén szabad.

10.7.9. A kijelző(k) működése alatt a kezelő személy(ek) csak a kijelölt megfigyelésre szolgáló, illetőleg kiszolgáló helyen tartózkodhat(nak).

11. VESZÉLYES KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT VÉGZETT HEGESZTÉS SZABÁLYAI

11.1. *Hegesztés veszélyes anyagokat tartalmazó berendezésen, szerkezeten*

11.1.1. A hegesztés megkezdése előtt meg kell ismerni, hogy a berendezésben (edény, tartály, tank stb.) most vagy korábban milyen veszélyes anyagot tároltak. A veszélyes anyag biztonsági adatlapja alapján kell meghatározni a használandó egyéni védőeszközt.

11.1.2. A hegesztés megkezdése előtt a berendezéseket meleg vízzel, vízgőzzel és/vagy megfelelő vegyszerrel alaposan ki kell mosni, vagy a vegyszert semlegesíteni kell.

11.1.3. A tisztítás után a berendezést tiszta vízzel teljesen meg kell tölteni, és a hegesztés vagy vágás alatt vízzel telt állapotban kell tartani.

11.1.4. Ha a berendezés vízzel nem tölthető fel, akkor inertgázzal, esetleg vízgőzzel kell feltölteni (pl. nitrogén, CO₂, nemesgáz).

11.1.5. A CO₂-vel történő feltöltést nyomásszabályozón keresztül és lassan kell végezni.

11.1.6. Ha a berendezésben olyan anyag volt, amely gázainak és gőzeinek relatív sűrűsége a levegőnél kisebb, akkor a berendezést nyílásával felfelé kell állítani, és a CO₂ gázt alulról kell bevezetni.

11.1.7. Ha a berendezésben olyan anyag volt, amely gázainak és gőzeinek relatív sűrűsége a levegőnél nehezebb, akkor a berendezést nyílásával lefelé kell állítani, és a levegőnél könnyebb gázt (pl. N₂) alulról kell bevezetni.

11.1.8. Zárt, belül üres tárgyak csak olyan hegesztő-, vágóeszközzel készíthetők, illetve javíthatók, amelyek alkalmazásával a belső nyomás nem növekszik meg, illetőleg a tárgyon szabad vezető nyílást kell készíteni.

11.2. *Hegesztés gázvezetéken*

11.2.1. A veszélyes anyagot (gázt, gőzt, folyadékot, olvadékot, port stb.) szállító csővezetéken hegesztést előzetesen írásban meghatározott feltételek alapján szabad végezni.

11.2.2. Ha a csővezetékben nincs gáz, akkor a gázmentes állapotról méréssel kell meggyőződni.

11.2.3. A robbanásveszélyt kiküszöbölő gázmentes állapotot semleges gázzal (nitrogénnel) vagy vízgőzzel való átöblítéssel kell elérni, és a csővezeték gáztömör lezárásával (pl. vakkarima, tárcsa, felfújható ballon, dugó) vagy nitrogénnel történő folyamatos átöblítéssel kell fenntartani.

11.2.4. Ha a csővezetéket nyomás alatt kell hegeszteni, akkor azon a szakaszon, ahol a munkát végzik, a gázszivárgást ellenőrizni kell.

11.2.5. A nyitott, nem tömített vezetéseken gondoskodni kell a gáz szabadba vezetéséről.

11.2.6. A különösen veszélyes anyagot, mérgező és/vagy éghető gázokat szállító csővezetéknel gondoskodni kell, hogy az

- gázmentes, átöblített, tiszta, és
- valamennyi nyílása, kivezetése nyitott

legyen.

Ez a követelmény havária vagy mentés esetére nem vonatkozik.

11.2.7. A gázszállító csővezetékből a javításra kerülő részt szakaszolással biztonságosan, gáztömören le kell zárni, illetőleg le kell választani, és ezt a részt a gáztól és maradványaitól meg kell tisztítani.

11.2.8. Tisztításkor, átöblítéskor a keletkező gázokat veszélymentesen kell elvezetni.

11.2.9. Csővezeték megbontása, szétszerelése előtt az armatúrákat és a biztonsági berendezéseket le kell szerelni, ki kell kötni. Felszerelésük, összekötésük csak tisztítás, ellenőrzés után legyen.

11.2.10. Éghető gázokat szállító csővezetékek esetén:

- a gáz eltávolításáról, az átöblítésről, a tisztításról gondoskodni kell,
- szabályozott és ellenőrzött gázkiáramlás esetén a csővezeték gáztúlnyomás alatt legyen.

11.3. *Hegesztés túlnyomás alatti térben*

11.3.1. A túlnyomás alatti térben hegesztést előzetesen írásban meghatározott feltételek alapján szabad végezni.

11.3.2. A hegesztőmunkahelyen csak annyi személy tartózkodhat, akiket minden körülmények között ki lehet menteni.

11.3.3. A zsilipajtó, illetve a zsilipek működőképességét a munka megkezdése előtt ellenőrizni kell.

11.3.4. A zsilipajtó a kamra irányában a munkavégzés tartama alatt nyitva legyen.

11.3.5. A túlnyomás alatti térbe 1,5 bar felett acetilént, disszugázt tartalmazó palackot tilos bevinni!

11.3.6. A hegesztő légzésvédelme miatt megfelelő munkahelyi elszívást kell alkalmazni, illetve a friss levegő utánpótlásáról gondoskodni kell.

11.3.7. A védőruha lángálló, de legalább lángmentesített anyagból legyen.

11.4. *Hegesztés szűk, zárt, kistérfogatú terekben*

11.4.1. A munkát a vonatkozó szabvány szerint kell megszervezni és elvégezni.

11.4.2. Biztosítani kell, hogy

- a keletkező gázok, gőzök koncentrációja ne haladja meg a vonatkozó jogszabályban megengedett értéket,

- gyúlékony, robbanásveszélyes, mérgező keverék ne képződhessen,

- ne alakulhasson ki oxigéndús atmoszféra.

11.4.3. Oxigént és technikai keverékeit szellőztetésre, tilos felhasználni!

11.4.4. A munka megkezdése előtt a friss levegőt biztosító rendszer működését ellenőrizni kell.

11.4.5. A figyelmeztető jelzésről gondoskodni kell, amelyet a térben lévő dolgozó működtet, és amely jelzés alapján a figyelő személy intézkedik.

11.4.6. Gázforrást, hegesztő áramforrást a munkatérbe bevinni és azt ott üzemeltetni tilos!

11.4.7. A pisztolyt csak a zárt téren kívül szabad meggyújtani.

11.4.8. A zárt térbe bevitt munkaeszközök ellenőrzését a munka megkezdése előtt kell elvégezni.

11.4.9. Munkaszünet esetén a hegesztési munkaeszközöket a térből el kell távolítani, illetőleg azokat az energiaforrásról le kell választani.

11.4.10. A hegesztőnek a munkavégzés teljes időtartama alatt biztonsági hevederzetet/munkaövet kell viselnie.

11.4.11. A munkatéren kívül figyelő személyeket kell biztosítani, akik az esetleges mentésre kiképzettek, és őket más munkával megbízni nem szabad.

11.4.12. A mentéshez szükséges eszközöket a munkahely közelében kell elhelyezni úgy, hogy szükség esetén az azonnali használatuk lehetséges legyen.

11.4.13. Mentési célra is biztosítani kell a célnak megfelelő üzemképes légzésvédő eszközt.

11.5. *Hegesztés szabadban*

11.5.1. A mindenkori időjárásnak (szél, eső, nap, hő stb.) megfelelő védelmet is biztosítani kell.

11.5.2. Tilos munkát végezni, ha

- a szél sebessége veszélyeztetheti a hegesztőt,

- zivatar van,

- vagy villámlik.

14/2004. (IV. 19.) FMM rendelet

a munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 23. §-ának (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján - az egészségügyi, szociális és családügyi miniszterrel egyetértésben - a következőket rendelem el:

1. § E rendelet hatálya az Mvt. 87. §-ának 4. pontja szerinti munkaeszköznek a szervezett munkavégzés során történő használatára terjed ki.

2. § E rendelet alkalmazásában

a) *ellenőrző felülvizsgálat*: az Mvt. 21. § (2) bekezdésének hatálya alá nem tartozó munkaeszköznek a szerelését követő, illetve az üzemeltetés megkezdését, valamint az új munkahelyen történő felállítást megelőző - az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos körülmények meglétét ellenőrző - vizsgálata;

b) *időszakos ellenőrző felülvizsgálat*: az Mvt. 21. § (2) bekezdésének hatálya alá nem tartozó olyan munkaeszköznek - a munkáltató által meghatározott gyakoriságú - felülvizsgálata, amely munkaeszköz a használat során bekövetkező elhasználódás vagy egyéb ok miatt a munkavállalók munkahelyi biztonságát és egészségét veszélyeztető helyzetet idézhet elő;

c) *kezelő*: az a munkavállaló vagy polgári jogi szerződés alapján munkát végző külső szakember, akinek feladata a munkaeszköz használata;

d) *kockázatnak kitett munkavállaló*: bármely munkavállaló, aki egészben vagy részben a veszélyes térben tartózkodik;

e) *munkaeszköz használata*: a munkaeszközzel végzett bármely tevékenység, ideértve az elindítást, leállítást, alkalmazást, szállítást, javítást, karbantartást és tisztítást is;

f) *megbízott személy*: az a munkavállaló vagy polgári jogi szerződés alapján munkát végző külső szakember, akit a munkáltató meghatározott feladatok (pl. munkaeszköz karbantartása, megvizsgálása, ellenőrző felülvizsgálat, időszakos ellenőrző felülvizsgálat) elvégzésére írásban bíz meg, és rendelkezik a feladat elvégzéséhez szükséges szakmai képesítéssel, tapasztalattal és gyakorlattal;

g) *magasban levő munkahelyen ideiglenesen végzett munka*: a talaj szintjénél - kivéve, ha e rendelet eltérően nem rendelkezik - 1 méternél nagyobb magasságban végzett, nem állandó jellegű, rövid ideig tartó munka, ahol a biztonsági és ergonómiai követelményeknek megfelelő munkahelyi körülmények nem biztosítottak, ezért egyedi kockázatmegelőző intézkedések megtétele szükséges;

h) *veszélyes tér*: bármely tér a munkaeszközön belül vagy annak környezetében, ahol a munkavállaló és a munkavégzés hatókörében tartózkodó egészsége vagy biztonsága veszélynek lehet kitéve.

3. § Munkaeszközt csak a rendeltetésének megfelelő célra és körülmények között szabad használni.

4. § (1) A veszélyesnek nem minősülő munkaeszköz esetében - ha annak biztonsága függhet a szerelés körülményeitől - a szerelést követően és az üzemeltetés megkezdését megelőzően, valamint - ha a munkaeszközön az új munkahelyen történő felállítást megelőzően végeztek szerelési munkát - a használatba vétel előtt a biztonságos szerelésről, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos működés feltételeiről és körülményeiről a megbízott személy ellenőrző felülvizsgálat keretében meggyőződik.

(2) Az ellenőrző felülvizsgálat elvégzésének módját a munkáltató írásban határozza meg. A vizsgálat megállapításait, a megtett intézkedéseket jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

5. § (1) A munkáltató gondoskodik az időszakos ellenőrző felülvizsgálat megbízott személy általi elvégzéséről.

(2) Az időszakos ellenőrző felülvizsgálatra kötelezett munkaeszközöket, a felülvizsgálat gyakoriságát, módját a munkáltató írásban határozza meg, figyelemmel az üzemeltetés körülményeire, a munkaeszközt érintő szabványokban foglaltakra és a gyártó által összeállított használati utasítás, üzemeltetési, karbantartási dokumentáció vonatkozó előírásaira. A leghosszabb felülvizsgálati időszak nem haladhatja meg az öt évet.

A felülvizsgálat megállapításait, a megtett intézkedéseket jegyzőkönyvben kell rögzíteni, amelyet a következő időszakos ellenőrző felülvizsgálat időpontjáig meg kell őrizni.

(3) Ha a munkaeszközt a telephelyen kívül használják a legutóbbi időszakos ellenőrző felülvizsgálat elvégzéséről a munkáltató tárgyi eszköz alkalmazásával (pl. a munkaeszközön elhelyezett, jól látható jelzéssel) tájékoztatást nyújt.

6. § Az Mvt. 21. §-ában foglaltak szerinti újraindítási feltételek alá nem tartozó munkaeszközt, ha azzal műszaki okból 30 napot meghaladó ideig munkát nem végeztek, vagy sérülést okozó esemény következett, illetve következhetett volna be, továbbá ha azon átalakítást végeztek, csak akkor lehet ismételten használatba venni, ha azt - az Mvt. 23. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel - megbízott személy megvizsgálta és írásban nyilatkozott a munkaeszköz alkalmasságáról.

7. § A munkáltató az alkalmazásra szánt biztonságos munkaeszköz megválasztásánál és az üzemeltetés helyének kijelölésénél gondoskodik arról, hogy a munkaeszköz használata során

a) a munkavállaló testtartása megfelelően az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek;

b) a munkaeszköz elégítse ki a sugárvédelmi, villamosbiztonsági és ergonómiai követelményeket, illetve használata ne vezessen kóroki tényezők (pl. zaj, rezgés, lokális meleg, hideghatás) kialakulásához;

c) biztosítsa a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelmét.

8. § A munkáltatónak biztosítani kell, hogy a veszélyes munkaeszközt kizárólag annak kezelője használja. Javítást, átalakítást, karbantartást csak a munkáltató által e feladat elvégzésére megbízott, külön oktatásban részesített személy végezhet.

9. § A munkáltató a biztonságos munkaeszköz megválasztása során a munkavállalókat a munkaeszközök használatával összefüggésben tájékoztatja legalább

a) a munkaeszköz egészséget nem veszélyeztető és biztonságos használatának körülményeiről, feltételeiről;

b) rendeltetésszerű használata során az előrelátható veszélyes, illetve veszélytelen meghibásodási lehetőségeiről és a meghibásodás esetén szükséges tennivalókról;

c) az előfordulható téves kezeléssel és annak következményeiről;

d) a körülmények megváltozásáról, még abban az esetben is, ha a változás olyan munkavállaló közvetlen környezetében történik, aki az érintett munkaeszközt nem használja.

A tájékoztatást az érintett munkavállaló részére az általa értett nyelven, érthetően, ahol szükséges írásban kell megadni.

10. § A munkáltató a munkába álláskor, illetve a munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz üzembe helyezésekor a munkavédelmi oktatás keretében a munkavállalót a munkaeszközök használatával összefüggésben tájékoztatja legalább

a) a munkaeszköz üzembe helyezéséről, használatáról;

b) a többfunkciós és a cserélhető munkaeszköz vagy a kiegészítő berendezés fel- és leszereléséről, működtetéséről;

c) a munkaeszköz meghibásodási lehetőségeiről, a munkavállalónak a hibák elhárításával kapcsolatos feladatairól;

d) a rendkívüli körülmények bekövetkezése esetén szükséges teendőkről;

e) a különböző alkalmazási célú védőburkolatokról és biztonsági berendezésekről;

f) a munkaeszközök rendeltetésellenes használatáról és annak következményeiről;

g) a veszélyes terek megközelítéséről, az alkalmazott védelmi megoldásokról;

- h) a munkavállaló munkakörébe tartozó beállítási feladatokról;
- i) a munkaeszköz használatához szükséges egyéni védőeszközök és használatuk követelményeiről;
- j) a munkaeszköz üzemeltetéséből adódó helyi sajátosságokról.

11. § A munkáltatónak az Mvt. VI. fejezetében meghatározott, az egészséges és biztonságos munkavégzés érdekében a munkavállalókkal, illetve munkavédelmi képviselőikkel folytatott tanácskozáson, valamint a munkáltatói intézkedések előzetes megvitatása során konzultálnia kell a munkaeszközökkel kapcsolatos kérdésekről.

Általános, valamennyi munkaeszközhöz vonatkozó követelmény

12. § A munkáltató köteles a munkavállalók munkavégzéséhez olyan munkaeszközt rendelkezésükre bocsátani, amely kialakításában, felépítésében és az alkalmazott védelmi megoldások tekintetében megfelel a munkavédelemre vonatkozó szabályoknak, és alkalmas az adott munkahelyi körülmények közötti - a biztonságot és egészséget nem veszélyeztető - használatra.

13. § A munkáltató a munkaeszközök munkavállalók részére történő kiválasztásánál figyelembe veszi a munkavégzés jellemzőit, lehetséges veszélyeit, a munkakörülményeket és a munkaeszköz használatának kockázatait.

14. § Ha az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés körülményeit a munkaeszközök használata során nem lehet a munkavállalók számára teljes mértékben biztosítani, a munkáltató biztonsági berendezések, egyéni védőeszközök és szervezési intézkedések szükség szerinti alkalmazásával a kockázatokat minimálisra csökkenti.

15. § A munkáltató megteszi a szükséges karbantartási intézkedéseket annak biztosítására, hogy a munkaeszköz teljes élettartama alatt feleljen meg az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek.

16. § (1) A munkavállalót veszélyeztető kockázatok csökkentése érdekében a munkaeszközt úgy kell elhelyezni, felállítani és használni, hogy a mozgó elemek között elegendő hely álljon rendelkezésre, valamennyi felhasznált, illetve előállított energiaforma és anyag biztonságosan kerüljön a munkaeszközhöz, illetve onnan elvezetésre.

(2) A munkaeszköz felállítását és leszerelését csak biztonságos körülmények között szabad elvégezni, figyelemmel a gyártó által az üzemeltetési dokumentációban meghatározott előírásokra.

(3) Azt a munkaeszközt, amelyet a használata alatt villámcsapás érhet, megfelelő berendezés alkalmazásával, illetve intézkedés megtételével e hatástól meg kell védeni.

17. § (1) A munkaeszközt úgy kell kialakítani és elhelyezni, hogy

a) a munkavállalókat és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat meg lehessen védeni a munkaeszköz kigyulladásától vagy túlhevülésétől, illetve a munkaeszközben keletkező, használt vagy tárolt gáz, por, folyadék, gőz vagy egyéb anyag munkakörnyezetbe történő kijutásától;

b) alkalmas legyen a benne keletkező, használt vagy tárolt anyagok robbanásveszélyének megelőzésére;

c) mind az üzemszerű körülmények, mind meghibásodás esetén biztosítható legyen a munkavállalók és a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelme az áramütés ellen.

(2) Egyedi kockázatmegelőző intézkedés megtétele szükséges, ha a munkaeszközt olyan magasban levő munkahelyen használják, ahol

a) közvetlenül a munkavégzés helye mellett vagy alatt - függetlenül a szintkülönbségtől - olyan anyag van, ahol fennáll a belefulladás veszélye;

b) a munkaeszköz kiszolgálása a talajhoz képest 1 m-nél magasabb dobogóról, állványról vagy emelvényről történik;

c) a biztonsági és ergonómiai feltételeket kielégítő munkahely 2 m felett helyezkedik el.

18. § (1) A munkaeszközt indítani csak az indító berendezés szándékos működtetésével lehet.

Ez vonatkozik

- az üzemszünet utáni újraindítás műveletére is, függetlenül attól, hogy az üzemszünet milyen okból következett be;

- az üzemállapotok (pl. sebesség, nyomás) jelentős változására is akkor, ha az újraindítás vagy az üzemállapotoknak a jelentős változása az érintett személyekre nézve veszélyt jelent.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott követelmény nem vonatkozik arra az esetre, ha a gép újraindítása, vagy a működési feltételek változása automatikus ciklusok szabályos egymást követő ritmusának a következménye.

19. § (1) A munkaeszközt jól látható, azonosítható és megfelelő jelzéssel rendelkező kezelőelemmel kell ellátni. A kezelőelemeket lehetőleg a veszélyes téren kívül és olyan módon kell elhelyezni, hogy működésük (ideértve a kezelő akaratától független vagy váratlan működtetést is) ne jelentsen veszélyt.

(2) A munkaeszköz kezelőjének a fő kezelőhelyről egyértelműen látnia kell azt, hogy senki sem tartózkodik a veszélyes térben. Ha ez nem lehetséges, automatikusan működő biztonsági jelzést (hangjelzést, illetőleg világító jelzést) kell adni a munkaeszköz elindítása előtt. A vezérlőrendszernek, amely a munkaeszköz kezelője részére biztosítja a szükséges jelzést, biztonságosnak kell lennie, meghibásodása vagy megrongálódása nem idézhet elő veszélyes helyzetet. Lehetővé kell tenni, hogy a kockázatnak kitett munkavállaló, illetve a munkavégzés hatókörében tartózkodó kellő időben elkerülhesse, elháríthassa a munkaeszköz elindítása, illetve leállítása által előidézett veszélyt.

20. § (1) Minden munkaeszközt el kell látni olyan kezelőelemmel, amely azt biztonságosan működteti, és biztosítja a munkaeszköz teljes leállítását.

(2) A munkaeszköz indító berendezésének kiválasztásánál figyelembe kell venni a várható üzemzavarokat, valamint az egyéb okok miatti üzemeltetési kieséseket. Minden kezelőhelyet el kell látni vészkipcsoló berendezéssel, amely a munkaeszköz részeit vagy egészét a veszély jellegétől függően leállítja úgy, hogy a munkaeszköz biztonságos állapotba kerül. Amikor a munkaeszköz vagy annak veszélyes részei leálltak, az érintett működtető egységek energiaellátását a vezérlésnek meg kell szakítania.

(3) A munkaeszközt - az (1) bekezdésben előírtakon túlmenően - a veszélyeitől és a rendes leálláshoz szükséges időtől függően el kell látni megfelelő számú vészkipcsoló berendezéssel.

(4) Műszaki megoldással kell biztosítani, hogy a berendezés leállító rendelkezésének (kapcsolójának) elsőbbsége legyen az indító rendelkezéssel (kapcsolóval) szemben.

(5) A vészkipcsoló berendezés kezelőelemeit úgy kell elhelyezni, hogy azt a kezelő (kezelők), továbbá más, a veszély bekövetkezését észlelő személyek könnyen elérhessék és veszélytelenül működtethessék.

21. § (1) A leeső vagy kivágódó tárgyak veszélyével járó munkaeszközt el kell látni a veszély jellegének megfelelő védőberendezéssel.

(2) A gáz, gőz, aeroszol, folyadék vagy por kibocsátásával veszélyt okozó munkaeszközt el kell látni megfelelő felfogó, elvezető, illetve elszívó berendezéssel a keletkezési helyen.

22. § (1) Ha a munkavállalók védelme szükségessé teszi, a munkaeszközt vagy annak részeit rögzítéssel vagy más módon stabilizálni kell.

(2) Ha a munkaeszköz törése vagy szétesése veszélyeztetheti a munkavállalót, megfelelő védőintézkedéseket kell tenni.

(3) A munkaeszköz mozgó részeit el kell látni védőberendezéssel, amely elhatárolja a veszélyes területet, vagy leállítja a veszélyes rész mozgását a veszélyes tér elérése előtt. Olyan védőberendezést kell alkalmazni, amely

- a) stabil kialakítású;

- b) nem okoz többletkockázatot;

- c) nem távolítható el, vagy nem hatástalanítható könnyen;

d) a mozgó résztől megfelelő távolságot biztosít;
e) nem akadályozza a munkaeszköz működésének figyelemmel kísérését;
f) lehetővé teszi a szereléshez vagy a karbantartáshoz szükséges műveletek elvégzését anélkül, hogy a védőberendezéseket leszerelnék, illetve a hozzáférést a munkavégzés területére korlátozza.

23. § Munkaeszköz kezelésére, szerelésére, karbantartására szolgáló területeket az elvégzendő művelethez szükséges mértékben meg kell világítani.

24. § A munkaeszköznek magas vagy igen alacsony hőmérsékletű részeit megfelelő védelemmel kell ellátni az érintés vagy túlzott megközelítés ellen.

25. § A munkaeszközöket a munkavállalók biztonsága érdekében el kell látni az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges egyértelmű, könnyen észrevehető és a munkavállaló által érthető jelöléssel, illetve figyelmeztető jelzéssel (pl. adattábla, gyártó adatai, kezelőgombok magyar nyelvű feliratait, piktogramok).

26. § (1) Karbantartási műveleteket csak a munkaeszköz leállított állapotában szabad végezni. Ha ez nem lehetséges, megfelelő védőintézkedéseket kell tenni, vagy biztosítani kell, hogy az ilyen műveletek a veszélyes téren kívül elvégezhetők legyenek.

(2) A munkaeszközt el kell látni könnyen felismerhető szerkezettel, amellyel le lehet választani az energiaforrásról. Az energia visszatérése, a visszakapcsolás nem jelenthet veszélyt a munkavállalókra.

27. § A gépi meghajtású teheremelés és -mozgatás céljára kialakított munkaeszközhöz megfelelő naplót kell rendszeresíteni, és abban a műszakonkénti vizsgálatokat, az esetleges meghibásodásokat és azok elhárításának tényét rögzíteni kell.

28. § (1) Biztosítani kell, hogy a munkavállalók biztonságosan bejuthassanak és tartózkodhassanak minden olyan területen, amely szükséges a munkaeszközzel történő munkavégzéshez.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni a munkaeszköz beállítása és karbantartása során is.

A mozgó munkaeszközök minimális kiegészítő követelményei

29. § (1) A mozgó (önjáró és nem önjáró) munkaeszközöket úgy kell kialakítani és felszerelni, hogy a rajtuk elhelyezkedő munkavállalókat fenyegető kockázat megszüntethető vagy csökkenthető legyen az üzem közbeni helyváltoztatás során, ideértve a kerékkel való érintkezés, illetve a kerék vagy lánctalp közé történő beszorulás kockázatát is.

(2) Ha a mozgó munkaeszköz és a hozzácsatlakozó kiegészítő berendezés, illetve vontatmány között az energiaátvivő rendszerben hirtelen blokkolás következik be, és emiatt kockázat alakulhat ki, azt a munkaeszköz megfelelő kialakításával vagy átalakításával kell elhárítani. Amennyiben a blokkolás nem küszöbölhető ki, valamennyi szükséges intézkedést meg kell tenni a veszély elhárítására.

(3) A mozgó munkaeszköz egységei közötti energiaátvitelt biztosító berendezést el kell látni felfüggesztő szerkezettel, hogy a talajjal ne érintkezzen, ne súrlódjon, illetve ne szennyeződjék el. Amennyiben ez mégis bekövetkezik, úgy a javítás lehetőségét biztosítani kell.

(4) Azt a mozgó munkaeszközt, amelyben munkavállaló tartózkodik, úgy kell kialakítani, hogy a rendeltetésszerű használat során a felborulásból, illetve átfordulásból eredő veszélyek csökkenjenek, ezért ezeket el kell látni

a) olyan biztonsági berendezéssel, amely kizárja, hogy a munkaeszköz billenése meghaladja a negyedfordulatot;

b) olyan berendezéssel, amely lehetővé teszi, hogy a rajta tartózkodó munkavállaló részére elegendő szabad hely maradjon, ha a negyedfordulatot meghaladó billenésből eredően szerkezeti összenyomódás következhet be;

c) egyéb, az a), b) pontban meghatározott védelmi hatékonyságot biztosító berendezéssel.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott berendezések a munkaeszköz részeként vagy önállóan is alkalmazhatók. Alkalmazásuk mellőzhető, ha a munkaeszköz csak a szükséges stabilitás megteremtése után válik használhatóvá, vagy a kialakítása olyan, amely lehetetlenné teszi az átfordulást, illetve felborulást.

(6) Amennyiben fennáll a veszélye annak, hogy a munkaeszközön a kezelővel együtt ott tartózkodó munkavállaló a felborulás, illetve átfordulás miatt a munkaeszköz részei, illetve a padozat közé beszorulhat, részére olyan műszaki megoldást kell alkalmazni, amely biztosítja ilyen esetekben az ülésben maradását.

30. § (1) Szállítóeszközt csak a borulás kockázatát csökkentő, illetve megszüntető olyan megoldással (berendezéssel) lehet üzemeltetni, amely

- a) megakadályozza a szállítóeszköz borulását, vagy
- b) biztosítja, hogy felborulás esetén a szállítóeszközön helyet foglaló munkavállaló részére az eszköz elemei, illetve az elemek és a padozat között elegendő szabad tér maradjon, vagy
- c) lehetővé teszi, hogy a munkavállaló az ülésben maradjon úgy, hogy a felboruló munkaeszköz részeivel ne kerülhessen érintkezésbe.

(2) Az (1) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott követelmény teljesíthető vezetőfülke alkalmazásával is.

31. § Azoknak az önjáró munkaeszközöknek, amelyek mozgása a munkavállalókra kockázatot jelenthet, az alábbi követelményeket kell kielégíteni:

a) Berendezés alkalmazásával meg kell akadályozni a munkaeszközöknek a kezelő akaratától független elindítását.

b) Berendezéssel kell kiküszöbölni a pályához kötött munkaeszközök egyidejű mozgása során ezek összeütközését.

c) A munkaeszközt fék- és rögzítő berendezéssel kell felszerelni.

d) Amennyiben biztonsági szempontból szükséges, a munkaeszközön legyenek könnyen hozzáférhető helyen olyan kezelőelemek vagy automatikusan kioldódó vészkapcsoló berendezések, amelyek a fő működtető rendszer meghibásodása esetén biztosítják a berendezés lefékezését és megállítását.

e) Megfelelő látóteret kell biztosítani - szükség esetén segédeszköz (pl. látóteret kibővítő elektronikus képátviteli rendszer, optikai rendszer, periszkóp, látószöget bővítő lencse) alkalmazásával - a munkaeszköz vezetője részére.

f) A munkaeszköz rendelkezzen a munkavállalók biztonságos munkavégzésének, az elvégzendő munka követelményeinek megfelelő olyan világító berendezéssel, amely elegendő biztonságot nyújt a munkavállaló számára éjszakai vagy elégtelen világítási körülmények közötti alkalmazás esetére.

g) Amennyiben a munkaeszköz, illetve a hozzákapcsolt pótkocsi, vagy a rajta elhelyezett rakomány tűzveszély kockázatát rejt magában, és ezáltal veszélyeztetheti a munkavállalót, a munkaeszközön vagy az alkalmazás helyén álljon rendelkezésre a tűz leküzdéséhez szükséges eszköz.

h) A távvezérelt munkaeszköz automatikusan álljon le, ha az ellenőrzött vezérlési zóna határára ér.

i) Az a távvezérelt munkaeszköz, amely a munkavállalónak ütközhet, vagy őt valaminek nekiszoríthatja, rendelkezzen olyan védőberendezéssel, amely az összeütközés, illetve összenyomás veszélyét csökkenti, illetve kiküszöböli.

32. § (1) Önjáró munkaeszközt csak megfelelő vezetői, illetve kezelői engedéllyel rendelkező munkavállaló vezethet és kezelhet. Részére a megfelelő útmutatásokat - ahol szükséges írásban - a biztonságos működtetés érdekében meg kell adni.

(2) Az önjáró munkaeszköz munkaterületen történő mozgásához szükséges közlekedési szabályokat meg kell határozni.

(3) Szervezési intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy az önjáró munkaeszközök munkakörzetébe a munkavállaló gyalogosan ne léphessen be.

(4) Ha a munkavállaló munkahelyén a munkáját mozgásban vagy állva végzi, megfelelő intézkedésekkel kell kizárni a mozgó munkaeszköztől történő sérülést.

(5) A munkavállaló akkor tartózkodhat a mozgásban lévő önjáró és nem önjáró munkaeszközön, ha erre a célra biztonságos tartózkodási helyet alakítottak ki. Amennyiben a munkát mozgás közben szükséges elvégezni, a munkaeszköz sebességét ennek megfelelően kell megválasztani.

(6) A belső égésű motorral kialakított önjáró munkaeszközt csak akkor lehet zárt munkatérben használni, ha a munkatérben az egészséget nem veszélyeztető és elegendő mennyiségű levegő áll rendelkezésre.

A terhek emelésére használt munkaeszközök minimális követelményei

33. § (1) Tartósan helyhez kötött emelőgép céljára csak olyan munkaeszköz használható, amely az alkalmazás teljes időtartama alatt stabilitását és terhelhetőségét - különös figyelemmel az emelendő teherre, a terhelések felfüggesztési és a teherviselő elemek csatlakozási pontjaira - megőrzi.

(2) A tehermozgatáshoz szükséges emelőgép kiválasztásánál figyelembe kell venni az emelendő terhek tömegét, alakját, a terhek felfüggesztési és a teherviselő elemek csatlakozási pontjait, a függesztő eszközök alkalmazhatóságát és az emelés idején fennálló légköri viszonyokat.

34. § A terhek emelésére használt munkaeszközön világosan és jól látható módon kell jelölni a névleges teherbírás értékét. A munkaeszköz egyes üzemállapotaira engedélyezett tényleges teherbírás értékeit az emelőgép kezelője által jól látható helyre felszerelt táblán kell rögzíteni.

35. § (1) A teherfelvevő és függesztő eszközöket úgy kell jelölni, hogy a biztonságos használatukhoz szükséges tulajdonságaik felismerhetőek legyenek.

(2) Ezen eszközöket úgy kell tárolni, hogy rongálódásuk és károsodásuk ne következhesen be. Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos állapotukról minden munkakezdés alkalmával meg kell győződni.

36. § Ha a munkaeszközt nem személyek emelésére alakították ki, és a használati célja eltéveszthető, jól felismerhető és egyértelmű jelöléssel kell az alkalmazási területét jelezni.

37. § A tartósan helyhez kötött emelőgépeket úgy kell telepíteni, hogy a teher munkavállalóval történő ütközésének, lezuhanásának, az emelő horogból és a teherfelvevő eszközből véletlenül történő kiakadásának, illetve a nem kívánt egyéb veszélyek kialakulásának a kockázata csökkenjen.

38. § A mozgó vagy szétszerelhető emelőgépet úgy kell felállítani és használni, hogy stabilitása az üzemeltetés során minden előre látható veszélyre és a talaj jellegére is figyelemmel biztosított legyen, és ne álljon fenn a borulás, illetve a megcsúszás kockázata.

39. § (1) Azokat az emelőgépeket, amelyeket a munkavállalók emelésére vagy mozgatására használnak, úgy kell kialakítani, hogy

a) a személytartó szerkezet lezuhanásából keletkező kockázatot erre alkalmas berendezés megakadályozza;

b) az a munkavállalónak a személytartó szerkezetből történő kiesési kockázatát kizárja;

c) az a munkavállaló beszorulását, összenyomását, illetve a tárgyakkal történő nem szándékos érintkezését kizárja;

d) a berendezés meghibásodása esetén a függve maradó személytartóban helyet foglaló munkavállaló ne kerüljön veszélybe, és mentése biztosítható legyen.

(2) Ha az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott kockázat nem elhárítható, a követelmény teljesíthető a megnövelt biztonsági tényező figyelembevételével alkalmazott kötél állapotának napi ellenőrzésével.

40. § (1) A munkavállalókat csak erre a célra kialakított emelőgéppel, illetve kiegészítő berendezéssel lehet emelni.

(2) Kivételesen technológiai, kármegelőzési okból az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően is lehet emelni a munkavállalót, ha a munkáltató megfelelő intézkedéseket tesz a biztonságos emelés feltételeinek maradéktalan megvalósítására és biztosítja az emelés idejére a szükséges felügyeletet.

(3) Amíg a munkavállalók a személytartó szerkezetben tartózkodnak, az emelőgép vezérlő állását annak kezelője nem hagyhatja el. A kezelő és a személytartó szerkezetben tartózkodó között az emelés teljes időtartama alatt a szóbeli kommunikáció lehetőségét biztosítani kell. Az emelés megkezdése előtt a mentés feltételeit meg kell tervezni, és biztosítani kell, hogy a munkavégzés teljes ideje alatt a mentéshez szükséges, megfelelő biztonságot nyújtó eszközök rendelkezésre álljanak.

41. § Megemelt terhet csak leesés elleni védelemmel ellátott munkaterület felett szabad mozgatni, függő teher alatt munkavállalók nem tartózkodhatnak. Ha a munkát nem lehet más módon elvégezni mint a megemelt teher munkavállalók feletti mozgatásával, a szükséges biztonsági intézkedéseket a munkáltató meghatározza, és intézkedéseket tesz a munka ennek megfelelő végzésére. Ilyen esetben erőzárás elvén működő megfogó szerkezet, illetve elektromágnes emelő nem alkalmazható.

42. § Ha két vagy több, nem kézzel vezetett teher emelésére állítanak fel, illetve szerelnek össze helyhez kötött emelőgépeket úgy, hogy azoknak a hatósugara egymásba ér, megfelelő intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy a terhek és a munkaeszközök szerkezeti elemeinek összeütközése ne következhesen be.

43. § A mozgó munkaeszkővel történő teheremelés esetén a gyártó által meghatározott, a helyi körülmények figyelembevételével alkalmazott kitámasztó eszközök és egyéb segédesszközök alkalmazásával kell megakadályozni az emelőgép megbillenését, felborulását, elmozdulását, megcsúszását. Az emelés megkezdése előtt a stabilitás meglétét a munkaeszköz kezelőjének ellenőrizni kell.

44. § Amennyiben a terhek emelésére kialakított munkaeszköz kezelője a teher emelésének teljes folyamata alatt nem tudja annak biztonságos mozgását közvetlenül vagy megfelelő segédesszköz alkalmazásával folyamatosan figyelemmel kísérni, a feladat ellátására más, megfelelő képesítéssel rendelkező személyt is kell biztosítani. E személy feladata a biztonságos irányítás. A munkáltatónak biztosítani kell a munkaeszköz kezelője és az irányítást végző személy között a folyamatos, közvetlen kommunikáció lehetőségét, továbbá szervezési intézkedéseket kell tennie az emelt tehernek a munkavállalókat, illetve a munkakörnyezetet veszélyeztető ütközésének megelőzésére.

45. § A teheremelés munkafolyamatát úgy kell megszervezni, hogy a tehernek a teherfelvevő eszközre kézzel történő felfüggesztése vagy levétele az e feladatot ellátó munkavállaló által biztonságosan legyen elvégezhető különösen, ha a munkavállaló közvetlenül vagy közvetve kezeli a munkaeszközt.

46. § Valamennyi emelési műveletet körültekintően kell megtervezni, és oly módon megvalósítani, illetve felügyelni, hogy a munkavállalók és a munkavégzés hatókörében tartózkodók egészségének és biztonságának védelme biztosítva legyen.

47. § Ha a terhet egyidejűleg két vagy több munkaeszkővel emelik, az együttes munkavégzés biztonsága érdekében külön technológiai utasítást kell kiadni, és az abban foglaltak megvalósítását ellenőrizni kell.

48. § (1) A terhek emelésére kizárólag olyan emelőgépek alkalmazhatóak, amelyek az emelt terhet a részleges, illetve teljes energiakimaradás esetén is biztosan megtartják. Amennyiben ez teljes biztonsággal nem lehetséges, úgy a munkáltató intézkedéseket tesz a munkavállalókat fenyegető veszélyek megelőzése érdekében.

(2) Függő terhet nem szabad felügyelet nélkül hagyni, kivéve, ha a veszélyes térbe történő belépést műszaki eszközök alkalmazásával lehetetlenné tették, az emelő szerkezeten a teher rögzítése biztonságosan megtörtént, és a teher függésben tartása biztosított.

49. § A terhek mozgatására szabadban használt emelőgépekkel végzett tevékenységet le kell állítani, ha a munkaeszköz működésének biztonságát és biztonságos használatát az

időjárási körülmények veszélyeztetik. Ilyen esetben a munkaeszköz használati tájékoztatója által meghatározott intézkedéseket kell megtenni, különös tekintettel a munkaeszköz felborulásának megelőzésére.

50. § A terhek emelésére használt munkaeszközök részletes üzemeltetési követelményeit az Mvt. 11. §-a szerint kiadott szabályzatok tartalmazzák.

A magasban lévő munkahelyen ideiglenesen végzett munkánál használt munkaeszközökre vonatkozó általános követelmények

51. § (1) Azokon a magasban lévő munkahelyeken, ahol ideiglenesen végeznek munkát, és a munka elvégzéséhez szükséges biztonságos és ergonómiai feltételeket kielégítő munka- vagy tartózkodási területet nem lehet biztosítani, ott olyan munkaeszközöket kell a munkavállaló rendelkezésére bocsátani, amelyek megfelelnek az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei megvalósításához és fenntartásához szükséges feltételeknek.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettség teljesítése során az egyéni védelem alkalmazásával szemben elsősorban kollektív műszaki védelmet kell biztosítani. Ez különösen a kockázatok megelőzésére és kiküszöbölésére alkalmas berendezés megválasztásával, használatával, a használatra vonatkozó speciális képzéssel, meghatározott időszakonkénti kiegészítő vizsgálatával történhet.

(3) Az alkalmazandó munkaeszköz méretét az előrelátható igénybevétel és az elvégzendő munkafeladatok alapján úgy kell megválasztani, hogy a munkát biztonságos körülmények között lehessen végezni.

(4) A munkahelyek megközelítésének módját, illetve az oda történő feljutást biztosító legalkalmasabb eszközt az igénybevétel gyakorisága, az áthidalandó magasságkülönbség és a használat várható időtartamának figyelembevételével kell megválasztani. Biztosítani kell veszély esetére a menekülés lehetőségét is.

(5) A munkahelyre történő feljutást biztosító munkaeszköztől a munkaszintre, az állványok járólapjára, járószintjére történő átlépés és onnan a visszalépés nem növelheti a lezuhanás kockázatát.

52. § A létrák fellépői, illetve fokai munkaszintként csak akkor használhatók, ha más biztonságosabb munkaeszköz alkalmazása nem indokolt a kockázat alacsony szintje, a tervezett használat rövid ideje, vagy a helyszín olyan adottságai miatt, amelyeket a munkáltató nem tud megváltoztatni.

53. § (1) A magasban lévő munkahely megközelítéséhez, illetve a munkaeszköz munkavégzési helyzetbe állításához kötél (kötéltechnika) csak akkor használható, ha az elvégzett kockázateértékelés szerint (Mvt. 54. §) a munka biztonságosan elvégezhető, és más, biztonságosabb munkaeszköz használata nem indokolt. A kockázateértékelés megállapításai, továbbá az elvégzendő munka időtartama és jellege alapján a biztonsági és ergonómiai szempontokat kielégítő munkaeszközök kombinációját (munkahelyzet-rendszert) kell alkalmazni.

(2) Az 51. § (1) bekezdésében leírtak alapján kiválasztott munkaeszköz biztonságos alkalmazásának feltételeit - annak típusától függően - úgy kell meghatározni, hogy a munka során a munkavállalót fenyegető veszélyt a lehető legalacsonyabb szinten lehessen tartani. Szükség esetén a munkavállalók lezuhanását megakadályozó rendszert kell alkalmazni.

(3) A munkavállalók lezuhanását megakadályozó rendszerek kellő szilárdságúak legyenek, és azokat úgy kell kialakítani, hogy a magasból történő lezuhanást megakadályozzák, illetve a munkavállalóknak sérülést ne okozzanak. A kollektív műszaki védelmet nyújtó lezuhanást gátló rendszer csak a létrák becsatlakozási pontjainál, illetve a lépcsők bejáratainál szakítható meg.

(4) Abban az esetben, ha a munkavégzési technológia miatt a munkavállalók lezuhanását megakadályozó rendszert átmenetileg el kell távolítani, helyette hatékony kiegészítő biztonsági megoldásokat kell alkalmazni. A munkát csak akkor szabad megkezdeni, ha a kiegészítő védelmet kialakították. Ha a munkát befejezték vagy átmenetileg abbahagyták, a munkavállalók lezuhanását megakadályozó rendszert az eredeti állapotának megfelelően kell visszaállítani.

54. § Magasban ideiglenesen munkát csak akkor szabad végezni, ha az időjárási feltételek a munkavállaló egészségét és biztonságát nem veszélyeztetik.

Létrák használatára vonatkozó előírások

55. § (1) A létrát úgy kell felállítani, hogy az a használata alatt stabil legyen. A hordozható létrák lábait tartós, erős, megfelelő méretű szilárd alapra kell helyezni úgy, hogy a létrafokok vízszintes helyzetben maradjanak. A támasztó, illetve függesztett létrákat - a kötélletrák kivételével - elcsúszás és kilengés ellen biztosítani kell.

(2) A kétágú, valamint a kétágú, fellépővel és korláttal ellátott létrák lábainak szétcsúszását a használat teljes időtartama alatt a lábak alsó részeinek rögzítésével vagy a szétcsúszást megakadályozó elemmel, illetve más egyenértékű megoldással kell megakadályozni.

(3) A munkaszintek megközelítését lehetővé tevő létrát úgy kell megválasztani és elhelyezni, hogy az elegendő magasságban nyúljon ki az elérendő munkaszint fölé, és ezzel lehetővé tegye a biztonságos kapaszkodást, kivéve, ha a munkaszintre történő fellépéshez szükséges biztonságot másként valósították meg.

(4) A kitolható, az átalakítható és az egymásba illesztett (többtagos) létrát úgy szabad használni, hogy a létraelemek egymáshoz képest ne mozdulhassanak el. A vontatható létrákat használatuk előtt elmozdulás ellen biztosítani kell.

(5) A létrát csak úgy lehet használni, hogy a kapaszkodás és a biztonságos állás lehetősége mindenkor biztosított legyen. Amennyiben a létrára teherrel kell felmenni, ez nem korlátozhatja a kapaszkodás lehetőségét.

A munkaállványok használatára vonatkozó követelmények

56. § (1) Csak olyan, a helyszínen épített munkaállványt, előre gyártott munkaállványt és gördíthető munkaállványt szabad használni, amelyet a vonatkozó nemzeti szabvány előírásai vagy azzal legalább egyenértékű műszaki megoldás szerint terveztek, méreteztek, és a stabilitását ellenőrizték.

(2) Ha a kiválasztott munkaállványnak a méretezési adatai nem állnak rendelkezésre vagy a méretezési adatok a tervezett szerkezeti összetételnek nem felelnek meg, akkor szilárdsági és állékonysági számításokat kell végezni az általánosan elismert, munkaállványra vonatkozó építési és méretezési szabályoknak megfelelően.

(3) A kiválasztott munkaállványt csak a munkáltató által kijelölt, megfelelő képesítéssel és szakmai gyakorlattal rendelkező személy által készített építési - az alkalmazás követelményeit rögzítő -, üzemeltetési és bontási terv szerint kell felépíteni, használatba venni, illetve lebontani. Az általános alkalmazási terv készülhet a nemzeti szabványban meghatározottak alapján vagy azzal legalább egyenértékű, olyan műszaki megoldás szerint, amely részletesen tartalmazza az alkalmazás helyén fennálló körülményekre vonatkozó követelményeket.

(4) Az alkalmazandó munkaállvány elemeinek méretét, formáját és elhelyezését az elvégzendő munka követelményeinek megfelelően kell meghatározni. Az elemek legyenek alkalmasak a munkaműveletekből adódó terhelés viselésére, biztosítsák a veszélytelen munkavégzést és közlekedést. Az állványelemeket úgy kell elhelyezni és összeszerelni, hogy az egyes elemek a használat során ne tudjanak elcsúszni. A munkaállvány egyes elemei és a

leesés elleni védelem elemei között nem lehet a munkavállalók életét vagy testi épségét veszélyeztető közbenső nyílás vagy tér.

57. § (1) Munkaállványokat csak a munkáltató által kijelölt, megfelelő képesítéssel és szakmai gyakorlattal rendelkező személy közvetlen irányításával szabad építeni, bontani vagy azokon jelentős átalakítást végezni.

(2) A munkaállvány építését, átalakítását, bontását végző munkavállalókat az e tevékenységek biztonságos elvégzéséhez szükséges szakmai ismeretekről, továbbá a lehetséges veszélyekről és kockázatokról, a védekezés módjáról ki kell oktatni.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott oktatásnak legalább az alábbiakra kell kiterjednie:

a) A munkaállvány építési, bontási, illetve átépítési tervének megismertetése.

b) A munkaállvány építési, bontási, illetve átépítési munkáinak biztonságos elvégzésére vonatkozó műszaki és biztonsági követelmények megismertetése.

c) A személyek és tárgyak lezuhanásának megelőzése érdekében szükséges intézkedések.

d) Azok az előírások, amelyeket az állványzatot veszélyeztető kedvezőtlen, viharos időjárás körülményei között meg kell tartani.

e) A megengedett terhelhetőség.

f) Az építés, bontás, illetve átalakítás során felmerülő, a munkavállalók életét, testi épségét veszélyeztető kockázatok.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott személynek és az érintett munkavállalóknak rendelkezniük kell a munkaállvány építési és bontási tervével, illetve a szükséges utasításokkal.

58. § (1) A munkaállvány tartó elemeinek az elcsúszását a felfekvési területen történő rögzítéssel vagy az elcsúszást megakadályozó elemmel, illetve más hasonló, azonos értékű megoldással kell biztosítani. A terhelt felület teherviselő képessége feleljen meg legalább az adott állványosztálynak. A munkaállvány állékonyságát biztosítani kell. A gördíthető munkaállványokat akaratlan elmozdulás ellen az e célra kialakított fékberendezéssel kell rögzíteni.

(2) Amennyiben a munkaállvány egyes elemei az állványépítés során - pl. az építkezés, bontás, illetve átalakítás alatt - még nem használhatók, akkor ezeket az állványelemeket a munkahelyen alkalmazandó biztonsági és egészségvédelmi jelzésekről szóló külön jogszabály szerint kialakított, az illetéktelennek belépést tiltó jellel kell ellátni, és megközelítésüket elkerítéssel kell megakadályozni.

A feljutást és a helyzetbe állítást kötelekkel megvalósító megoldásra vonatkozó előírások

59. § Ha a magasban levő ideiglenes munkahelyre a feljutást és a munkaeszköz munkavégzési helyzetbe állítását kötelek segítségével valósítják meg, akkor az alábbi követelményeket kell teljesíteni:

a) A munkavégzéshez két, egymástól független rögzítési ponttal rendelkező kötelet kell biztosítani, amelyből az egyik az ereszkedő, illetve rögzítő kötél (munkakötél), a másik pedig a biztosító kötél.

b) A munkavállalók részére a biztosító kötélhez csatlakoztatott teljes testhevederzet biztosítva legyen, és azt a munkát végző használja.

c) Az ereszkedő, illetve rögzítő kötél a szükséges irányú haladást lehetővé tevő, a leesés megelőzésére szolgáló önzáró eszközzel legyen ellátva arra az esetre, ha a munkát végző elveszíti az ellenőrzést saját mozgása felett. A biztosító kötelet szinkronizált mozgású, a munkavállaló haladását követő, lezuhanását megakadályozó rendszerrel kell ellátni.

d) A munkavállaló által a munkavégzés során használt munkaeszközöket és egyéb segédesszközöket a munkahelyzet-rendszerhez vagy a segédkötélhez kell rögzíteni.

e) A munkát előzetesen meg kell tervezni, és a munkavégzés alatt folyamatosan felügyeletet kell biztosítani oly módon, hogy a felügyeletet ellátó személy szükség szerint bármikor segítséget tudjon nyújtani. Biztosítani kell, hogy a veszélyes helyzetbe került munkavállalót menteni lehessen.

f) Az érintett munkavállalót a munkavégzéshez szükséges ismeretekre és az alkalmazott munkafolyamatra vonatkozóan elméleti és gyakorlati oktatásban kell részesíteni, ideértve a szükséges mentési eljárás megismertetését is.

g) Rendkívüli körülmények között, amikor a kockázatértékelés megállapítása szerint a két kötél alkalmazása a munka során fokozott veszélyt jelentene, megengedhető - a munkáltató írásos engedélye alapján - egy kötél használata. Ilyen esetben a munkavégzés felelős irányítója a munkaterületet nem hagyhatja el, és a munkát személyesen kell felügyelnie.

Záró rendelkezések

60. § (1) Ez a rendelet a (2) bekezdésben foglaltak kivételével a Magyar Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépése napján lép hatályba.

(2) A rendelet 40. § (2) bekezdése, illetve 41. §-a 2004. november 1-jével lép hatályba.

(3) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről szóló 8/1998. (III. 31.) MüM rendelet, valamint a módosításáról szóló 10/2002. (XII. 23.) FMM rendelet.

(4) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban a Tanácsnak a munkavállalók által a munkájuk során használt munkaeszközök biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeiről szóló 89/655/EKG irányelvével, valamint az ezt módosító 95/63/EK és a 2001/45/EK irányelvvel összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.